

พิมพ์ครั้งที่ ๑

ในปัจุบัน

ที่ระลึก

งานฉลองวันชาติ

๒๔๘๓

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา
ประสูติ ณ พระตำหนักปั้นพระนางเจ้าสุวัทนา

หม่อมหลวงเจ้าพระยาพิษณุโลก
ประสูติ ณ พระตำหนักปั้นพระนางเจ้าสุวัทนา

หมุดก่อกำเนิดรัฐธรรมนูญ ที่ลานพระบรมรูปทรงม้า

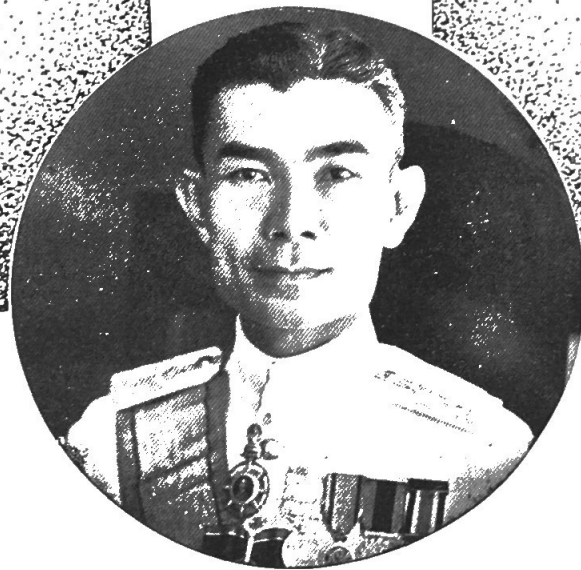

นายพลตรี พระยาพลพลพะโยมเสนา
รัฐมนตรีช่วย
ผู้บัญชาการใหญ่

นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

พระยามาหะวราชเสวี
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

คณะรัฐมนตรีปัจจุบัน

แถวหน้าจากซ้ายไปขวา

นายพันเอก หลวงพรหมโยธี รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงกลาโหม

นายนาวาอากาศเอก พระเวษยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงเกษตรธิการ

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

นายพลเรือตรี หลวงสินธุสงครามชัย รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงธรรมการ

นายนาวาเอก หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรม

นายพันเอก พระบริภัณฑ์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเศรษฐกิจ

แถวที่ ๒ จากซ้ายไปขวา

นายนาวาเอก หลวงสังวรยุทธกิจ รัฐมนตรี

นายพันตรี หลวงเชวงศักดิ์สงคราม รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย

นายพันตำรวจเอก หลวงอดุลเดชจรัส รัฐมนตรี
ช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และอธิบดีกรมตำรวจ

พระวรวงศ์เชอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร ที่ปรึกษา
สำนักนายกรัฐมนตรี และที่ปรึกษากระทรวงการต่างประเทศ
ฝ่ายไทย

นายพันเอก หลวงเสรีเริงฤทธิ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงเศรษฐกิจ และอธิบดีกรมรถไฟ

หลวงโกวิทอภัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงธรรมการ
และอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข

แถวที่ ๓ จากซ้ายไปขวา

นายนาวาเอก หลวงนาวาวิจิตร รัฐมนตรี

หลวงเดชสหกรณ์ รัฐมนตรี และปลัดกระทรวงเกษตรธิการ

นายพันเอก ประยูร ภมรมนตรี รัฐมนตรี และเจ้ากรม
ขุนชนบททหารบก

หลวงนฤเบศรมานิต รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

นายดิเรก ชัยนาม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

หลวงชำนาญนิติเกษตร รัฐมนตรี และอธิบดีกรมที่ดินและ
โลหกิจ

แถวที่ ๔ จากซ้ายไปขวา

นายวิลาศ โอสถานนท์ รัฐมนตรี และอธิบดีกรมโฆษณาการ

นายพันเอก หลวงสฤษฏยุทธศิลป์ รัฐมนตรี

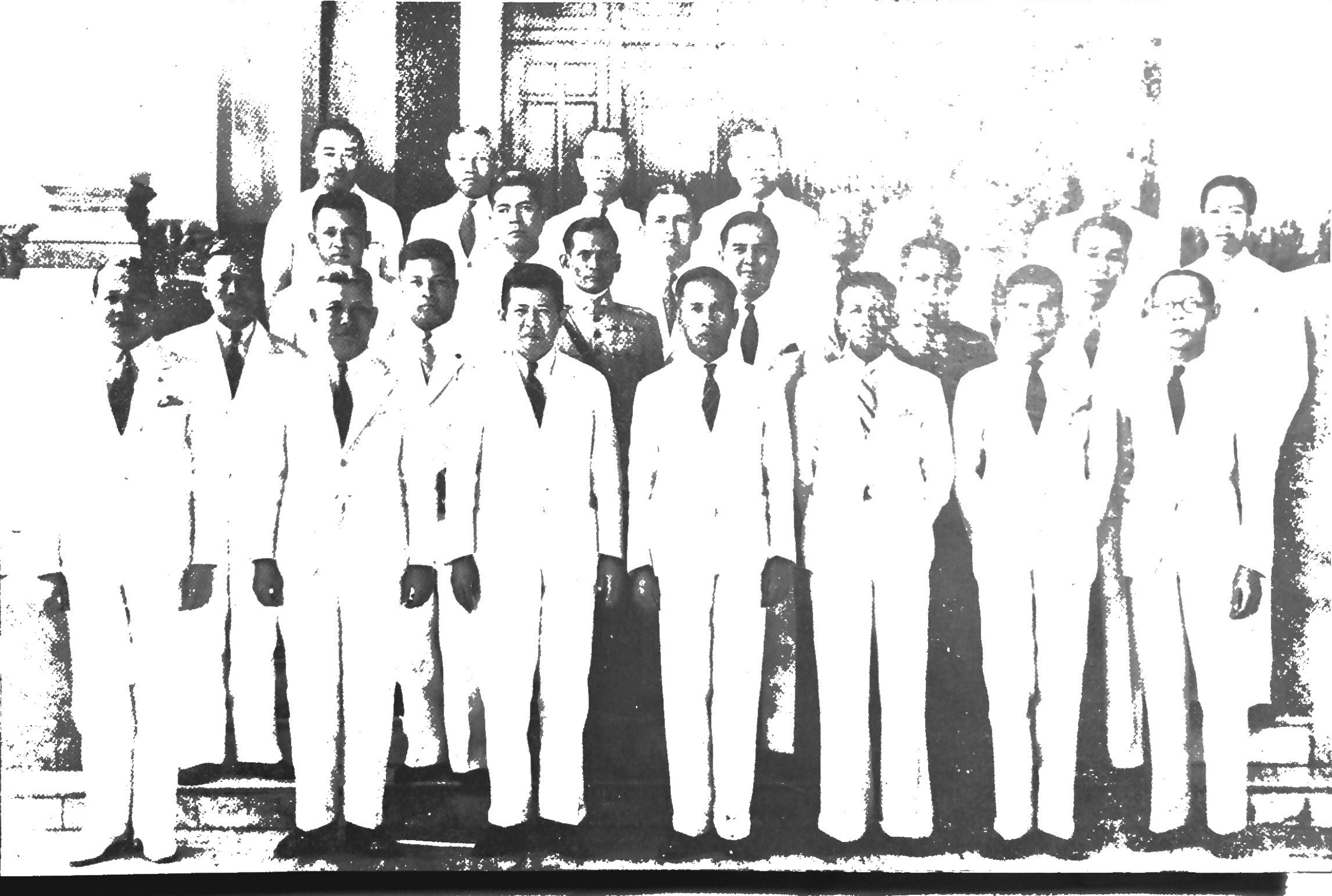
หลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี และอธิบดีกรมศิลปากร

ขุนสมาหารหิตะคดี รัฐมนตรี

นายด้วง วัฒนาราม รัฐมนตรี และอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์

นายนาวาอากาศเอก หลวงกาจสงคราม รัฐมนตรี
และอธิบดีกรมศุลกากร

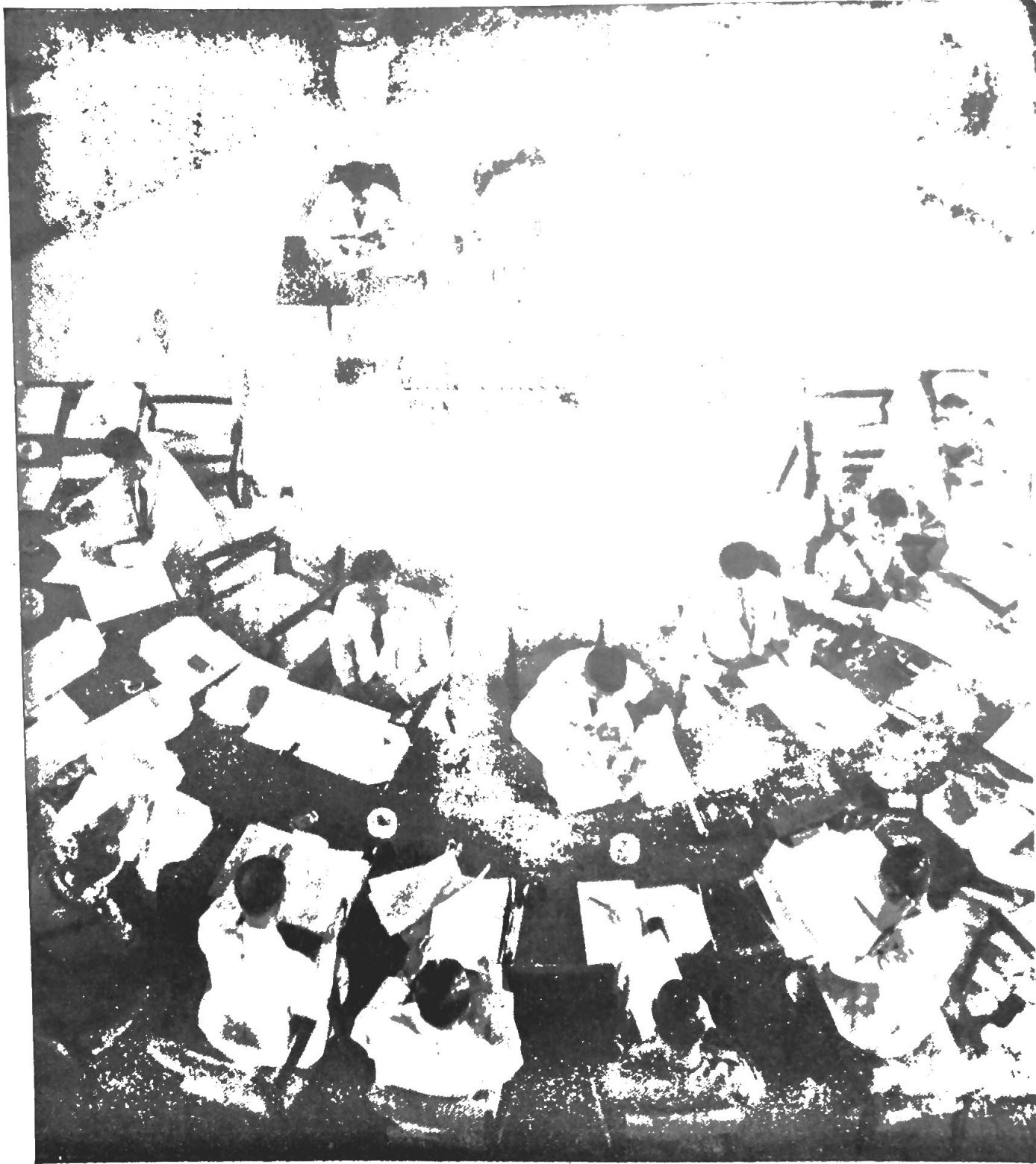

นโยบายทั่วไปในการบริหารราชการแผ่นดิน ของคณะรัฐมนตรีปัจจุบัน

๑. รัฐบาลนี้จะดำเนินนโยบายทั่วไปตามหลัก ๖ ประการ คือ หลักเอกราช หลักความสงบภายใน หลักเศรษฐกิจ หลักสิทธิเสมอภาค หลักเสรีภาพ และหลักการศึกษา
๒. รัฐบาลนี้จะถือการครองชีพของราษฎรตามควรแก่อัตตภาพเป็นหลักสำคัญ และโดยนัยนี้จึงจะพยายามให้ปวงชนชาวไทยมีความรู้ความชำนาญและเกิดความนิยมในวิชาอาชีพ เช่น ในการเกษตรเหมืองแร่ พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ
๓. ในกิจการที่จัดทำ รัฐบาลนี้จะจัดทำให้เป็นผลแก่ราษฎรโดยเร็ว ฉะนั้นวิธีดำเนินการจึงจะได้หนักในทางปฏิบัติ
๔. สิทธิและหน้าที่อันใดที่ไทยมีอยู่ รัฐบาลนี้จะพยายามใช้และปฏิบัติ
๕. ในกิจการของรัฐบาล รัฐบาลนี้จะให้ข้าราชการเคร่งครัดในวินัยและเพิ่มพูนสมรรถภาพทั้งฝ่ายวิชาการและธุรการ
๖. ในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชน รัฐบาลนี้จะเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแต่ในเวลาเดียวกัน ประชาชนก็ต้องเคารพต่อกฎหมายและปฏิบัติหน้าที่ของตนตามรัฐธรรมนูญด้วย
๗. รัฐบาลนี้จะถือความกลมเกลียวประสานงานในระหว่างกระทรวงทบวงกรม และส่วนราชการต่าง ๆ เป็นสำคัญ
๘. รัฐบาลนี้จะดำเนินการให้รัฐและราษฎรมีความสมัครสมานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะปลูกและส่งเสริมภราดรภาพในระหว่างข้าราชการกับราษฎร ให้มีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกันยิ่งขึ้น

การประชุมคณะรัฐมนตรี

การสร้างอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย นี้ ได้เริ่มวางราก การก่อสร้างใน งานฉลอง วันชาติ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒ ได้ก่อสร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๔๘๓ เวลา ๒๔.๐๐ น. ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างนี้ ประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ บาท และได้กระทำพิธีเปิดอนุสาวรีย์ในงานฉลองวันชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๔๘๓

ความหมายของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

๑. ปีกทั้ง ๔ ด้าน สูงจากแท่นพื้น ๒๔ เมตร และมีรัศมีจากจุดศูนย์กลางของ บั๊อมที่ตั้งพานรัฐธรรมนูญไปถึงขอบสุดของฐานมีระยะ ๒๔ เมตร มีความหมายถึง ๒๔ มิถุนายน ซึ่งเป็นวันที่ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และปีกทั้ง ๔ มีความหมายถึงความรุ่งโรจน์แห่งการ

ปกครองระบอบประชาธิปไตย

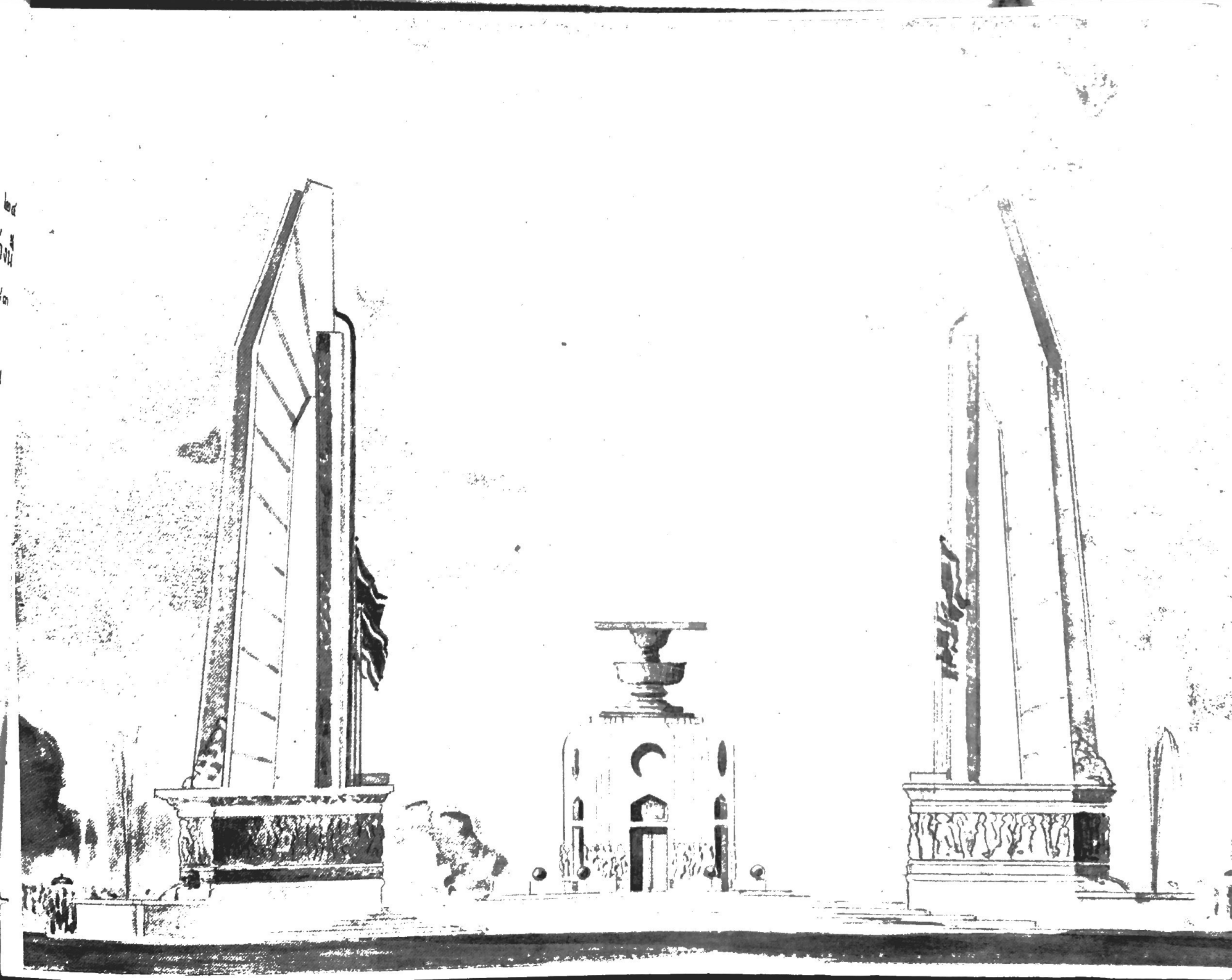
๒. ปืนใหญ่ที่ฝังรอบอนุสาวรีย์มี ๗๕ กระบอก มีความหมายถึง พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นปีที่ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

๓. ภาพตุ๊กตาคูณ ประกอบบริเวณโดยรอบส่วนล่างของปีกทั้ง ๔ มีความหมายแสดงถึงประวัติการณ์ของคณะราษฎร ผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งได้ดำเนินการนัดหมายและแยกย้ายกระทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕

๔. พานรัฐธรรมนูญ ตั้งอยู่บนบั๊อมกลางของอนุสาวรีย์มีความสูง ๓ เมตร และเป็นพานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย สำหรับตัวพานต้องใช้ทองเหลืองและทองแดงประกอบประมาณ ๔ ตัน ที่กำหนดความสูงของพาน ๓ เมตร มีความหมายถึงเดือนที่ ๓ คือเดือนมิถุนายน ซึ่งเป็นเดือนเปลี่ยนแปลงการปกครอง

๕. รูปพระขรรค์ ๖ อัน ประกอบบานประตูทั้ง ๖ รอบบั๊อมกลางที่ตั้งพานรัฐธรรมนูญ มีความหมายถึงหลัก ๖ ประการ ซึ่งเป็นนโยบายของคณะราษฎรในการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

งานฉลองวันชาติ

วันที่ ๒๔ มิถุนายนทุกปี เป็นวันที่ระลึก คล้ายวันเปลี่ยนแปลง การปกครอง ของประเทศไทยจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติให้ วันที่ ๒๔ มิถุนายนเป็นวันชาติ และให้มีการฉลองวันชาติตามที่กรมโฆษณาการได้ทำโครงการเสนอให้ไปเป็นประจำทุกปี งานฉลองวันชาติได้มีขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒ เนื่องจากรัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้แก้ไขทำสนธิสัญญาใหม่กับนานาประเทศสำเร็จไปด้วยดี คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติให้มีงานฉลองสนธิสัญญาใหม่พร้อมกับงานฉลองวันชาติในคราวแรกด้วย

งานฉลองวันชาตินี้ได้กระทำพร้อมกันทั่วทุกจังหวัดในราชอาณาจักรไทยและที่สถานทูตไทยทุกแห่งในต่างประเทศ งานฉลองวันชาติคราวแรกได้สำเร็จลุล่วงไปเป็นอย่างดี ด้วยความร่วมมือร่วมใจของรัฐบาลและของประชาชนชาวไทยทุกคน งานฉลองวันชาติเป็นงานที่ทำให้ชาวไทยไม่ว่าจะมีเหล่ากำเนิดหรือศาสนาใดๆ ไม่ว่าจะอยู่ทางทิศใด มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือทุกคนเป็นคนไทย

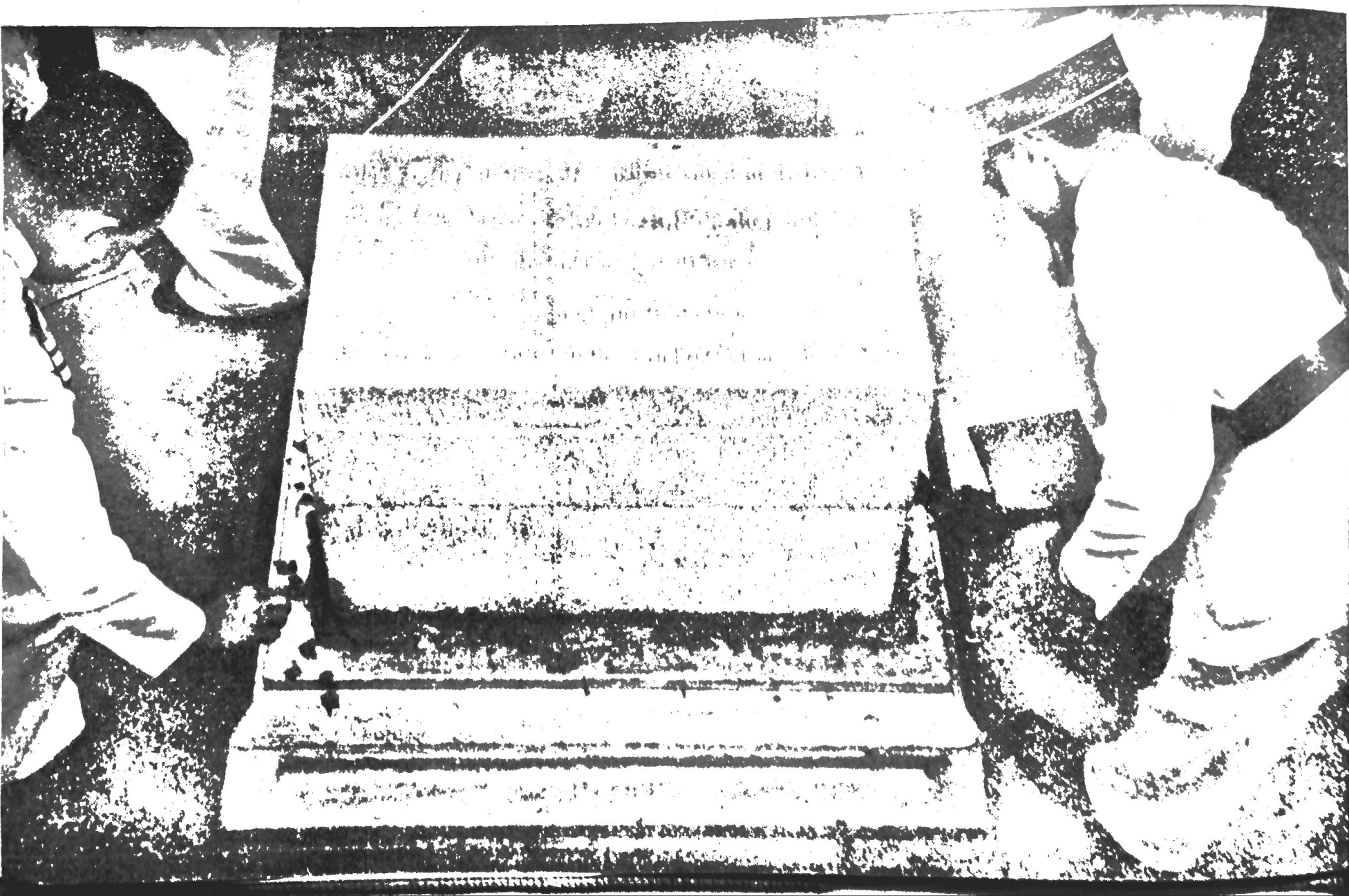
การฉลองวันชาติในปีนี้ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้จัดงานเพิ่มขึ้นเป็น ๒ วัน คือ วันที่ ๒๓ และ ๒๔ มิถุนายน และคณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองวันชาติ ซึ่งมี นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ก็ได้กำหนดโครงการฉลองไว้อย่างมโหฬาร สมกับที่เป็นงานอันสำคัญยิ่งของชาติแล้ว

นายกรัฐมนตรี กระทำพิธีก่อ
ฤกษ์อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย
เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒

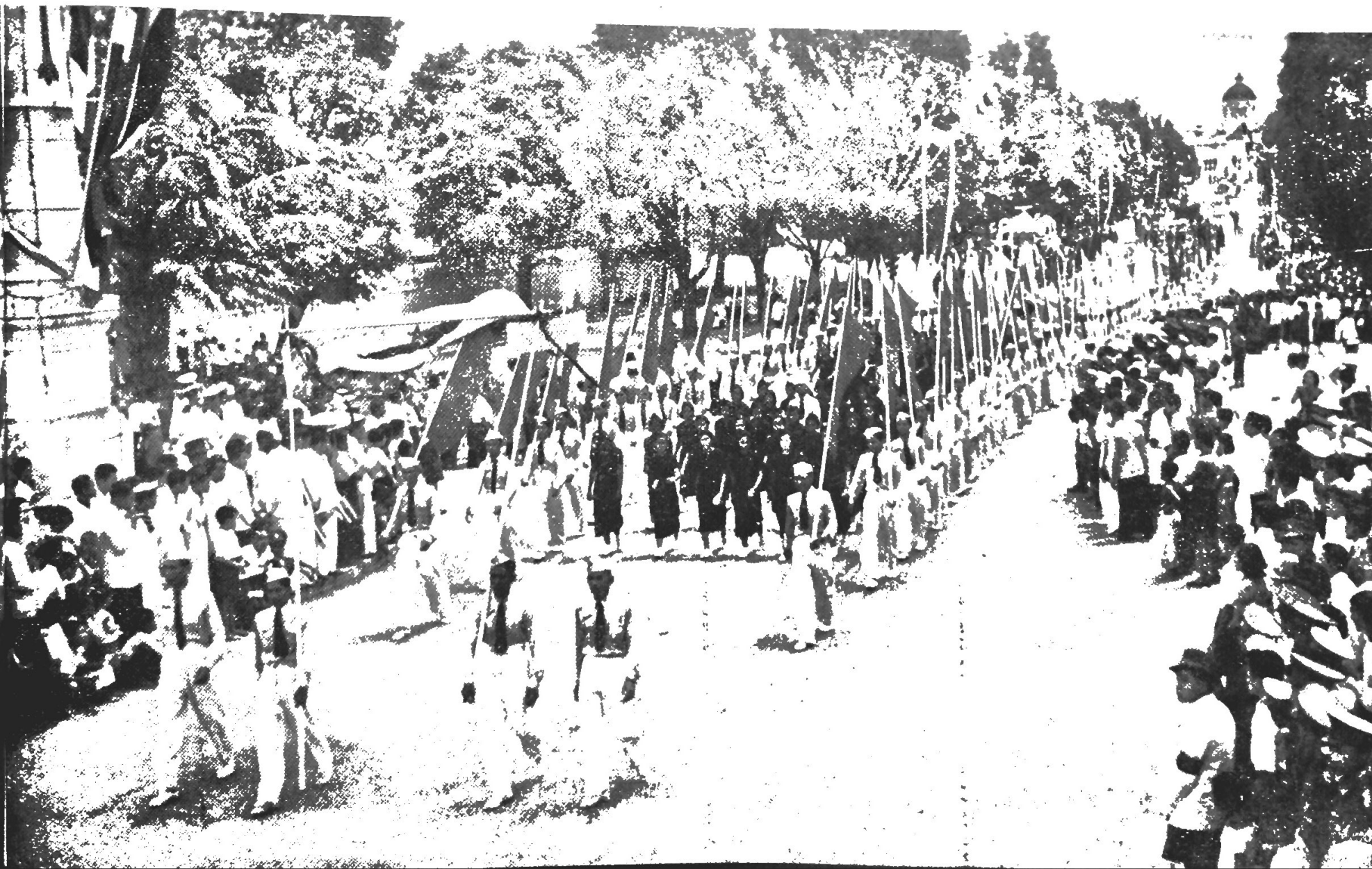
พิพิธภัณฑ์ สร้างอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

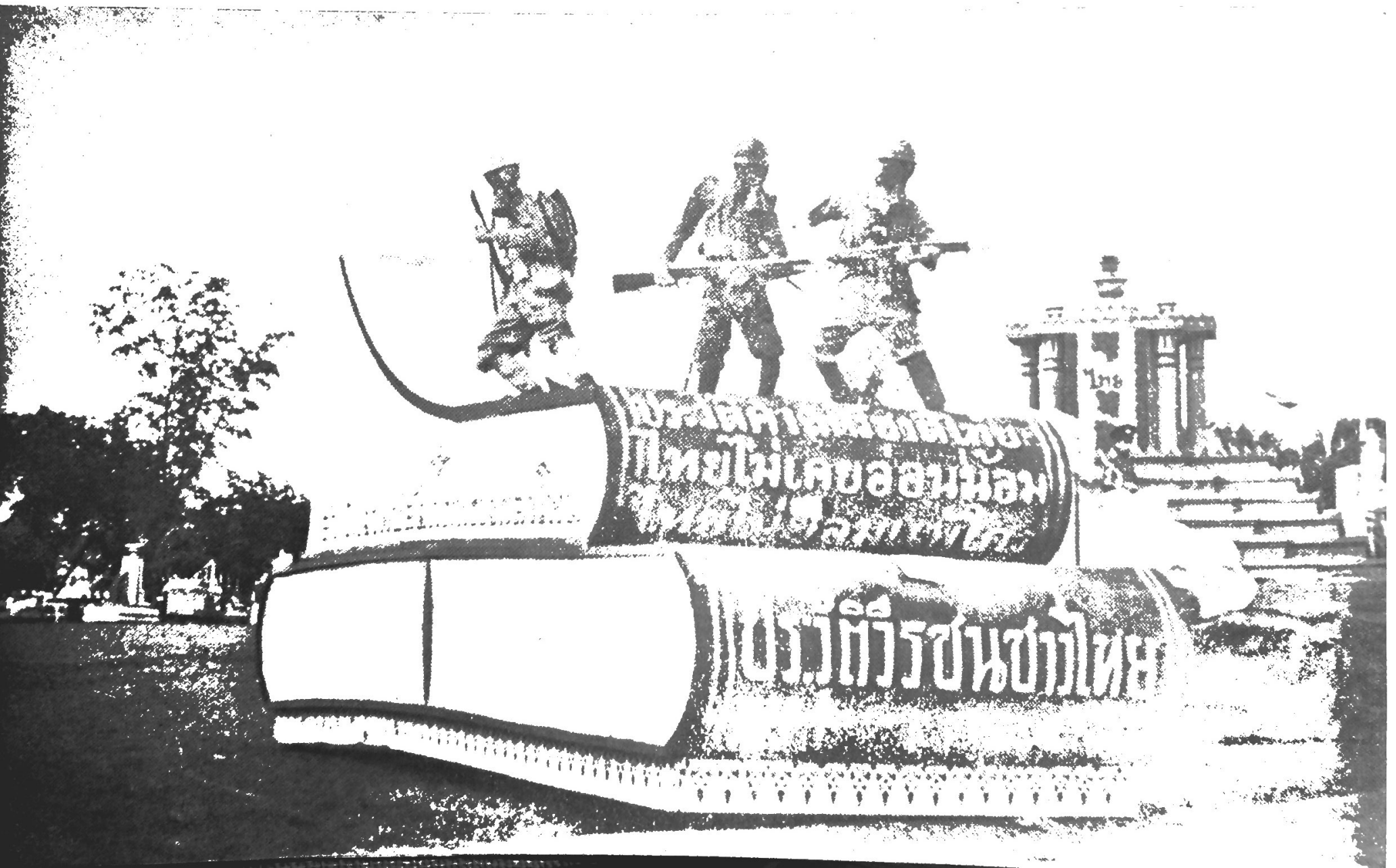

การฉลองวันชาติและสนธิสัญญา ๒๔๘๒

พระบรมมหาราชวัง

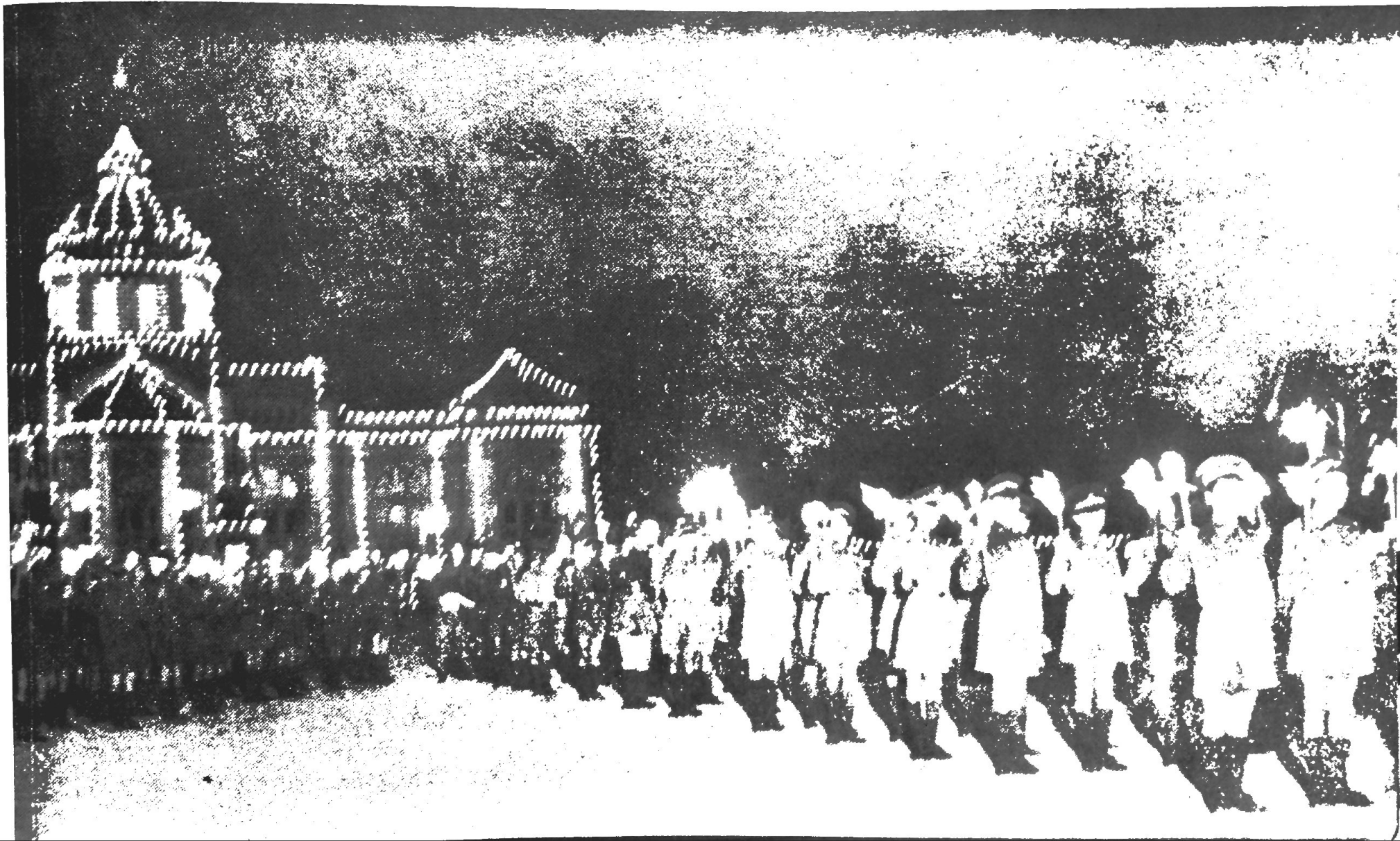

รถแต่งเข้าขบวนแห่
ของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

พระบรมฉายาลักษณ์ ๒,๐๐๐ คน
ที่วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

สนธิสัญญาใหม่

การแก้ไขทำสนธิสัญญาใหม่กับ นานา ประเทศได้สำเร็จ เป็นผลแห่งความสามารถของรัฐบาลใน ระบบ
รัฐธรรมนูญส่วนหนึ่ง เพราะในสมัยก่อนประเทศไทยต้องผูกพันอยู่ในข้อ จำกัดตามสนธิสัญญาเดิมกับนานาประเทศหลาย
ประการ เอกราชของเราในครั้งกระนั้นจึงมิใช่เป็นเอกราชที่บริบูรณ์ ดังจะเห็นได้ดังนี้ คือ

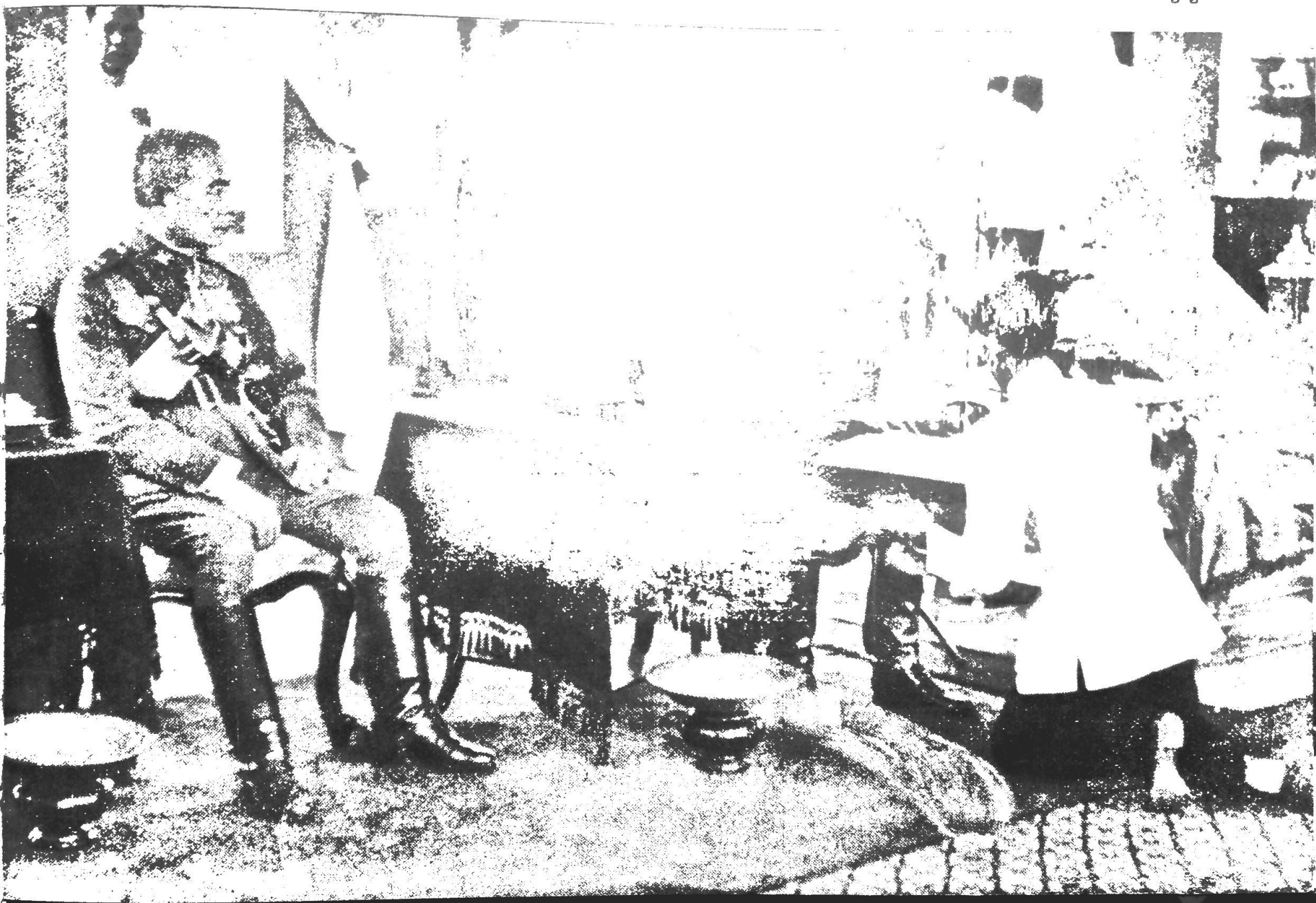
๑. อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมไทยมีอยู่โดยจำกัด ชาวต่างประเทศบางจำพวกแม้
จะชนชาติไทยแต่ก็ดี เรายังต้องมีที่ปรึกษากฎหมายชาวยุโรปนั่งอยู่ด้วย และกงสุลของต่างประเทศมีสิทธิออกคดี
บางประเภทจากศาลไทยไปพิจารณาพิพากษาเสียเองได้

๒. ประเทศไทย ต้องผูกมัดแต่ฝ่ายเดียวในการตั้ง พักติ อัตรา ภาษีศุลกากรโดยจะ ต้องเก็บตาม อัตราที่ ระบุไว้ใน
สนธิสัญญากับนานาประเทศเท่านั้น นอกจากนี้ ยังมีข้อผูกมัดมิให้เก็บภาษีศุลกากรในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตรตามชายแดน
แม่น้ำโขงของเรา

๓. กรรมสิทธิในที่ดินนั้น สำหรับชาวต่างประเทศบางจำพวกเราต้องยอมให้มีสิทธิเท่ากับคนไทย จะสงวน
ไว้ไม่ได้

๔. การผูกขาดต่าง ๆ รัฐบาลไทยไม่สามารจะทำได้โดยสะดวก เพราะต้องถูกจำกัดตามสนธิสัญญาเดิมกับ
บางประเทศ ก็จะต้องเสียค่าทดแทนให้ หรือจะต้องปรึกษารื้อกับต่างประเทศที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องเสียก่อน

ประธานผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ทรงเจิมสนธิสัญญา

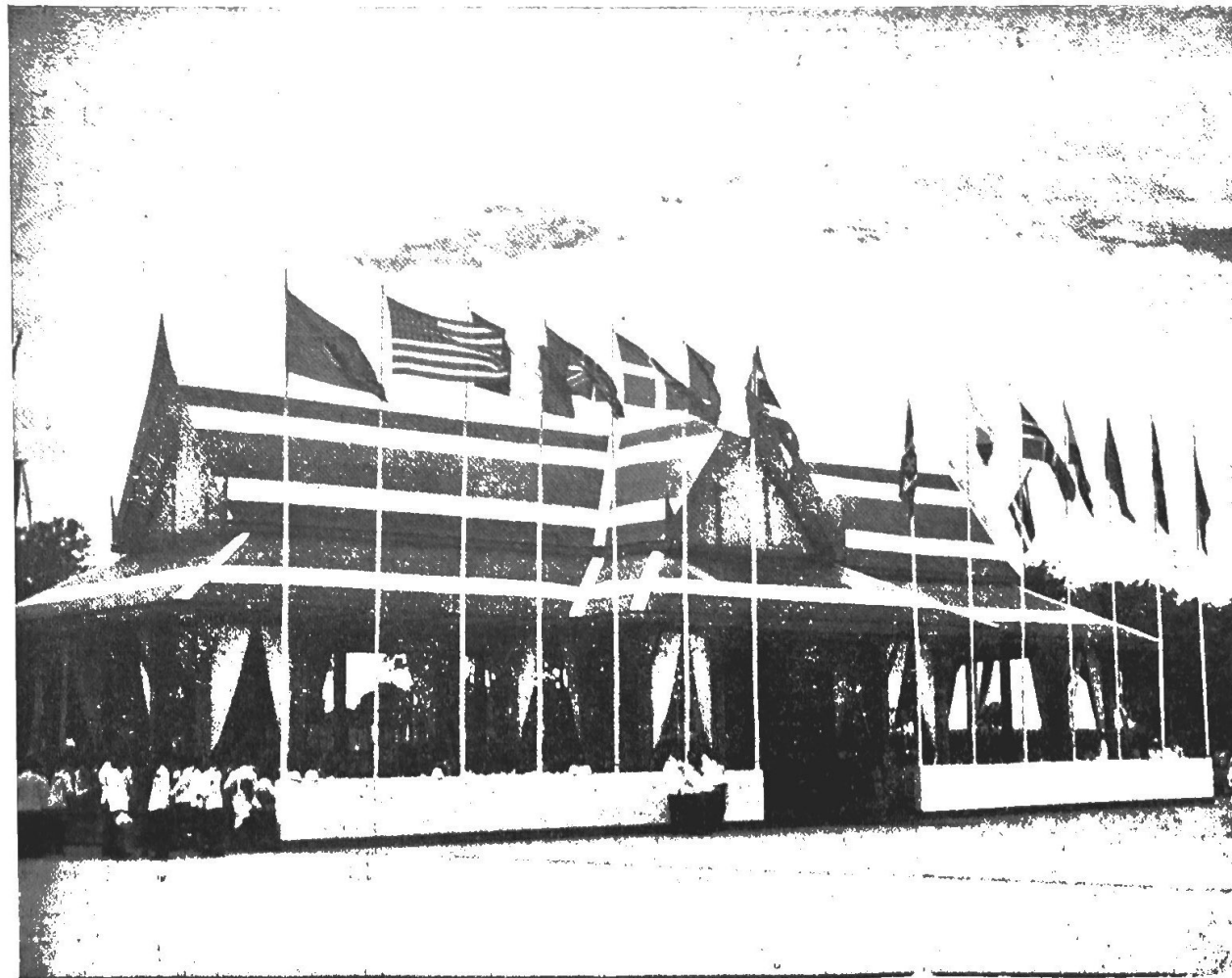
นอกจากนี้ ยังมีข้อผูกมัดฝ่ายเดียวเล็กน้อยอีกหลายประการ

อันการถูกจำกัดอธิปไตยของประเทศเช่นนั้น เมื่อบ้านเมืองยังไม่เจริญจนพอเพียง ก็อาจเป็นเหตุผดอันสมควร และไม่ทำความลำบากให้แก่รัฐบาลในขณะนั้นอย่างใด แต่ต่อมาทุกวันนี้ ประเทศไทยได้ก้าวหน้าไปสู่ความเจริญมากขึ้น การถูกจำกัดอธิปไตยเช่นนี้ย่อมขัดกับความเป็นเอกราชของประเทศ ข้อผูกมัดต่าง ๆ ตามสนธิสัญญาเก่าได้เป็นอุปสรรคอย่างสำคัญส่วนหนึ่งในการทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญขึ้นโดยรวดเร็ว เราจึงมีความจำเป็นที่จะต้องร้องขอความเต็มอภาค และความเป็นธรรม เพื่อเอกราชอันบริบูรณ์จากนานาประเทศผู้เป็นมหามิตรทั้งหลาย

เมื่อคณะราษฎรได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทย จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญ ก็ได้ตั้งหลักเอกราชของประเทศไว้ในหลัก ๖ ประการด้วย การแก้ไขทำสนธิสัญญาใหม่กับนานาประเทศจึงเป็นงานอันสำคัญของรัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้เร่งรัดทำความเจริญให้แก่บ้านเมืองอย่างเต็มที่ทุกวิถีทาง รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้ปรับปรุงฐานะของประเทศไทยให้ดีขึ้น จนเป็นที่เชื่อถือได้แล้ว จึงได้บอกเลิกสนธิสัญญาเดิมไปยังนานาประเทศพร้อมด้วยชี้แจงถึงความจำเป็น และขอร้องให้ทำสนธิสัญญากันใหม่โดยไมตรีจิตต์ตามหลักการถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกัน หลักความเป็นธรรมและคุณประโยชน์แก่กันและกัน

ประเทศมหามิตรทั้ง ๓๓ ประเทศ คือ อังกฤษ เยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลี สหพันธรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สวีเดน นอร์เวย์ เดนมาร์ก เบลเยียม สวิตเซอร์แลนด์ ปอร์ตุเกส และเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีความเห็นใจ และรับรอง

โรงพิธีเจิมต้นฉะบับสนธิสัญญาใหม่
ได้ชักธงชาติของนานา ประเทศ ที่
ได้ทำสนธิสัญญากับไทย โดยรอบ

ความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยอยู่เดิมนั้น ก็ได้ตอบตกลงทำสนธิสัญญากันใหม่ด้วยความเต็มใจ ฉะนั้นสนธิสัญญา
ใหม่ระหว่างเรา กับ ประเทศก็ได้สำเร็จไปโดยเรียบร้อยในพุทธศักราช ๒๔๗๓ ด้วยความสามารถของรัฐบาลใน
ระบอบรัฐธรรมนูญ

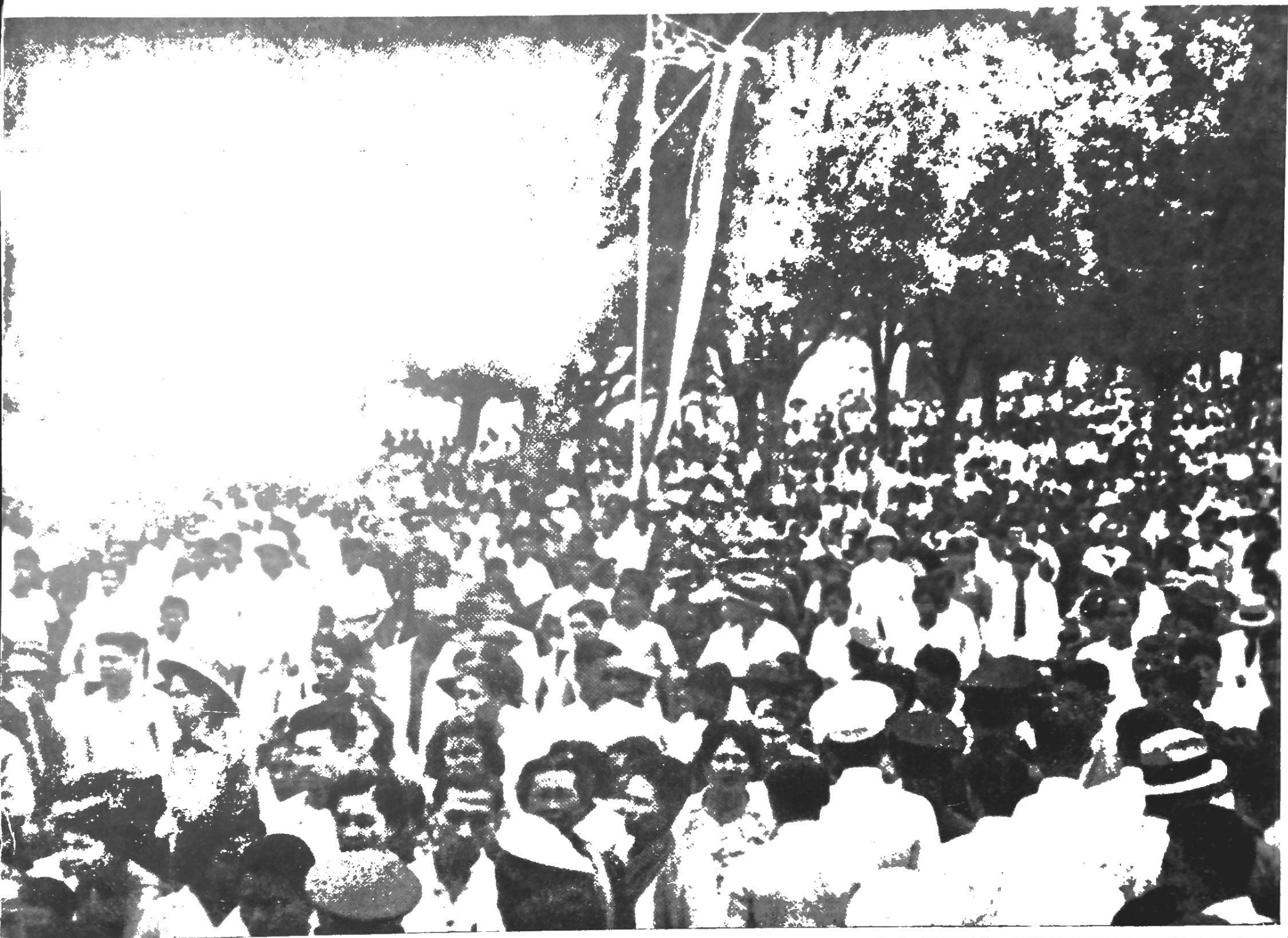
ผลของสนธิสัญญาใหม่นี้ทำให้เราได้รับเอกราชอันบริบูรณ์กลับคืนมาตามปรารถนา ศาสดายุติธรรมของเรา
มีอำนาจชำระคดีคนต่างประเทศได้อย่างคนไทยทุกประการ ข้อผูกมัดเราแต่ฝ่ายเดียวในเรื่องภาษีอากรก็ยกเลิกไป เรามี
สิทธิที่จะตั้งพิกัดอัตราเก็บภาษีศุลกากรได้ตามที่เราเห็นสมควร เราจะส่งวนที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินไว้ให้แก่คนไทย
โดยเฉพาะก็ได้ และแม้จะให้ชาวต่างประเทศบางจำพวกถือกรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศไทยได้ แต่เราก็มีสิทธิที่จะวาง
เงื่อนไขอย่างใดเพื่อความมั่นคงของชาติได้เหมือนกัน สนธิสัญญาใหม่ได้ให้ความเสมอภาคและยกย่องเชิดชูไทยเราขึ้นให้
เสมอกับที่มีฐานะเป็นประเทศเอกราช ที่ทรงไว้ซึ่งอธิปไตยอันบริบูรณ์

สนธิสัญญาใหม่ได้สำเร็จไปแล้วด้วยความสามารถของรัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญ โดยไม่ต้องเสียสิ่งใด
เป็นเครื่องแลกเปลี่ยนดังเช่นที่ได้เคยมีมาแต่กาลก่อน คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติให้ม้านวดของสนธิสัญญาใหม่นี้ พร้อม
กับงานฉลองวันชาติครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๓ งานฉลองสนธิสัญญาใหม่ได้สำเร็จไปด้วยดีในท่ามกลาง
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือน
พ่อค้า ประชาชน และคณะทูตานุทูตผู้แทนประเทศสมาชิกมิตรทั้งหลาย

ภายในโรงพิธีเจิมสนธิสัญญา

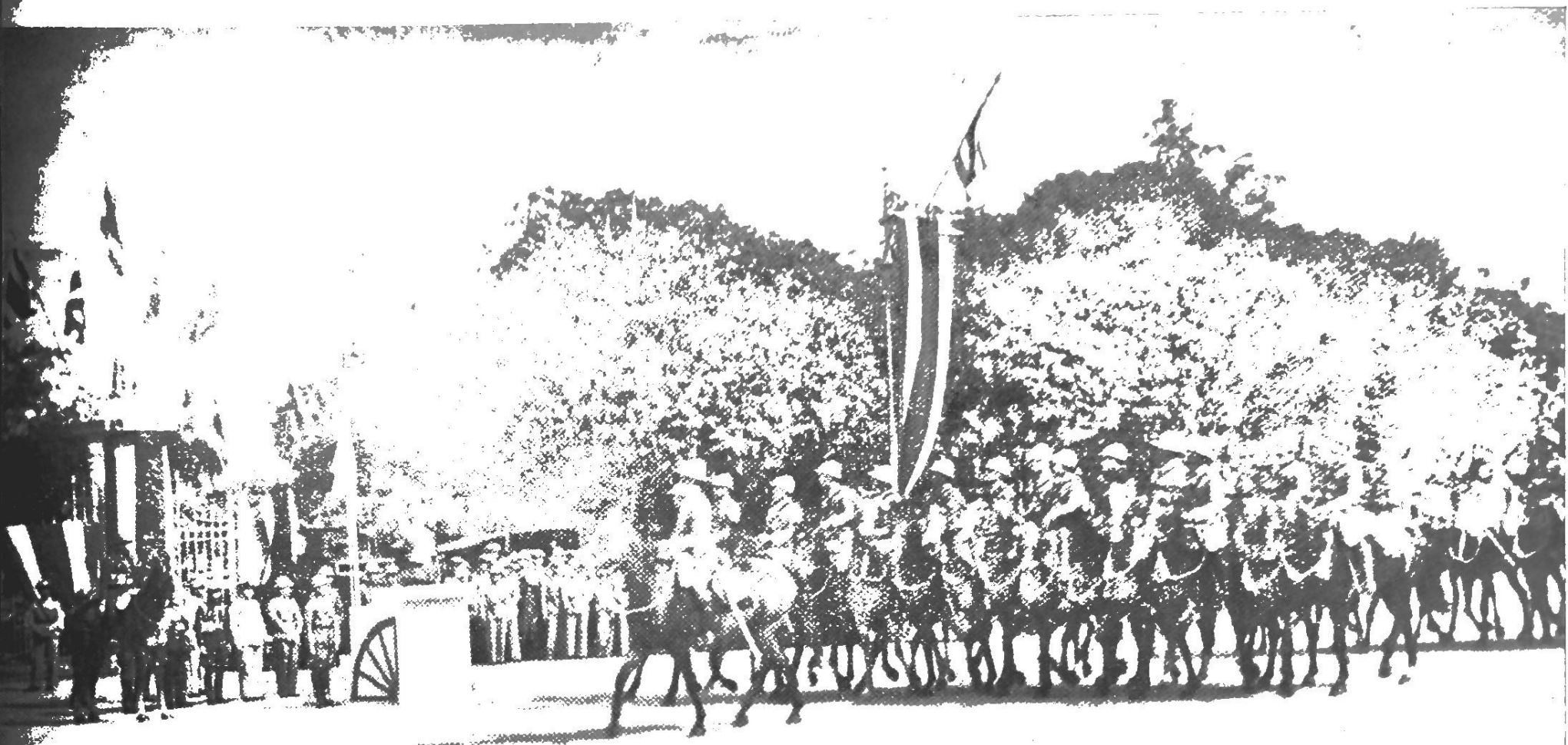

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าประจักษ์ศิลปาคม
ทรงเสด็จทอดพระเนตรสวนพฤกษศาสตร์ ๒๔๘๒

๗
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนิน
ทรงเปิดสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ประเทศไทยได้เข้าสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเมื่อ ๗ มิถุนายน นับตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ภายในระยะเวลาที่ล่วงมานี้ รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้พยายามนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ประเทศเป็นอันมาก กิจกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินไปอย่างเร่งรีบ แต่ประกอบด้วยกรรมัตระวังรอบคอบทุกฝีก้าว รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้บริหารประเทศไทยมาด้วยการสำนึกอย่างเต็มเปี่ยมในความรับผิดชอบตามคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้แก่อาณาประชาราษฎร์ในวันเปลี่ยนแปลงการปกครอง ถ้าหากจะนำผลความเจริญของประเทศภายหลังวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่แต่ก่อนด้วยใจอันเป็นธรรมแล้ว จะเห็นประจักษ์ได้ทันทีว่า ความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวนี้มีความจริงเพียงไร ไม่ว่าในทางการเมือง ในทางเศรษฐกิจ หรือในทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญนั้น ย่อมทราบกันอยู่ดีแล้วว่าได้เป็นไปโดยชอบด้วยกาลสมัยและมีเหตุผล ฐานะของประเทศไทยในสมัยก่อนได้กำลังก้าวไปสู่ความทรุดโทรมอย่างที่จะแก้ไขได้ยาก แม้รัฐบาลในสมัยนั้นก็จำต้องรับโดยปริยายว่า ความฝืดเคืองคับขันทางเศรษฐกิจในขณะนั้นไม่มีวิ้วและช่องทางใดจะแก้ไขได้โดยเร็วเลย นอกจากจะต้องปลดข้าราชการเพื่อให้เบาภาระรายจ่ายและให้ช่วยกันกีดพันทนต่อไป ทั้งไม่แต่จะตัดคนคือข้าราชการเท่านั้น แต่

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยวิธีในมณีนทรี
ซึ่งควรใช้บังคับที่ระบอบการปกครอง

ด้วยผู้เลขาธิการเห็นว่า ชาติไทยทั้งปวงเป็นชาติเอกเทศของไทยอันสูงส่งดุจเหินฟ้าโลก การ
ป้องกันรักษาชาติอันเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่ร่วมชาติกัน จึงควรป้องกันอันตรายหรือความเสียหายของ
ชาติที่อาจมีแก่ชนประเภทต่าง ๆ จึงประกาศเป็นวิธีในมณีนทรี ดังต่อไปนี้

๑. ชนชาติไทยทั้งปวงไม่ประกอบกิจการใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์และผลประโยชน์ของชาติ
๒. ชนชาติไทยทั้งปวงไม่เปิดเผยสิ่งซึ่งอาจเป็นผลเสียหายแก่ชาติ ให้ชนต่างชาติล่วงรู้โดยเป็นอันขาด
การกระทำเช่นนั้นเป็นการทรยศต่อชาติ
๓. ชนชาติไทยทั้งปวงไม่ทำตนเป็นกบฏหรือเป็นฝ่ายเปลี่ยนแปลงของต่างชาติโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์
แห่งชาติไทย ทั้งไม่ออกเสียงหรือแสดงตนรับร่างต่างชาติในกรณีที่เป็นปัญหาระหว่างชาติ การกระทำเช่นนั้น
เป็นการทรยศต่อชาติ
๔. ชนชาติไทยทั้งปวงไม่ยอมอ้างหรือยินยอมแทนตนต่างชาติ ในทางที่เป็นกันแก่ชาติ การกระทำ
เช่นนั้นเป็นการทรยศต่อชาติ
๕. เมื่อปรากฏว่ามีผู้ให้ข้อมูลการทรยศต่อชาติ เป็นหน้าที่ของชาวไทยต้องเอาใจใส่รีบเร่งเหตุนี้

ประกาศมาณวันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๕๖

ณ บล ๕๖๑
นายกรัฐมนตรี

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยวิธีในมณีนทรี

ซึ่ง

การป้องกันที่ระบอบการปกครอง

ยังจะต้องตัดงานลงไปอีกด้วย เพราะแม้แต่เพียงจะให้งานคงที่อยู่ที่ไหนก็ไม่สามารถจะทำได้ ตัวอย่างที่จะพึงเห็นได้ก็เช่น ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๔ อันเป็นปีสุดท้ายก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง การคลังของประเทศกำลังอยู่ในฐานะอันยุ่งยาก ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลได้ใช้ความพยายามอย่างยิ่งที่จะตัดทอนรายจ่ายลงไป และปลดข้าราชการออกจากงานเป็นจำนวนมากมาย ปรากฏตามรายงานเงินรายได้และรายจ่ายของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังว่า รัฐบาลได้ตั้งรายได้ไว้ ๕๔,๘๐๘,๗๑๓ บาท และรายจ่าย ๕๔,๓๔๖,๕๗๕ บาท ครั้นสิ้นปีเมื่อรวบรวมตัวเลขเงินได้จริง เงินจ่ายจริงเสร็จแล้ว ปรากฏรายได้เป็นจำนวนเพียง ๓๘,๕๔๘,๒๓๒ บาท ๖๒ สตางค์ (ได้ต่ำกว่างบประมาณถึง ๑๕,๘๖๐,๔๘๐ บาท) ส่วนรายจ่ายจริงเป็นจำนวน ๘๕,๐๘๒,๓๕๘ บาท ๐๖ สตางค์ และแม้รัฐบาลจะได้โอนเงินดอกเบี้ยของทุนสำรองเงินตราที่เหลือจ่ายมาช่วยชดเชยในรายจ่ายเป็นเงิน ๑,๖๐๐,๒๓๕ บาท ๒๘ สตางค์ แล้วก็ดี ก็ยังปรากฏว่า เงินรายจ่ายสูงกว่ารายได้ถึง ๘,๕๓๓,๘๕๐ บาท ๑๖ สตางค์

การเปลี่ยนแปลงการปกครองได้มีขึ้น เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ โดย “คณะราษฎร” อันประกอบด้วยข้าราชการฝ่ายทหาร พลเรือน และราษฎรสามัญได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาลสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เพื่อสถาปนาการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้ ได้สำเร็จไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว ไม่มีการเสียชีวิตเลือดเนื้อของคนไทยด้วยกัน ครั้นแล้วระบอบรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยก็ได้มีขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการ

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยวิธีนิมนต์ที่ ๕

ให้ชาวไทยพเนชมาใช้เครื่องอุปโภคบริโภคที่มีกำเนิดหรือทำขึ้นในประเทศไทย

เนื่องด้วยสถานการณ์ของโลกอยู่ในสภาวะสงคราม ทุกประเทศทั้งที่เป็นคู่สงครามและ
เป็นกลาง ทำกีดกันสนับสนุนการเกษตร พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรมของชาติเป็นของตนเอง คณะรัฐมนตรี
ได้พิจารณาเห็นว่าถึงเวลาจำเป็นที่จะต้องชักชวนชาวไทยให้กระทำเช่นนั้น จึงได้ลงมติเป็นเอกฉันท์
ให้ประกาศเป็นวิธีนิมนต์ ดังต่อไปนี้

๑. ชาวไทยพึงพยายามบริโภคอาหารอันปราศจากสิ่งซึ่งมีกำเนิด หรือทำขึ้นในประเทศไทย
๒. ชาวไทยพึงพยายามใช้เครื่องแต่งกายด้วยวัตถุที่มีกำเนิด หรือทำขึ้นในประเทศไทย
๓. ชาวไทยพึงช่วยกันสนับสนุนงานอาชีพ การเกษตร พาณิชยกรรม และ
อุตสาหกรรมของไทยด้วยกัน

๔. ถึงการสำรวจปีโลกอันใด ที่รัฐบาลหรือชาวไทยรักให้มีขึ้นแล้ว ชาวไทยพึง
พยายามใช้และสนับสนุน

๕. ชาวไทยผู้ประกอบการเกษตร พาณิชยกรรม งานอาชีพหรืออาชีพอื่นใดที่ได้รับ
การสนับสนุนโดยวิธีนิมนต์นี้ ต้องพยายามรักษาสถานที่ร้านแปรญัตติทุกแห่งให้ตั้งขึ้น และ
ดำเนินการตามนั้น ๆ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทุกประการ

ประกาศลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๖

จินตวรรณ

นายกรัฐมนตรี

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยวิธีนิมนต์ที่ ๕

เพื่อ

ให้ชาวไทยพเนชมาใช้เครื่องอุปโภคบริโภค

ที่มีกำเนิดหรือทำขึ้นในประเทศไทย

ปกครองแผ่นดินชั่วคราว เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ปีเดียวกัน ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยขึ้นใหม่ และประกาศใช้แทนฉบับชั่วคราวเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นฉบับถาวรที่ใช้อยู่ในทุกวันนี้ เมื่อการปกครองได้ดำเนินไปสู่แนวทางประชาธิปไตยแล้ว ประชาชนชาวไทยก็ได้มีโอกาสรู้เห็นและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการบ้านเมืองตามควรแก่ฐานะความเป็นอยู่ของประเทศ และความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยก็ได้มีขึ้นเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงการปกครองนั้น “คณะราษฎร” ได้ประกาศให้คำมั่นแก่อาณาประชาราษฎร์ว่าจะทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญขึ้นตาม “หลัก ๖ ประการ” คือ

๑. หลักเอกราช ได้แก่การรักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย เช่น เอกราชในทางการเมือง ในทางศาล ในทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ของประเทศไว้ให้มั่นคง
๒. หลักความสงบ ได้แก่การรักษาความปลอดภัยในประเทศให้การประทุษร้ายต่อกันลดน้อยลง
๓. หลักเศรษฐกิจ ได้แก่การบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ ให้ราษฎรมีทางทำมาหาได้ตามควรแก่สภาพ
๔. หลักความเสมอภาค ได้แก่การให้ราษฎรได้รับสิทธิเสมอกันตามกฎหมายและตามความยุติธรรม ไม่ให้คนบางหมู่บางเหล่าได้รับสิทธิพิเศษดังเช่นที่เป็นอยู่แต่ก่อนนั้น

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยวิธีนิยม ฉบับที่ ๗
เรื่องกำหนดให้ชาวไทยร่วมกันสร้างชาติ

โดยที่รัฐบาลพิจารณาเห็นว่า การที่ชาติของเรามีอยู่ทั่วหน้ากันมีความปรารถนาอันดีกัน ย่อม
มีผลให้ราชการการที่จะช่วยกันทำงานตามหน้าที่อย่างเข้มแข็ง และในโอกาสที่การที่จะช่วยสนับสนุนซึ่ง
ชาวไทยให้มีความปรารถนาอันดีกันโดยทั่วหน้ากันของทุกคนก็ขึ้นเป็นสำคัญ

อันงานสร้างชาติเป็นงานที่ใหญ่ยิ่ง ทั้งช่วยกันอย่างพร้อมเพรียง ถ้าที่นี้ชาวไทยทุกคน
จะยอมเสียสละหาชีวิตอันลำบาก ลำบากตนเองและครอบครัวโดยไม่เสียดาย ปรารถนาทำงานของตน
ให้มีประโยชน์ที่จะทำนุบำรุงครอบครัวของตนให้รุ่งเรืองยิ่งขึ้น ก็สมควรทำให้ชาติของเราเจริญรุ่งเรืองโดย
มีกำลังสืบ การที่ที่นี้ชาวไทยช่วยกันทำงานเช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดความร่วมมือกันสร้างชาติ คณะรัฐมนตรี
จึงลงมติเป็นเอกฉันท์ ให้ประกาศเป็นวิธีนิยมไว้ดังต่อไปนี้

“ ชาวไทยทุกคนต้องร่วมกันสร้างชาติ โดยทุกคนพึงมีกำลังตามศักยภาพของตน ปรารถนา
ชีวิตเป็นหลักแหล่ง ผู้ไม่ปรารถนาชีวิตเป็นหลักแหล่ง นั้นเป็นผู้ไม่ช่วยชาติ และไม่เคารพในความ
นิยมที่ของชาวไทยทั่วไป ”

ประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๖

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยวิธีนิยม ฉบับที่ ๗
เรื่องกำหนดให้ชาวไทยร่วมกันสร้างชาติ

๕. หลักเสรีภาพ ได้แก่การให้ราษฎรได้รับเสรีภาพ มีความเป็นอิสระ ตามกฎหมายและตาม
ภาวะของบ้านเมือง

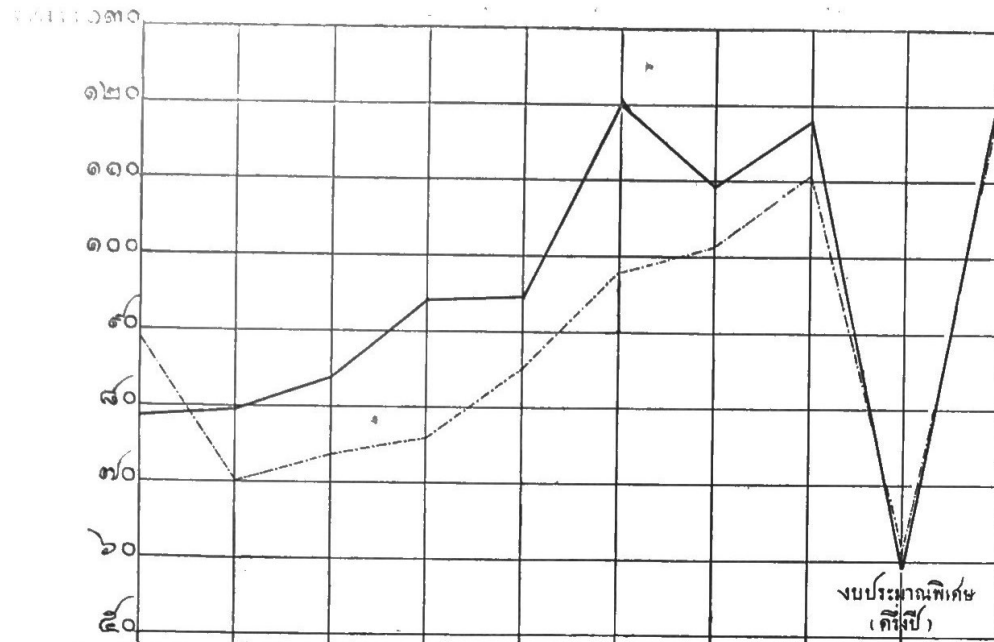
๖. หลักการศึกษา ได้แก่การให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎร ให้ราษฎรได้มีโอกาสศึกษาหา
ความรู้ตามควรแก่อัตตภาพแห่งตน เพื่อจะได้เป็นกำลังของประเทศชาติต่อไป

หลักทั้ง ๖ ประการนี้ รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญทุกชุดต่อมาได้ถือเป็นนโยบายทั่วไปสำหรับ
บริหารราชการแผ่นดิน และได้ก่อสร้างความเจริญขึ้นตามหลัก ๖ ประการเป็นอันมาก ดังที่เห็นได้แล้ใน
ทุกวันนี้ ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนชาวไทยเป็นส่วนมาก ตั้งแต่พระบรมวงศานุวงศ์
สภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือน คณะสงฆ์ ตลอดจนอาณาประชาราษฎรโดยทั่วไป

ผลสำเร็จตามหลัก ๖ ประการ ซึ่งสมควรจะนำมากล่าวไว้แต่ประการสำคัญก็คือ

ในหลักเอกราชนั้น รัฐบาลได้เจรจาแก้ไขและทำสนธิสัญญาใหม่กับนานาประเทศได้สำเร็จ สนธิ
สัญญาใหม่นี้ได้ทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากข้อผูกพันอันเป็นการเสียเปรียบแต่ฝ่ายเดียว และจากการถูก
ครอบงำโดยตามสนธิสัญญาเก่าจนสิ้นเชิง ทั้งนี้ก็โดยที่รัฐบาลได้สามารถพิสูจน์ให้ต่างประเทศเห็นฐานะ
อันมั่นคงของประเทศไทยในระบอบรัฐธรรมนูญจนเป็นที่เชื่อถือได้ การทหารของประเทศก็ได้รับการปรับปรุง
และส่งเสริมมากขึ้น เพียงพอที่จะรักษาความเป็นเอกราชไว้ได้เป็นอย่างดี ประชาชนคนไทยต่างก็ได้มอง
เห็นความจำเป็นของการบำรุงทางทหารทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ จึงได้สนับสนุนด้วยกำลังกาย

รายได้จริงและรายจ่ายจริงของประเทศไทย

ยอดเงินรายได้จริงและรายจ่ายจริง
เป็นจำนวนบาท

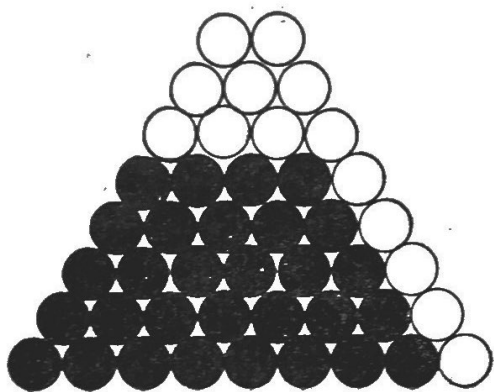
ปี	รายได้จริง	รายจ่ายจริง
๒๔๗๔	๗๘,๙๔๘,๒๓๒	๙๙,๐๙๒,๓๕๘
๒๔๗๕	๗๙,๖๕๑,๓๖๘	๗๐,๒๓๒,๙๖๘
๒๔๗๖	๙๓,๗๓๔,๙๒๐	๗๓,๖๓๙,๓๑๕
๒๔๗๗	๙๔,๐๐๔,๗๖๓	๗๕,๘๒๑,๗๘๘
๒๔๗๘	๙๔,๖๖๓,๔๙๕	๙๕,๐๗๕,๙๓๙
๒๔๗๙	๑๒๐,๓๑๘,๔๕๖	๙๘,๑๔๑,๑๕๓
๒๔๘๐	๑๐๙,๔๒๐,๘๔๘	๑๐๑,๖๓๓,๒๑๑
๒๔๘๑	๑๑๙,๒๓๓,๒๐๕	๑๑๐,๗๑๓,๑๕๙
๒๔๘๒ (ปีเก่า)	๕๙,๒๑๕,๕๗๗	๖๑,๙๖๗,๕๗๓
๒๔๘๒-๘๓	๑๒๔,๐๖๐,๗๓๕	๑๒๔,๐๕๘,๖๔๓

๒๔๗๔. ๒๔๗๕. ๒๔๗๖. ๒๔๗๗. ๒๔๗๘. ๒๔๗๙. ๒๔๘๐. ๒๔๘๑. ๒๔๘๒. ๒๔๘๒-๘๓

งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นงบประมาณพิเศษประจำปี ตั้งแต่ ๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน โดยรัฐบาลได้เปลี่ยนแปลงวิธีการงบประมาณใหม่ งบประมาณประจำปีใหม่ได้เริ่มใช้ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๔๘๒ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๔๘๓ จึงมีรายได้และรายจ่ายประจำปี ๒๔๘๒-๒๔๘๓ เป็นตัวเลขตามที่ได้ตั้งไว้ในงบประมาณ

ด้วยกำลังความคิด และด้วยการบริจาคทรัพย์สินช่วยเหลือราชการทหารด้วยความเต็มใจไม่ว่าในส่วนใด ๆ ของราชอาณาจักร ในเวลานี้เรามีอาวุธยุทธภัณฑ์ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสงครามสมัยใหม่ไว้มากมาย เมื่อเปรียบเทียบกับสมัยก่อน เป็นที่อุ่นใจได้ว่า ความปลอดภัยและความเป็นเอกราชของเราจะมั่นคงยิ่งขึ้นทุกวัน นอกจากนี้รัฐบาลยังได้เปิดการฝึกอบรมยุวชนทหารและยุวนารีไว้ เช่นได้เปิดโรงเรียนยุวชนอาชีพ เป็นต้น สำหรับเป็นประโยชน์ป้องกันประเทศชาติในอนาคต และเป็นการอบรมกุลบุตรกุลธิดาให้เป็นพลเมืองที่ดีต่อไปด้วย อนึ่ง รัฐบาลได้คำนึงถึงภัยทางอากาศซึ่งเป็นภัยอันตรายแรงในสงครามสมัยใหม่นี้ จึงได้ออกพระราชบัญญัติป้องกันภัยทางอากาศ และได้กำหนดให้มีการฝึกซ้อมป้องกันภัยทางอากาศทั่วราชอาณาจักรถึง ๒ ครั้ง ปรากฏได้ผลเป็นที่พึงพอใจ ในส่วนการคลังของประเทศนั้นเล่า รัฐบาลก็ได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีฐานะมั่นคงดีขึ้น ได้จัดการชำระหนี้สินบางรายการของประเทศไป แปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศให้ต่ำลง รักษาระดับและค่าปริวรรตแห่งเงินตราไว้ได้มั่นคง เปลี่ยนแปลงปีงบประมาณแผ่นดินใหม่ยกเลิกภาษีอากรที่ไม่ยุติธรรมหลายอย่าง ปรับปรุงวางระเบียบการเก็บภาษีอากรเสียใหม่ เพราะของเดิมได้ถูกปล่อยทอดทิ้งมานานแล้วโดยไม่มีการชำระสะสาง ในการปรับปรุงภาษีอากรใหม่นี้ รัฐบาลได้ประกาศใช้กฎหมายเรียกว่า “ประมวลรัษฎากร” โดยวางหลักให้เป็นธรรมแก่สังคม คือ ผู้มีมากเสียมาก ผู้มีน้อยเสียน้อย ผู้ใช้มากเสียมาก ฯลฯ ตามส่วนแห่งความสามารถในการเสียภาษีของบุคคล งบประมาณรายได้ของแผ่นดินได้ทวีสูงขึ้นเป็นลำดับ และรัฐบาลก็ได้นำไปใช้จ่ายลงทุนทะนุบำรุงบ้านเมืองทุก ๆ ทางอย่างเต็มที่

ทองคำของทุนสำรองเงินตรา

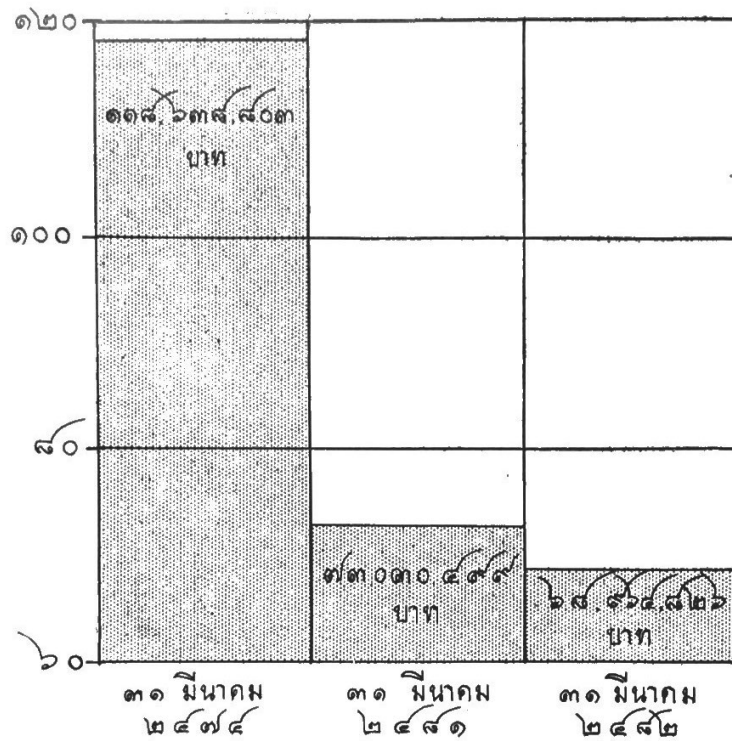
- = ทองคำของทุนสำรองเงินตราเมื่อ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔
- = ทองคำของทุนสำรองเงินตราที่เพิ่มขึ้นภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒
- ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ = ๒๐,๓๐๑.๒๕๓ บาท
- ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ = ๘๖,๖๔๑.๕๓๒ บาท

ส่วนในทางศาลนั้น   เวลานี้เราก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่าง ๆ ที่ชาวต่างประเทศเข้าเกี่ยวข้องได้โดย
บริบูรณ์แล้ว ตามสนธิสัญญาใหม่ที่ทำกับนานาประเทศ

ในหลักความสงบ เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยภายในประเทศนั้น รัฐบาลได้เพิ่มกำลังตำรวจ
ให้มากขึ้น พยายามเปลี่ยนการใช้พลตำรวจเกณฑ์มาเป็นการใช้พลตำรวจสมัคร โอนการสอบสวนในจังหวัด
เกือบทุกแห่งมาให้กรมตำรวจ เพื่อให้การป้องกันอาชญากรรมและการปราบปรามโจรผู้ร้ายได้เป็นไปโดย
รัดกุมยิ่งขึ้น เปลี่ยนแปลงระบอบราชการบริหารเสียใหม่ให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของประเทศ ปรับปรุง
เขตท้องที่การปกครองให้ถูกต้อง เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่จะไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของ
รัฐบาล แก้ไขกฎหมายเทศบาลเสียใหม่ให้เหมาะสมแก่ภาวะอันแท้จริงของบ้านเมือง ตั้งสภาจังหวัด
และขยายการตั้งเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบลออกไปตามความต้องการของท้องที่ จัดการ
กู้เงินในประเทศ ๒๐ ล้านบาท เพื่อส่งเสริมการเทศบาลและบำรุงท้องที่ รัฐบาลได้จัดการสาธารณสุขให้
กว้างขวางออกไป ปลูกสร้างโรงพยาบาลและสุขศาลาเพิ่มขึ้น เร่งรัดอบรมแพทย์ให้มีจำนวนพอเพียงแก่
ความต้องการ เพื่อป้องกันและบำบัดการเจ็บการตายให้น้อยลง จัดให้มีสถานตากอากาศชายทะเล เช่น
ที่ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ และจัดให้มีสวนสาธารณะสำหรับประชาชนพักผ่อนหย่อนใจทั้งในจังหวัด
พระนครและต่างจังหวัด สำหรับการราชทัณฑ์นั้น รัฐบาลได้ปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้นมาก ได้ตั้งเรือนจำภาค
ขึ้น จัดวางระเบียบและดำเนินการอบรมศีลธรรมจรรยาหน้าที่พลเมืองดีแก่ผู้ต้องคุมขัง ทั้งปรับปรุงโรงเรียน

หนี้ของรัฐบาล

หนี้ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง = ๑๑๘,๖๓๘,๘๐๓ บาท

หนี้เมื่อ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๖ = ๖๘,๕๖๔,๘๒๖ บาท

หนี้ลดลง = ๕๐,๐๗๓,๙๗๗ บาท

๑ เงินกู้จากยุโรป ทย ๑,๐๐๐,๐๐๐ ปอนด์ ค.ศ. ๑๙๐๕
(พ.ศ. ๒๔๔๘) รัฐบาลได้ส่งใช้เสร็จ เมื่อ
วันที่ ๑ กันยายน ๒๔๙๑

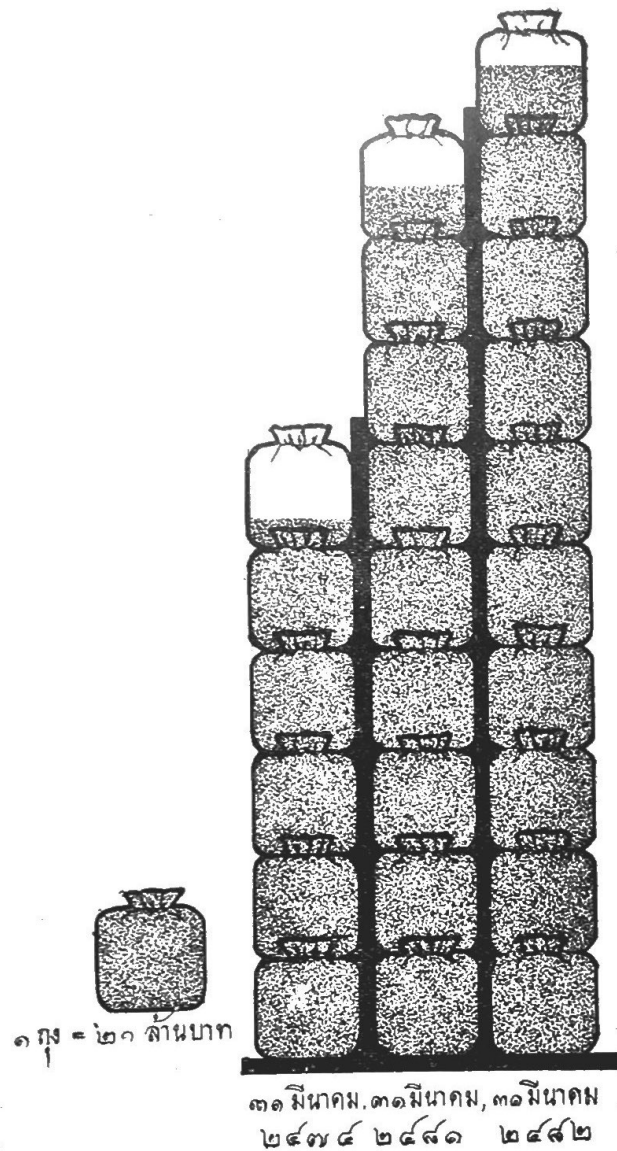
๒ เงินกู้จากยุโรป ทย ๓,๐๐๐,๐๐๐ ปอนด์ ค.ศ. ๑๙๒๔
(พ.ศ. ๒๔๖๖) รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้ทำการตกลง
แปลงหนี้ได้สำเร็จเมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๖ (พ.ศ. ๒๔๗๙) ลด
อัตราดอกเบี้ยจาก ๖ ใน ๑๐๐ มาเป็น ๔ ใน ๑๐๐ และหนี้
เงินเป็น ๒,๓๔๐,๓๐๐ ปอนด์

ตัดสันดานเด็กให้เหมาะสมขึ้นด้วย   หนึ่ง รัฐบาลยังได้พยายามช่วยเหลือการทำมาหาเลี้ยงชีพของราษฎรด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อนำมาซึ่งความสงบและความปลอดภัยภายในประเทศ

ในหลักเศรษฐกิจ รัฐบาลได้วางโครงการส่งเสริมให้ราษฎรมีทางทำมาหาเลี้ยงชีพได้สะดวกยิ่งขึ้น ทั้งในทางการเกษตร ทางการประมง ทางการชลประทาน ทางที่ดินและโลหกิจ ทางการป่าไม้ ทางการสหกรณ์ ทางการขนส่ง ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางการไปรษณีย์โทรเลข ทางการรถไฟ ทางการพาณิชย์ ทางการอุตสาหกรรม และทางการคมนาคมทางถนน โดยลงทุนทำเป็นระยะด้วยเงินรายจ่ายหลายร้อยล้านบาท โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ก็ได้เกิดขึ้นในสมัยรัฐธรรมนูญนี้เป็นอันมาก สำหรับการอาชีพบางอย่าง รัฐบาลก็ได้รับออกกฎหมายคุ้มครองให้กะเพาะคนไทยเท่านั้นที่จะทำได้ หรือเข้าจัดทำเสียเอง เช่น การจับสัตว์น้ำในน่านน้ำอาณาเขตต์ การทำยาสูบ การจำหน่ายเกลือ เป็นต้น นอกจากนี้รัฐบาลยังได้จัดการกู้เงินในประเทศ ๒๕ ล้านบาทเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และอีก ๒๐ ล้านบาทเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

ในหลักความเสมอภาคนั้น ตามรัฐธรรมนูญก็ได้บัญญัติปรากฏชัดอยู่แล้ว ก็นอกจากในทางคุณธรรมและคุณวุฒิ ประชาชนชาวไทยในสมัยนี้ไม่มีฐานะแตกต่างกัน ฐานันดรศักดิ์โดยกำเนิดหรือโดยแต่งตั้งไม่ทำให้ได้รับเอกสิทธิแต่อย่างใดเลย

ทุนสำรองธนบัตรออกใช้

๓๑ มีนาคม ๒๔๗๔ = ๑๐๕,๖๒๙.๒๒๓ บาท

๓๑ มีนาคม ๒๔๗๕ = ๑๗๐,๔๕๖.๐๓๖ บาท

๓๑ มีนาคม ๒๔๗๖ = ๑๕๓,๐๗๕.๐๘๐ บาท

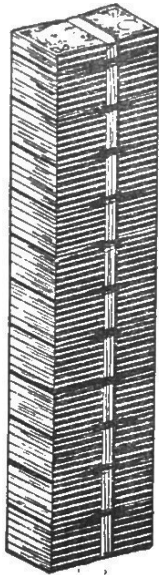
ในหลักเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญประชาชนชาวไทยก็ได้รับมากยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสมัยก่อน ซึ่งข้อนี้จะสังเกตได้จากเสรีภาพในการเขียนและการโฆษณาเป็นต้น

ในหลักการศึกษาซึ่งเป็นหลักประการที่ ๖ รัฐบาลได้เร่งรัดที่จะให้ประชาชนได้มีความรู้สติปัญญาเฉลียวฉลาดยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบงบประมาณของกระทรวงธรรมการในปีสุดท้ายสมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองกับสมัยปัจจุบันแล้ว จะเห็นได้ว่างบประมาณฝ่ายการศึกษาได้เพิ่มขึ้นอีกเกือบ ๕ เท่าตัว รัฐบาลได้พยายามส่งเสริมทั้งทางสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา โดยการเพิ่มครู เพิ่มโรงเรียน เพิ่มจำนวนโรงเรียนอาชีพ จัดตั้งมหาวิทยาลัย จัดส่งนักเรียนไปศึกษาวิชาในต่างประเทศปีละมากๆ คัดเลือกส่งข้าราชการออกไปดูงานทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรป และอเมริกา เพื่อจะได้กลับมาปรับปรุงเร่งรัดการงานของประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปโดยรวดเร็ว จัดการพลศึกษาให้แพร่หลายทั่วไป เพื่อพลเมืองจะได้มีกำลังแข็งแรงทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ในทางศิลปกรรมนั้น ก็ได้มีการฟื้นฟูบำรุงรักษา เพื่อแสดงวัฒนธรรมอย่างสูงของไทยตั้งแต่โบราณกาลมา ได้พยายามใช้ศิลปกรรมเป็นเครื่องช่วยการศึกษาอบรมประชาชน ทั้งยังได้ดำริจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชาติไทย เพื่อให้การศึกษาประวัติของชาติแก่ประชาชนต่อไปอีกด้วย

นอกจากความเจริญโดยทั่วไปตามหลัก ๖ ประการ ซึ่งรัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญทุกชุดได้มีส่วนร่วมก่อสร้างขึ้นแล้ว ผลแห่งความเจริญก้าวหน้าก็ได้มีขึ้นอีกเป็นอันมาก ภายในระยะเวลาหนึ่งปีเศษ

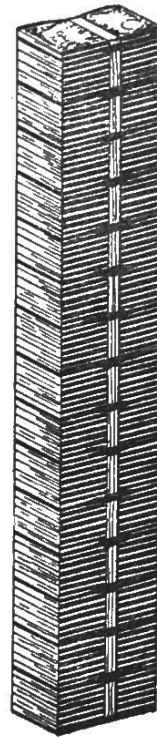
ธนบัตรออกใช้

๓๑ มีนาคม ๒๔๗๔

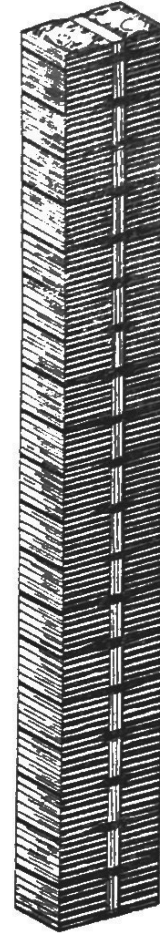
๑๑๓,๓๗๑,๖๙๐ บาท

๓๑ มีนาคม ๒๔๘๑

๑๕๐,๐๓๒,๔๙๘ บาท

๓๑ มีนาคม ๒๔๘๒

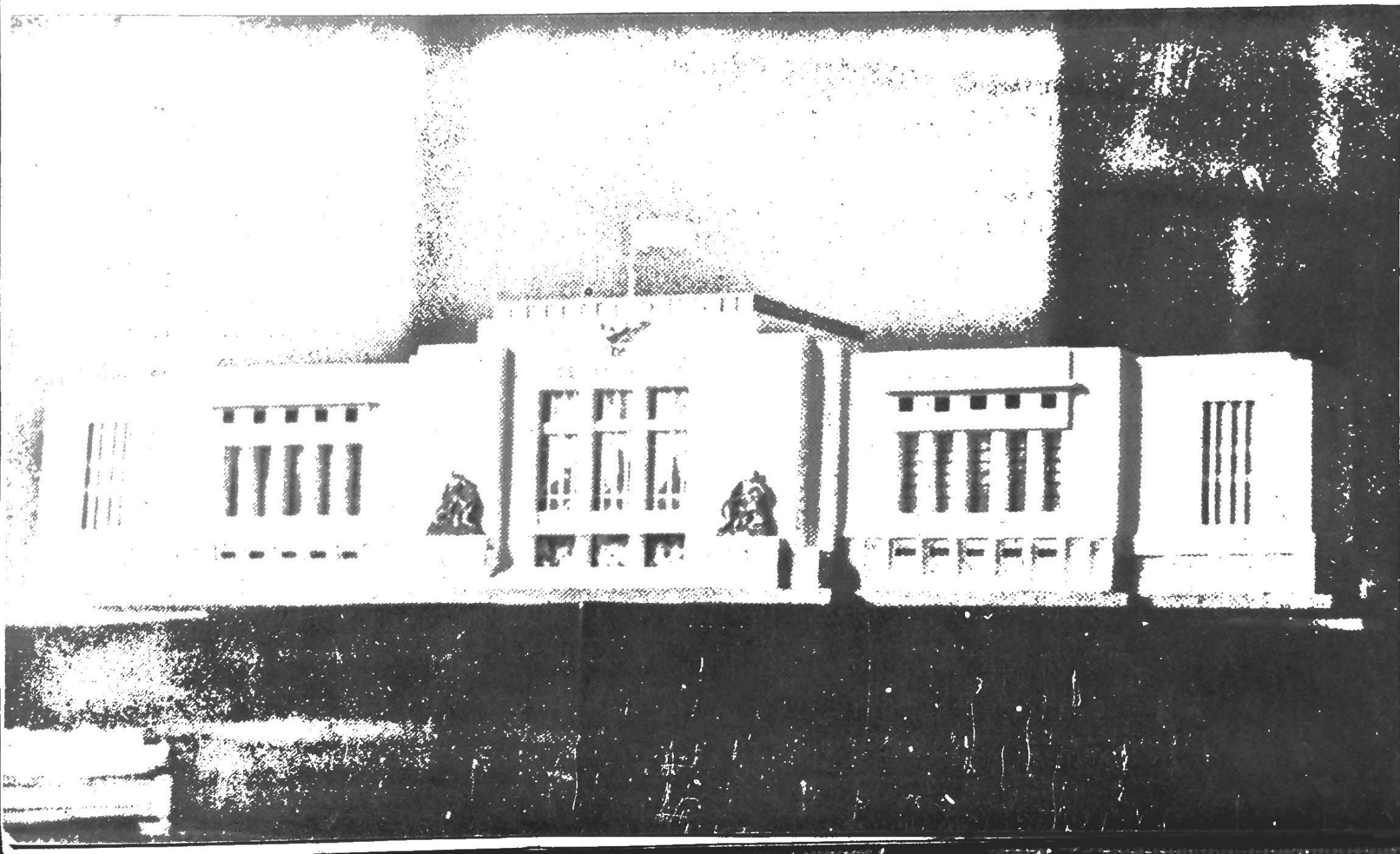

๑๙๒,๔๒๕,๗๒๒ บาท

ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันนี้ได้เข้าบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งสมควรจะนำมากล่าวสรุปไว้ด้วย คือ รัฐบาลนี้ ได้พยายามที่จะส่งเสริมอาชีพของคนไทย หักให้คนไทยรู้จักการค้าด้วยการสนับสนุนให้ทุนรอน และ ด้วยการลงทุนทำเองเป็นแบบอย่าง และเป็นการชักนำราษฎรให้เข้าร่วมด้วย ในทางการคลังนั้น รัฐบาลได้ พิจารณาเห็นว่าทุนสำรองเงินตราส่วนหนึ่ง ซึ่งมีอยู่เป็นเงินเหรียญบาทถึง ๔๓ ล้านเศษ ยังไม่มั่นคงดีพอ เพราะเนื้อเงินเป็นโลหะที่มีราคาไม่ขึ้นที่แน่นอน ขึ้นลงได้ง่าย จึงได้จัดการขายเสีย และใช้เงินที่ขายได้ไป ซื้ทองคำเป็นทุนสำรองเงินตรามาเก็บรักษาไว้ ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกที่รัฐบาลไทยมีทุนเป็นทองคำรักษา ไว้ในประเทศไทย นอกจากนี้ รัฐบาลยังอยู่ในความไม่ประมาทเนื่องจากสถานการณ์อันไม่แน่นอนของโลก จึงได้เปลี่ยนหลักทรัพย์ที่มีอยู่เป็นปอนด์สเตอร์ลิงค์บางส่วนมาเป็นทองคำและดอลลาร์อเมริกัน ที่ทำเช่นนั้น รัฐบาลไม่มีความประสงค์ที่จะลดค่าแห่งเงินตรา กล่าวคือ ค่าแห่งเงินตราไทยนั้นยังคงอยู่กับปอนด์สเตอร์ ลิงค์ เว้นแต่หลักทรัพย์ในบางส่วนเท่านั้น ซึ่งเพื่อความแน่นอน รัฐบาลจำต้องถือไว้เป็นทองคำหรือ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และหลักทรัพย์บางส่วนก็ยังคงถือไว้เป็นปอนด์สเตอร์ลิงค์ตามเดิม การซื้ ทองคำและดอลลาร์ดังกล่าวนี้ ได้จัดทำไปทันทั่วที่ก่อนที่ราคาปอนด์สเตอร์ลิงค์ตกต่ำ ฉะนั้น จึงมีราคา สูงกว่าในขณะที่ยื่อนั้นเป็นอันมาก อนึ่ง รัฐบาลยังได้เตรียมการจัดตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทย เพื่อจั้ด ระเบียบการเงินตราและรักษาทุนสำรองไว้ให้เป็นหลักแห่งความมั่นคงในการเงิน และดำเนินวิธีเงินตราและ

แบบถักรัณการชาติไทย

จะสร้างตามผังสร้างอาคารที่ถนนราชดำเนิน

เครดิตของประเทศ การสร้างทางตามโครงการใหญ่ ๑๔ ปี ก็เกือบสำเร็จไปแล้วส่วนหนึ่ง คือ โครงการ
๕ ปีแรก และรัฐบาลก็ได้เตรียมดำเนินการตามโครงการ ๕ ปีที่ ๒ ต่อไปแล้ว ในขณะที่เดียวกันรัฐบาล
ก็ได้บูรณะจังหวัดใหญ่ๆ ขึ้นหลายแห่ง ตลอดจนจัดวางผังเมืองสำหรับท้องที่ต่างๆ ด้วย ในทางหลักความ
เสมอภาคและหลักเสรีภาพนั้น รัฐบาลก็กำลังร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ขึ้นใหม่ เพื่อให้เสรีภาพในทาง
การเขียนและการโฆษณาขึ้นมาขึ้นตามกาลเทศะ และร่างพระราชบัญญัติพรรคการเมือง เพื่อให้ความ
มั่นคงแก่ระบอบประชาธิปไตย ก็กำลังจะเสนอสภาผู้แทนราษฎรได้ในเร็ววันนี้ ในทางเศรษฐกิจนั้น
รัฐบาลก็ได้เร่งรัดเอาใจใส่ที่จะทำให้งบเกิดผลโดยเร็วแก่ราษฎร รัฐบาลได้ทุ่มเทเงินรายได้ของประเทศไป
บำรุงในทางเกษตร การชลประทาน การที่ดินและโลหกิจ การป่าไม้ การสหกรณ์ และอื่นๆ อีกเป็น
อันมาก อนึ่ง ในระหว่างขวบปีที่ล่วงไปนี้ ได้มีเหตุสำคัญที่สุดบังเกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ผู้เป็นพันธมิตรของไทย คือสถานะสงครามระหว่างอังกฤษ ฝรั่งเศส ฝ่ายหนึ่ง กับเยอรมนีอีกฝ่ายหนึ่ง
รัฐบาลก็ได้รับประกาศความเป็นกลางให้ทราบโดยทันที และได้กำชับให้บรรดาข้าราชการ อาณาประชา
ราษฎรไทย และบรรดาบุคคลซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ปฏิบัติตามความเป็นกลางอย่างเคร่งครัดและ
เที่ยงธรรมในระหว่างที่มีสถานะสงครามอยู่นี้ และโดยที่รัฐบาลได้คำนึงเห็นว่าเมื่อสงครามได้ลุกลามใหญ่โต
ขึ้นแล้ว ก็ย่อมมีผลกระทบกระเทือนทุกๆ ประเทศทั่วไป โดยเฉพะอย่างยิ่งในทางเศรษฐกิจ เพราะเรายัง

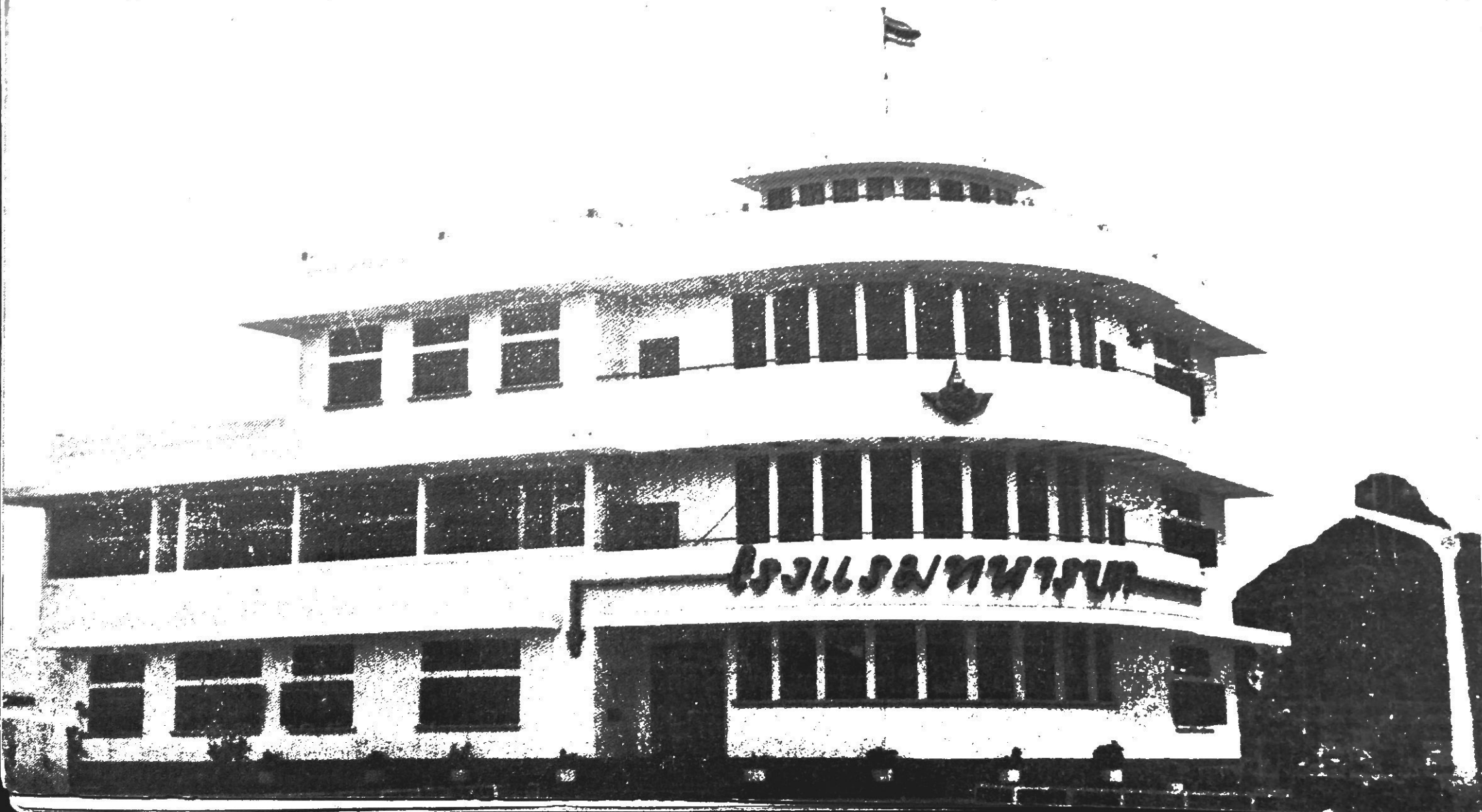
โรงพยาบาลอานันทมหิดล จังหวัดลพบุรี

ต้องอาศัยสินค้าต่างประเทศอีกเป็นอันมาก จึงเป็นการสมควรที่เราจะหาทางป้องกันเสียแต่เริ่มแรก รัฐบาล
จึงได้ ส่งเสริม และแนะนำให้ ประชาชนใช้ แต่เครื่องอุปโภค และ บริโภคที่มีกำเนิดหรือทำขึ้นในประเทศไทย
ได้รับออกกฎหมายว่าด้วยการสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ กำหนดให้ประชาชนทำสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ เพื่อ
ประโยชน์แก่ครัวเรือน และรัฐบาลยังได้จัดให้มีการเดินเรือทะเลของไทยขึ้น เพื่อประโยชน์ในทางกา
รขนส่งสินค้าระหว่างที่มีสถานะสงครามนี้และในเวลาต่อไป เพราะเห็นว่าจะมีรอฟังคนอื่นต่อไปนั้นไม่ได้
ไทยจะต้องพึ่งตนเองแล้ว

นอกจากที่รัฐบาลปัจจุบันจะได้ทำความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศดังกล่าวแล้ว รัฐบาลยังได้
สนใจที่จะสร้างความวัฒนาถาวรให้แก่บ้านเมืองไทยด้วย อันความถาวรนั้นรัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้สร้าง
มาแล้วตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองด้วยการทำงานต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่ว่าเพื่อที่จะให้งานที่ทำมา
แล้วและที่จะทำต่อไปได้ผลยิ่งขึ้น จำจะต้องมีความวัฒนาคู่กันไปด้วย และในการนี้จะต้องมีประเพณีนิยม
ประจำชาติ โดยปลูกคุณลักษณะของประชาชนชาวไทยให้สมกับระบอบใหม่ รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้
“ รัฐนิยม ” ขึ้นเป็นประเพณีสำหรับปวงชนชาวไทยจะได้ปฏิบัติ “ รัฐนิยม ” นี้ รัฐบาลได้ประกาศออก
ใช้เป็นฉบับ ๆ ตามที่เห็นสมควร ในขณะนี้ได้ประกาศไปแล้ว ๘ ฉบับ และทุก ๆ ฉบับย่อมเป็น

โรงแรมทหารบก จังหวัดลพบุรี

สาระสำคัญในการที่จะทำให้ประเทศไทยมีความวัฒนาถาวรสืบไป นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ออกคำชักชวนในเรื่องฟื้นฟูวัฒนธรรมของชาติไทย สำหรับประชาชนพึงปฏิบัติด้วย

อันความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองเท่าที่ได้กล่าวมาโดยสังเขปแล้วนี้ กรมโฆษณาการได้เคยแสดงหลักฐานด้วยภาพและข้อความลงในสมุด “ไทยในสมัยรัฐธรรมนูญ” ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในงานฉลองวันชาติและสนธิสัญญาเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒ แล้วครั้งหนึ่ง แต่หลังจากวันชาติปกกลายมาถึงบัดนี้ แม้จะเป็นเวลาเพียงปีเดียวเท่านั้นก็ดี กิจกรรมงานของประเทศไทยก็ได้ก้าวหน้าต่อไปอีกเป็นอันมาก ดังที่ได้ประมวลกล่าวมาแล้ว จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะจัดทำสมุดแสดงข้อความ ภาพ และสถิติต่าง ๆ ขึ้นอีก เรียกว่า “ไทยในปัจจุบัน” โดยแสดงหลักฐานการงานต่าง ๆ ที่รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้ปฏิบัติมาแต่เริ่มแรกจนกระทั่งบัดนี้ เป็นการเพิ่มเติมและประกอบสมุดภาพที่ระลึก “ไทยในสมัยรัฐธรรมนูญ” เพื่อให้พี่น้องร่วมชาติได้เห็นความเจริญในด้านต่าง ๆ ของประเทศ และเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของวันชาติและคุณค่าของการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ แล้วจักได้ร่วมมือร่วมใจกันจรรโลงประเทศไทยที่รักของเราไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง อันเป็นจุดที่ประสงค์ของเราทั้งหลาย

โรงพยาบาลพนตรืทหารบก
จังหวัดลพบุรี

ผลอันเกิดจริงจากการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ

“..... ผลอันเกิดจริงจากการปกครองในระบอบนี้ เป็นของสำคัญยิ่งกว่าความหวังที่จะเปลี่ยนการปกครองอย่างเดิวนั้น และความสำคัญของวันที่ ๒๔ มิถุนายน ก็อยู่ที่ผลอันนี้โดยตรง คือความสำเร็จที่รัฐบาลสามารถอำนวยให้ประชาชนบังเกิดความสุข มีการครองชีพอันมั่นคงได้สมดังที่ตั้งปรารถนาไว้ แต่ความสำเร็จครั้งนี้ จำต้องอาศัยการร่วมมือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในระวางรัฐบาลกับราษฎร รัฐกับราษฎรต้องกอดคอกันก้าวไปพร้อม ๆ กัน ด้วยการที่ทุกคนเปลี่ยนความคิดความเห็น เปลี่ยนตัวของท่านให้เป็นคนในระบอบใหม่ จึงจะบรรลุถึงที่หมายได้เร็วขึ้น ถ้าเป็นไปได้ตั้งนี้เสมอไป ยิ่งนานวัน ระบอบการปกครองของเราก็ยิ่งแน่นแฟ้นขึ้นทุกขณะตามไปด้วย พี่น้องทั้งหลายย่อมตระหนักอยู่ทั่วกันแล้วว่า เพียงเวลาอันสั้นคือชั่วระยะ ๑ ปีเต็มถึงวันนี้ ทั้ง ๆ ที่พวกเราต้องฝ่าฟันอุปสรรคนานาประการ อันเกิดจากชนส่วนน้อยผู้เห็นแก่ตัว กิจการของเราก็ได้ก้าวหน้าไปหาหน่อยไม่..... เมื่อได้นำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เปลี่ยนแปลงปรับปรุงขึ้นภายในระยะเวลา ๑ ปีนี้ ไปเทียบกับความเป็นมาในระยะปีที่ล่วงมาเท่ากัน ในสมัยเก่า จะเห็นได้ว่าเราก้าวออกไปจนแทบไม่น่าเชื่อ และทั้งนี้ควรทราบว่า ความเจริญก้าวหน้าของเราใน ๑ ปีนั้น ไม่ใช่เกิดจากข้าพเจ้า ไม่ใช่เกิดจากคณะราษฎร ไม่ใช่เกิดจากคณะรัฐมนตรีปรดัยบัน แต่เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจของพี่น้อง ๑๔ ล้านเศษ ความเจริญเหล่านี้ เป็นงานที่สำเร็จมาจากน้ำมือของท่านเป็นส่วนรวมของคณะไทยทั้งสี่”

(จากสุนทรพจน์ของ นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี แสดงทางวิทยุกระจายเสียงในคืนวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒)

การซื้อทองคำเป็นเงินทุนสำรองเงินตรา

รัฐบาลระบอบรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเห็นว่าประเทศไทยได้ออกจากมาตราเงินมานานแล้ว และทั้งโลหะเงินก็มีราคาไม่มั่นคง ย่อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงเห็นสมควรที่จะขายเงินเหรียญบาทซึ่งเป็นโลหะเงินเสีย เพื่อจัดหาโลหะทองคำมาแทนโลหะเงิน ในปี ๒๔๘๓ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการขายเหรียญบาทส่วนที่เหลือจากความต้องการ

การยบหลอมและการขายเงินซึ่งรัฐบาลได้สั่งทำในสหรัฐอเมริกา ได้ดูล่วงสำเร็จไปแล้ว เมื่อปลายเดือนมีนาคม ๒๔๘๓ ได้ผลดังต่อไปนี้

จำนวนเหรียญบาทที่ได้ยบหลอม.....๕๒,๔๓๖,๐๐๐ บาท

เงินที่ได้รับ (เนื้อ .๘๘๘).....๒๒,๘๑๖,๓๘๓.๓๓ เอานต์

รายได้ (ก่อนหักรายจ่าย)

ค่าเงิน.....๘,๘๓๓,๐๔๓.๘๓ ริ. อเมริกัน

เบ็ดเตล็ด.....๗,๓๓๓.๘๐ ริ. อเมริกัน

รวม.....๘,๘๓๘,๓๗๕.๘๓ ริ.

รายจ่าย.....๒๓๖,๕๐๓.๓๖ ริ.

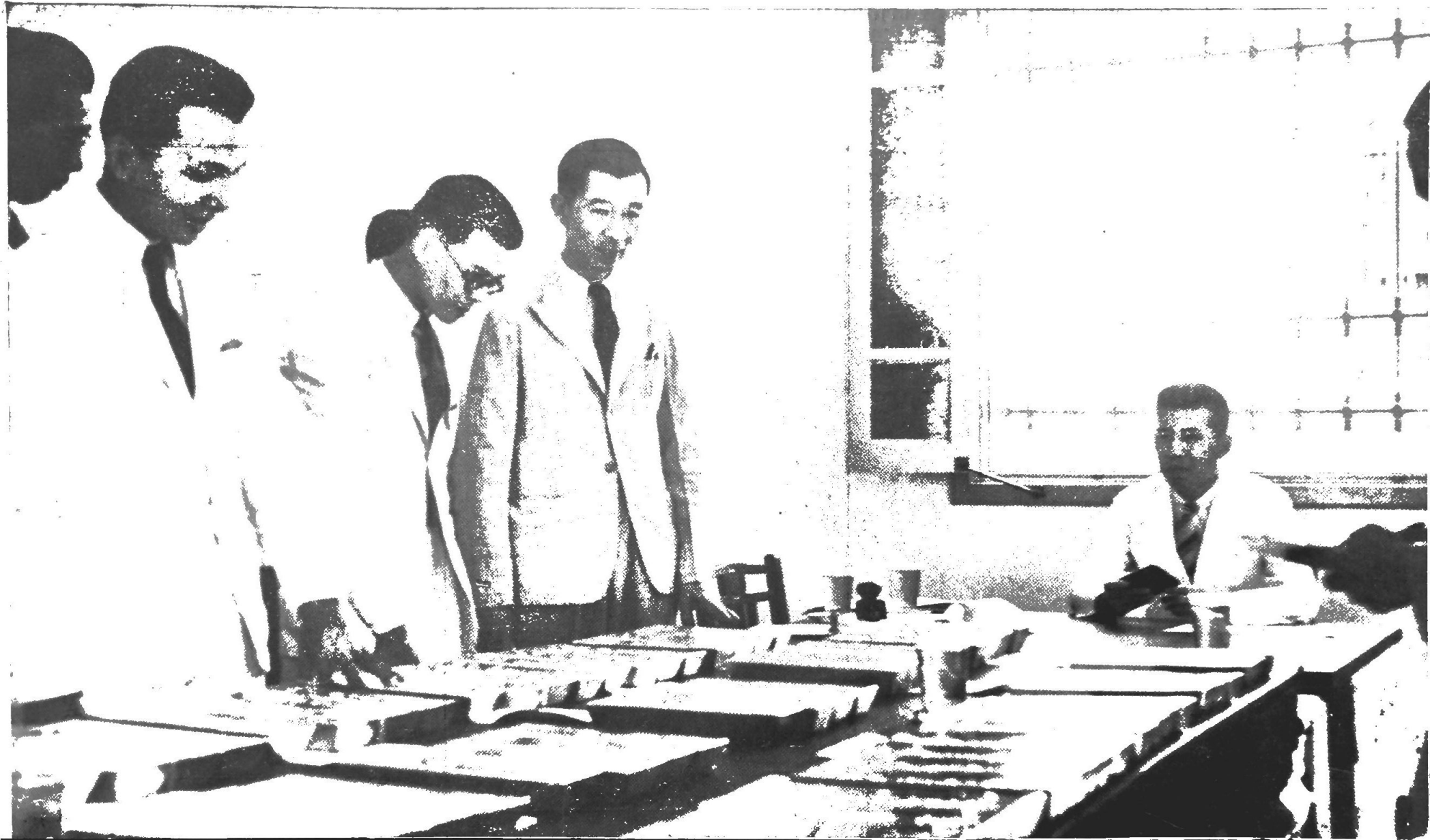
รายได้จำนวนสุทธิ.....๘,๕๙๓,๘๗๒.๔๕ ริ.

ค่าเงินที่ได้รับนั้นเท่ากับ ๕๓ เซนต์ ต่อหนึ่งเอานต์ (เนื้อ .๘๘๘) หรืออีกนัยหนึ่งเหรียญบาทเหรียญหนึ่ง ๆ

รายได้ ๕๒.๒๘ ดอลลาร์

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
แสดงของกำนัที่รัฐบาลได้ซื้อไว้ให้ผู้แทนหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ชม

การขายเหรียญบาทครั้งนเมื่อเทียบกับการขายใน พ.ศ. ๒๔๗๔ ปรากฏดังนี้

พ.ศ. ที่ ขาย	ราคาที่ได้รับ		รายจ่ายในการขาย	
	เงิน หนึ่งเอนต์	เหรียญบาท หนึ่งเหรียญ	เงิน หนึ่งเอนต์	เหรียญบาท หนึ่งเหรียญ
๒๔๗๔	๑๒.๗๓๑๖ เบนต์ หรือ ๒๕.๗๘ เซนต์	๒๗.๒๘ สตางค์	๐.๖๓๔๖ เบนต์ หรือ ๑.๒๔ เซนต์	๑.๓๒ สตางค์
๒๔๘๓	๔๓ เซนต์	๔๒.๒๘ สตางค์	๑.๐๔ เซนต์	๑.๐๒ สตางค์

ในทันทวนกล่าวด้วยว่า กระทรวงการคลังแห่งสหรัฐอเมริกาได้เลิกการซื้อเงินในราคา ๔๓ เซนต์ต่อหนึ่งเอนต์ในปี ๒๔๘๒ จึงเป็นผลให้เงินในเวลาที่กล่าวมามีราคาตกต่ำไปไม่น้อย ถ้าแม่ได้ขายเหรียญบาทเหล่านี้เข้าไปเพียง ๓-๔ เดือนเท่านั้น เงินรายได้ก็จะตกขาดไปมาก ในวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๔๘๒ เงินหนึ่งมีราคา ๓๕ เซนต์ต่อหนึ่งเอนต์ เหรียญบาทหนึ่งเหรียญมีราคาเพียง ๓๔.๗๓ สตางค์ เงินรายได้ค่าขายเหรียญบาทจะลดน้อยไปประมาณ ๓,๘๖๘,๐๐๐ บาท

เงินรายได้จำนวนสุทธิที่ได้รับในการขายเหรียญบาทนั้น ได้นำไปใช้จ่ายในการจัดหาทองคำตามความในพระราชบัญญัติเงินตราแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และซื้อทองคำแท่งในลอนดอนได้ ๖๗๘ แท่ง มีเนื้อทองคำบริสุทธิ์ ๒๗๓,๘๑๘.๕๔๕ เอนต์ ในราคา ๓๔.๗๖ ๑/๒ เหรียญอเมริกันต่อหนึ่งเอนต์

ทองคำแท่งที่ได้ซื้อแล้วนั้น ได้เก็บรักษาไว้ที่กรมคลัง คือเป็นส่วนหนึ่งแห่งเงินทุนสำรองเงินตรา และเป็นครั้งแรกที่รัฐบาลไทยมีทุนเป็นทองคำรักษาไว้ในประเทศไทย

ไทยในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

“.....**นา**นาชาติต่างได้พึงเห็นความสุจริตยุติธรรมของเราที่ประกอบการขึ้นเพื่อผลดีแก่ชาติบ้านเมืองของเราเองทั้งนี้ รัฐบาลนาชาติจึงได้เห็นออกเห็นใจประเทศไทยโดยปราศจากข้อรังเกียจเคียดแค้นที่แต่ประการใดตรงข้าม ทุกๆชาติต่างได้แสดงให้เห็นน้ำใจอันดีที่จะช่วย ประคับประคองสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินในระบอบการปกครองของเราปรกติขึ้นนี้ ให้นายกคงทนด้วยดีสืบไปเสียอีก ที่เป็นดังนี้เพราะการดำเนินวิถีนโยบายของ รัฐบาลไทยต่อ รัฐบาลต่างประเทศนาชาตินั้น เราได้ถือความสม่ำเสมอของสัมพันธไมตรีเป็นบรรทัดฐาน เรามีได้ให้ผลประโยชน์อย่างยิ่งแก่ชาติใดโดยเอกเทศ เมื่อเราปฏิบัติเป็นธรรมแก่เขาเช่นนี้ เขาก็ต้องตอบแทนเราด้วยความเป็นธรรมดจกัน ข้าพเจ้าจะขอยกตัวอย่างรัฐบาลแห่งบรรดาประเทศที่ได้ปฏิบัติกับประเทศไทย เป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งมากแล้วในทันที เพราะเป็นข้อพิสูจน์เหตุผลของข้าพเจ้าที่กล่าวมา

ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นมิตรสนิทของเราแต่บรรพกาลทั้งเป็นเพื่อนบ้านที่ติดมาช้านานแล้วนั้น ได้ให้ความสะดวกในการติดต่อแก่เราทุกทางด้วยความเป็นธรรมอย่างเห็นอกเห็นใจ อาทิเช่น ในการส่งสินค้าของไทยไปจำหน่ายในมลรัฐของอังกฤษทุกส่วน เป็นต้น

ประเทศฝรั่งเศส ได้พยายามที่จะแสดงมิตรภาพกับเราด้วยความยุติธรรมอย่างน่าคารวะ มีการเชื่อมทางรถไฟกับประเทศไทย ซึ่งได้สร้างมานานแล้ว นอกจากนั้นยังมีการส่งกระจายเสียงทางวิทยุด้วยภาษาไทยจากไซ่ง่อน นับเป็นการให้เกียรติแก่ชาติไทย สมควรที่ชาวไทยทั้งหลายจะส่งของคุณธรรมอันดีของประเทศฝรั่งเศสที่มีต่อเราอย่างจริงจัง

การลงนามความตกลงว่าด้วยการเดินสายการบินประจำ
ระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ประเทศเยอรมัน แม้จะกำลังติดพันอยู่ด้วยการสงครามและขาดการติดต่อไปบ้าง ก็ยังดำรงไมตรีจิตต่อดินที่สนมต่อเรา มิได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างใดเลย

ประเทศอิตาลี ได้สนับสนุนช่วยเหลือและติดต่อกับเราหลายอย่าง ตลอดจนการอาวุขยุทภัณฑ์ เช่น สร้างเรือรบให้เป็นอย่างดีที่สุด

ประเทศญี่ปุ่น ได้แสดงมิตรภาพอย่างเห็นอกเห็นใจกับชาติของเราเป็น อย่างดีเช่นเดียวกัน ได้ให้ความอนุเคราะห์อย่างเต็มอกภาคและเป็นธรรมทุกอย่างแก่เรา ทั้งในเวลานั้นนอกจากจะได้ทำสนธิสัญญาคู่กัน เช่นประเทศทั้งหลายทั่วไปแล้ว ก็ยังได้ทำสัญญาเปิดสายการบินในระหว่าง ๒ ประเทศขึ้นอีกเมื่อ ๒-๓ วันนั้น เชื่อมระยะทางการคมนาคม การติดต่อระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นให้สะดวกและเร็วขึ้น ทั้งนี้เป็นพระยานดำรงมิตรภาพระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับไทยว่าเป็นไปด้วยดี

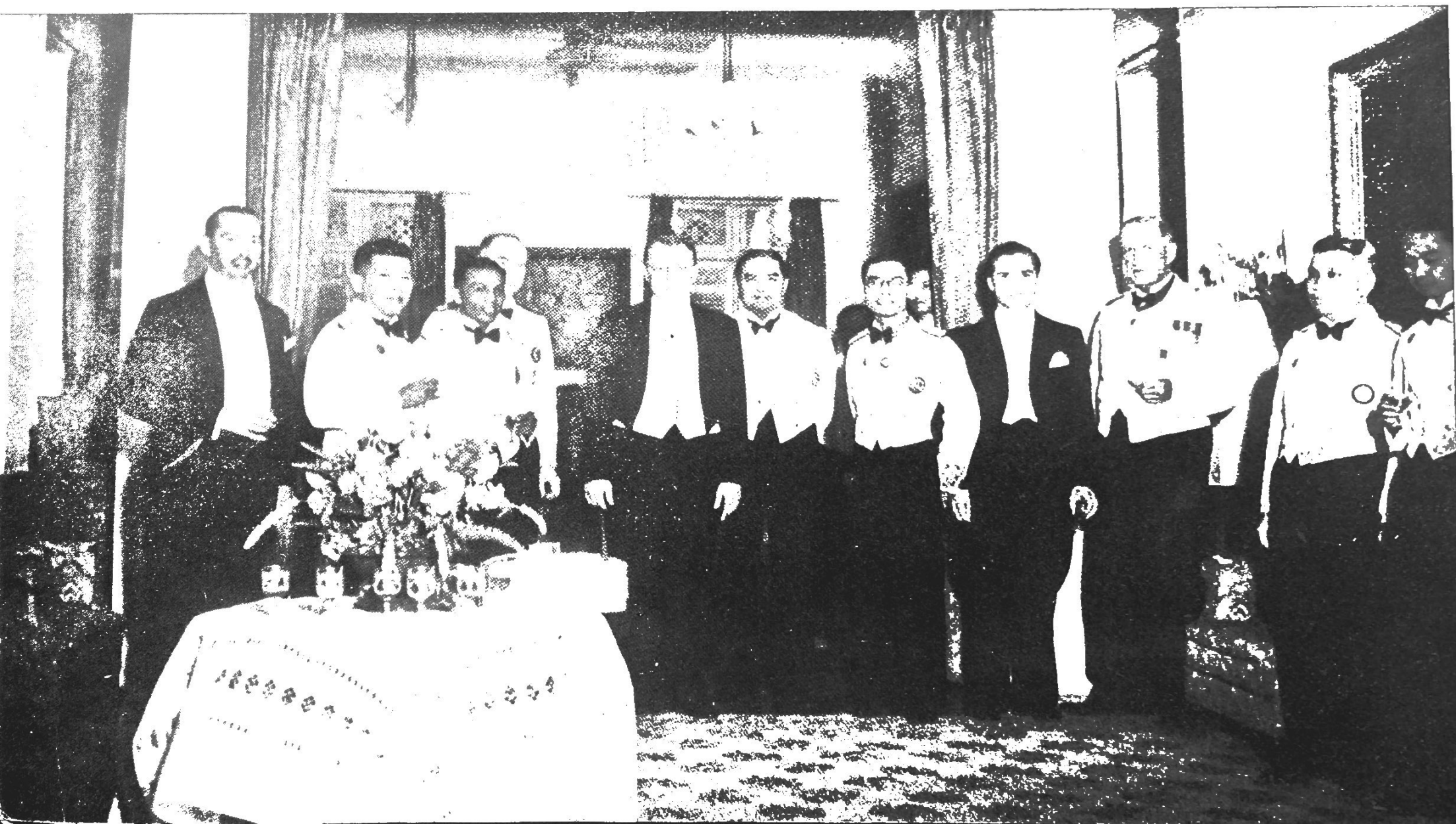
ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศนี้ ถึงแม้จะอยู่ห่างไกลจากเรามาก แต่ที่ว่าแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว สหรัฐอเมริกาได้ดำรงไมตรีจิตต่อไทยเป็นอย่างดี ทั้งขณะนั้นประเทศไทยได้พึ่งพาอาศัยขอสินค้าอันจำเป็นจากประเทศนี้ ซึ่งส่งมาพอชดเชยกับสินค้าที่หาไม่ได้ในทวีปยุโรป เพราะความยุ่งยากแห่งสงครามครั้งนี้

นอกจากนี้ บรรดาประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีสัมพันธไมตรีกับเราต่างยังคงเป็นมิตรสนิทสนมอยู่อย่างเดิม หรือจะว่ามากกว่าก่อนก็ได้ นับว่าการดำเนินวิเทศไมยระหว่างประเทศไทยกับประเทศนานาชาติได้เป็นมาด้วยดีทุกประการ

(จากคำปราศรัยของนายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี กล่าวแก่ประชาชนชาวไทยทางวิทยุกระจายเสียง ในโอกาสจิตสมโภชวันฉลองรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๒)

การเลี้ยงส่งอัครราชทูตอเมริกัน
ณ กระทรวงการต่างประเทศ

นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบรัฐธรรมนูญ ประเทศไทยได้อยู่ในความเอาใจใส่ของต่างประเทศ เป็นอย่างมากยิ่งขึ้นโดยลำดับ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ต่างประเทศได้ลงเรื่องเกี่ยวแก่ประเทศไทยเป็นเนืองนิจ เพื่อที่จะได้ทราบ ถึงความคิดเห็นของต่างประเทศว่ามีอยู่แก่ประเทศไทยปัจจุบันอย่างไร จึงได้คัดข้อความบางตอนทึ่งสังเกตของหนังสือพิมพ์ ต่างประเทศบางฉบับมาไว้ดังนี้

ความวิวัฒนาการแปรของประเทศไทย

รัฐบาลไทยได้พิมพ์เอกสารประกอบด้วยภาพอันงดงามขึ้นฉบับหนึ่ง ซึ่งทำให้วัดการก้าวหน้าของเพื่อนบ้าน ทางทิศตะวันตกผู้มีใจดำหาญของเรา นับแต่สมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๒ ได้

เมื่อวันที่ ๒๙ (๒๗) มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๙ ครบรอบปีที่ ๗ แห่งกำเนิดของรัฐธรรมนูญ สยามโบราณได้ เปลี่ยนนามเป็นประเทศไทย แม้โดยทั่วไปไม่มีใครถือว่าการเปลี่ยนแปลงนี้มีความสำคัญมากนักก็ตาม แต่ถ้ามพิจารณา ถึงความหมายของคำว่าไทยโดยถ้อยถ้วนแล้ว จะสังเกตได้ว่า ไทย หมายความว่า อีสสระ และเมืองไทยคือประเทศที่เป็น อีสสระ ฉะนั้น ในการที่เพื่อนบ้านของเราเปลี่ยนชื่อประเทศนั้นไม่ใช่ว่าได้เปลี่ยนไปโดยไม่มีเหตุผล มีเหตุผลทั้งในทางหลัก ภาษาศาสตร์และทางเชื้อชาติ เพราะว่าหลังจากที่ได้ผ่านอุปสรรคในอดีตกาลอันไม่ราบรื่น ประเทศไทยได้สามารถดำรงตนเป็น อีสสระ และเพาะอย่างยิ่ง ภายหลังจาก ค.ศ. ๑๙๓๒ ก็ได้กลายเป็นประเทศที่มีความสุขและสมบูรณ์ภายใต้การปกครอง

ระบอบรัฐธรรมนูญซึ่งได้แก่ประเทศจากความยากเข็ญ อันอาจจะทำให้เกิดความด่่มจมนไปก็ได้ หากแต่ได้มีคนหนุ่ม นาค
และมีความรู้เข้ามารับอำนาจเสีย

ประเทศไทย ประเทศอิสสระ แต่ในขณะเดียวกันเป็นประเทศที่กำลังวิวัฒน์ผ่นแปร เป็นประเทศที่กำลังก้าวหน้า
พร้อมด้วยกำลังใจอันหนักแน่น คณะรัฐบาลซึ่งขึ้นมายุภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๒ ได้พยายาม
ดัดแปลงประเทศให้มีความเจริญเช่นประเทศในทิศตะวันตก ความพยายามและวิริยภาพนี้ได้อำนวยผลอันดีดัง การเศรษฐกิจ
การคลัง การกสิกรรม การสาธารณสุข ฯลฯ ต่างได้รับการฟื้นฟูส่งเสริม และความคิดเห็นตลอดจนชีวิตจิตใจของ
พลเมืองก็ได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ผลได้เพียงแต่ที่เกี่ยวแก่ฐานะการเงินก็ประจักษ์อยู่อย่างแน่แท้แล้ว

ภายในระยะเวลา ๗ ปี (ค.ศ. ๑๙๓๑-๑๙๓๘) ตามสถิติอันใหม่ที่สุด หนี้ของรัฐได้ลดลงถึง ๔๕,๖๓๕,๒๙๗ บาท
และเงินคงคลังได้เพิ่มขึ้นจาก ๓๙,๗๐๐,๘๘๘ บาท เมื่อปี ๑๙๓๑ ถึง ๖๗,๕๘๒,๐๒๐ บาท ในปี ๑๙๓๘

เนื่องจากได้เปิดโรงเรียนในทุกจังหวัดและในหมู่บ้านส่วนมาก ประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนนักเรียนขึ้นอย่างมากหลาย
ในที่ชุมนุมชนสำคัญ โรงเรียนสอนวิชาอาชีพได้เพาะคนงานพิเศษ มหาวิทยาลัยที่ได้จัดขึ้นตามระเบียบเดียวกันกับมหาวิทยาลัย
ในยุโรป แจกประกาศนียบัตรทางแพทย ทางกฎหมาย ทางวิศวกรรม แก่นิสิตปีหนึ่งไม่ต่ำกว่า ๒,๕๐๐ คน

การธนาคาร สหกรณ์ กสิกรรมได้ช่วยชาวนาให้ปลดเปลื้องหนี้ นอกจากนั้นรัฐบาลยังได้ซื้อเครื่องมือสมัยใหม่
สำหรับการเพาะปลูกจากต่างประเทศ ได้กระทำการทดน้ำ ได้สร้างสถานการพยาบาลตามชนบท และการบำไมได้เป็นเหตุให้
โรงเลื่อยเกิดขึ้นหลายโรง

สมุดไทยในสมัยรัฐธรรมนูญ
ที่ระลึกในงานฉลองวันชาติและสนธิสัญญา
๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒

หนึ่ง ได้มีแผนการห้าปีด้วย ในอันที่จะสร้างถนนหนทางเพื่อต่อเติมและเชื่อมการคมนาคมทางรถไฟด้วย แต่การกระทำของรัฐบาลไม่จำกัดเพียงเท่านั้น รัฐบาลยังประสงค์ที่จะป้องกันความลำบากในภายหน้า เนื่องจากประเทศมีการเพาะปลูกข้าวแต่อย่างเดียว รัฐบาลจึงได้ช่วยส่งเสริมให้ราษฎรปลูกต้นปอ ถั่วและต้นฝ้าย บำรุงการเลี้ยงสัตว์ และถ้าหากว่าเหตุการณ์ปัจจุบันในยุโรปไม่เป็นอุปสรรคแล้ว รัฐบาลคงจะเร่งรัดแสวงหาโภคทรัพย์จากพื้นแผ่นดินซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ต่าง ๆ

ในกรุงเทพมหานครนี้ ทั้ง ๆ ที่ยังส่งวนรักษาไว้ซึ่งวัดวาอารามอันงดงามตระการตา พระราชวังอันสวยงาม รุ่งโรจน์ และบรรดาพิพิธภัณฑสถานอันเป็นของดั่งเดิม ก็ยังมีเจ้าวิทยุ โรงเรียนมากมาย ถนนอันกว้างขวางเต็มไปด้วยตึกกรมอันตระหง่าน มหาวิทยาลัย สถานศึกษาแห่งชาติ และท่าเรืออันกำลังสร้าง สิ่งเหล่านี้จะทำให้กรุงเทพ ฯ มีรูปร่างเป็นนครสมัยใหม่ คงอยู่ติดกับนครโบราณแห่งนี้ ค.ศ. ๑๙๘๐

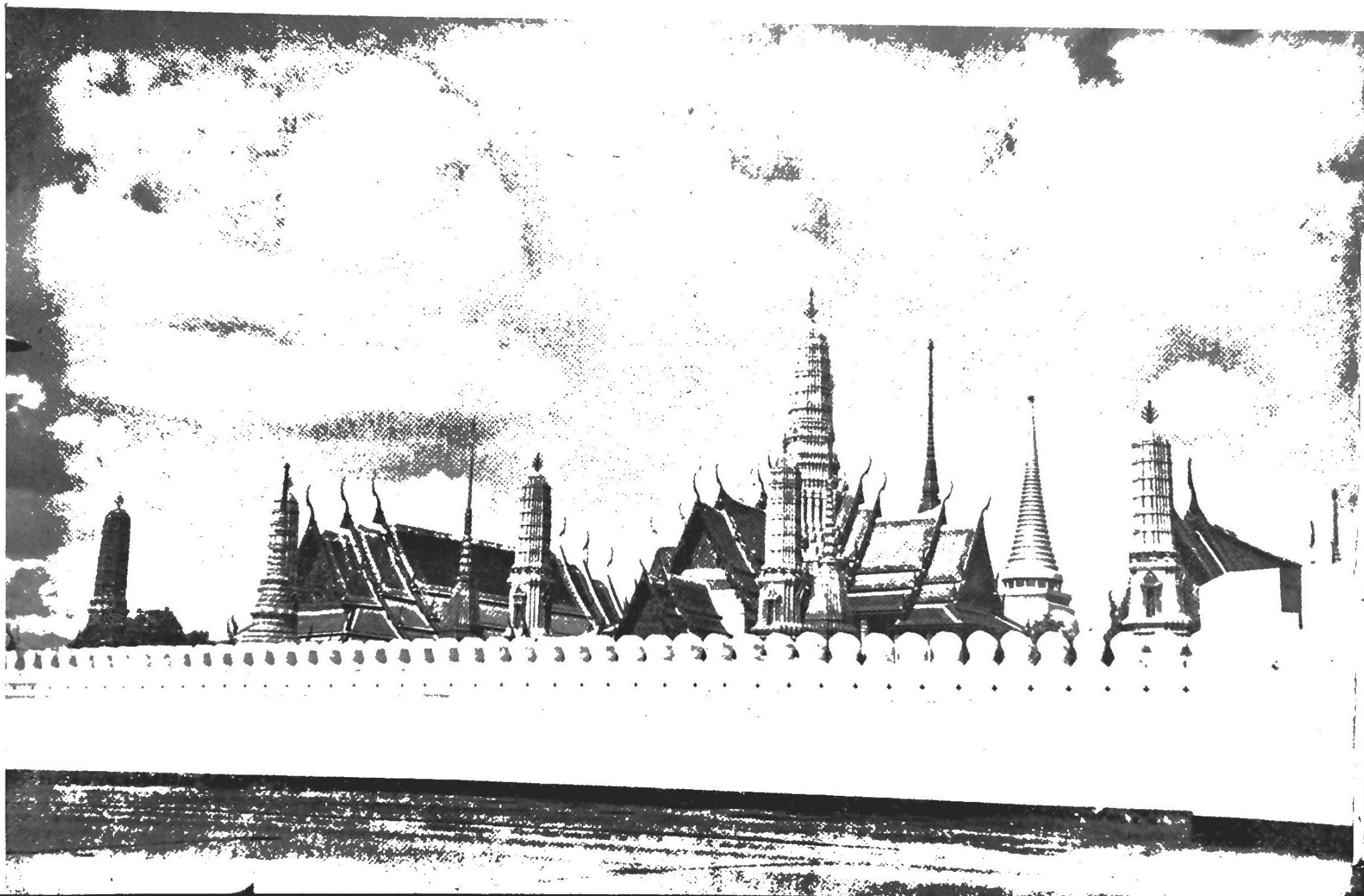
ประเทศไทยกำลังเป็นประเทศที่กำลังวิวัฒน์ขึ้นแปร พุ่งขึ้นจากอาภรณ์หม่นหมองมาเป็นเวลาช้านาน และไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า ถ้าหากประเทศนี้ยินยอมเสียสละอย่างใหญ่หลวงภายในเวลาไม่กี่ปีสำหรับทำการก่อสร้างตัวตึกดังกล่าวแล้ว ประเทศไทยจะเปลี่ยนแปลงเป็นประเทศที่เป็นปึกแผ่นแน่นหนาและมีความสำคัญอันจักไม่เอาใจใส่เสียมิได้

(ความแปลจากหนังสือพิมพ์ภาษาฝรั่งเศส L'Opinion ฉบับวันที่ ๓ เมษายน ๒๔๘๓ ออก ณ เมืองไซ่ง่อน อินโดจีนฝรั่งเศส)

(หมายเหตุ เอกสารฉบับที่กล่าวอ้างถึงในตอนต้นของบทความเรื่องนี้มีหมายถึงหนังสือ “ไทยในสมัยรัฐธรรมนูญ” ที่ระลึกในงานฉลองวันชาติ และฉันทิฉันทิญา ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒ ซึ่งกรมโฆษณาการได้จัดพิมพ์ขึ้นเผยแพร่)

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

.....รัฐบาลปัจจุบันของประเทศไทยตั้งแต่ต้นมา กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ เมื่อเข้ายึดอำนาจการปกครองแล้ว ก็ได้พยายามที่จะปลุกใจคนไทยให้รักชาติและก้าวหน้าทันสมัยอย่างสมบูรณ์ หลวงพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้เข้ารับตำแหน่งในหน้าที่นี้ แต่ปลายศกก่อน ตั้งแต่ครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ก็ได้พยายามทุกประการที่จะให้คนไทยมีน้ำใจเป็นทหาร ไม่ละเพาะแต่เท่านั้นท่านยังได้แนะนำใจคนไทยให้คำนึงถึงปัญหาการเมืองที่มีอยู่กับต่างประเทศนั้นอีกด้วย.....

(จากหนังสือพิมพ์ภาษาเยอรมัน **Deutsche Allgemeine Zeitung** ฉบับประจำวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๔๘๒ ออก ณ ประเทศเยอรมนี)

.....ประเทศไทย (ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเรียกว่า “สยาม” นั้น) เป็นราชอาณาจักรที่ควรอยู่ในความพิจารณาของรัฐบาลผู้นิยมในระบอบประชาธิปไตยยิ่งกว่าประเทศใด ๆ ในโลก เพราะเหตุใด? เพราะเหตุว่าประเทศไทยซึ่งมีลักษณะการปกครองตามแบบอิตาเลียนในโบราณสมัย อันพากพมและอย่างน่าแปลกปลาดนั้นได้เปลี่ยนสภาพการปกครองชั่วคราวไม่ถึง ๘ ปีมานี้เอง มาเป็นระบอบประชาธิปไตยมีกษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญโดยทันทีทันใดและโดยไม่ต้องเสียเลือดเนื้อแต่อย่างใดเลย และในบัดนี้กำลังพยายามด้วยความระมัดระวังในอันที่จะปรับปรุงระบอบประชาธิปไตยนี้ให้เป็นแบบฉบับโดยให้มีสภาผู้แทนราษฎรที่รับเลือกตั้งเป็นผู้กำกับและมีกษัตริย์สืบสันตติวงศ์เป็นประมุขของประเทศ.....

.....แต่ไหนแต่ไรมาแล้ว ไทยมีชื่อติดนามว่าเป็นชาติที่มีใจรักความเป็นอิสระ เกียดความโหดร้ายทารุณ ประกอบด้วยอหิชาคัยอันเรียบร้อยและเผื่อแผ่ที่สุด ดังนั้นเราจึงได้ร่วมใจกันก่อการปฏิวัติขึ้นจนเป็นผลสำเร็จ และดำเนินรัฐประหารของเขาโดยไม่ต้องมีการเสียชีวิตแม้แต่คนเดียว.....

(จากหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ **The Age** ฉบับประจำวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๒ ออก ณ ประเทศออสเตรเลีย)

.....การที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ยุวกษัตริย์ไทย ซึ่งกำลังทรงศึกษาอยู่ ณ โดซานน์ เสด็จไปพักผ่อน พระอริยาบถ ณ แคว้นซาวัว และการฉลองสโมสรต่าง ๆ ในคราวที่พระองค์เสด็จนิวัติสู่พระมหานคร รวมทั้งการเยี่ยมเยียน อินโดจีนของคณะทูตไทยเมื่อเดือนมีนาคม ศกก่อนนั้น ยังให้ประเทศไทยได้รับความสนใจยิ่งขึ้น.....

.....สถานการณ์ในทางเศรษฐกิจของประเทศไทยตามที่เป็นอย่างนั้น จัดว่าอยู่ในสภาพที่ดี ความเจริญก้าวหน้าของ ไทยคงดำเนินไปอย่างปกติ ซึ่งชาวไทยทั้งปวงควรพากพอใจเป็นอย่างยิ่ง.....

(จากหนังสือพิมพ์ภาษาฝรั่งเศส **Le Temps** ฉบับประจำวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๔๘๒ ออก ณ ประเทศฝรั่งเศส)

.....

.....ประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ประเทศไทยเป็นประเทศเอกราชมานานแล้ว และได้พยายามทำการสู้รบกับ ญ่มุ่ปัจจามิตรอย่างทรหด เพื่อรักษาความเอกราชของตนไว้ได้ตลอดมา ความเป็นเอกราชเป็นปณิธานอันมั่นคงของชาติไทย และมีความหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แต่กระนั้นก็ดี เท่าที่ปรากฏหลักฐานในประวัติศาสตร์ ชาติไทยก็ได้แสดงว่ามีเจตนาที่จะรุกราน เอาดินแดนของชาติเพื่อนบ้านหรือชาติอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับตนแต่อย่างใดเลย.....

.....ชาติไทยได้ต้อนรับชนต่างชาติที่จะเข้ามาทำมาหากินในประเทศของตนอย่างเต็มใจตลอดมา โดยมีได้มีการเลือก ทรัพย์สินที่ขง นอกจากนั้น ชาติไทยยังได้ถือโอกาสให้นำเอาแบบแผนอันเหมาะสมทันสมัยของชาวต่างชาตินั้น ๆ มาใช้ในการ บริหารกิจการบ้านเมืองของตนเท่าที่จำเป็น.....

.....ชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่มากมายหลายพันปีมาแล้ว และชาติไทยได้เข้ามาตั้งภูมิลำเนาในดินแดนที่เป็นประเทศไทย บัจุบันตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๒๕๗ ซึ่งเป็นสมัยที่ชาติไทยสามารถนำตนออกจากการอยู่ใต้อำนาจของชาติขอมได้ และได้สถาปนา

อาณาจักรของคนชนพื้นดินแดนสุโขทัย วิจารณ์องค์แรกแห่งประวัติศาสตร์ของชาติไทย ก็ ชุนรามกำแหงหรือพระร่วง
ซึ่งทรงแผ่อณาเขตของไทยไปได้ทั่วลุ่มน้ำเจ้าพระยาและเหตมมะลายู.....

.....รัฐบาลไทยในระบอบใหม่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะนำประเทศไทยไปสู่ความวัฒนาถาวร นอกจากนั้น
ประเทศไทยในปัจจุบันยังมีนโยบายในอนาคตที่จะเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีอันดีและร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ โดยซื่อสัตย์และเที่ยงมิตร
โดยทั่วถึงกันเสมอไป.....

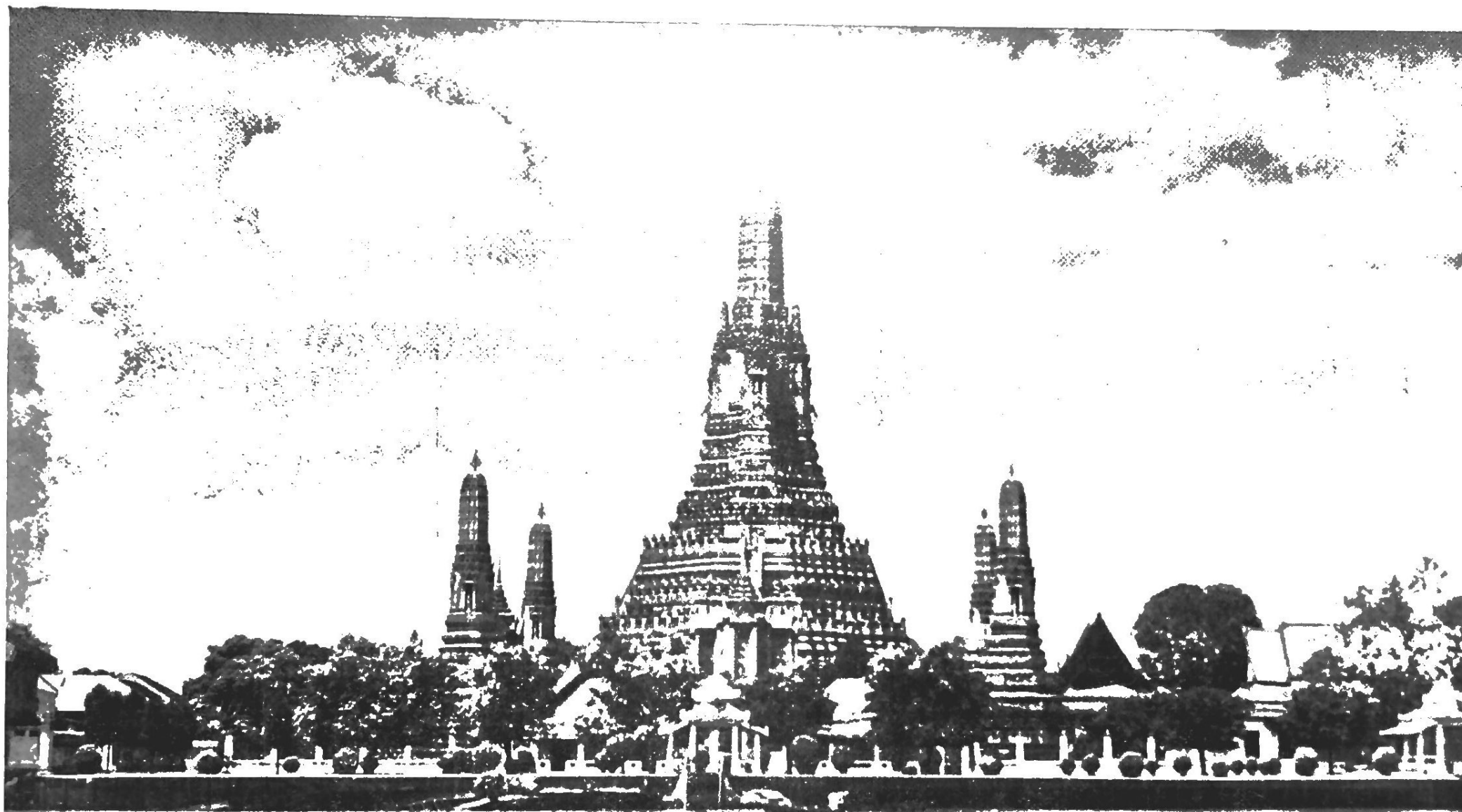
.....ดังที่หมอดัน ย่อมแสดงให้เห็นความมั่งคั่งและความน่าชมของประเทศไทย อันเนื่องมาจากความอบอุ่นแห่งฤดูกาล
ความมั่งคั่งแห่งป่าดงเขาไม้ ประกอบด้วยความสง่างามแห่งมรดกปราสาทราชวังและความโอ่อ่ามอหาวของประชาชน
ผู้ที่ได้ผ่านเข้ามาในประเทศไทยย่อมจะรู้สึกซาบซึ้งในสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี และเมื่อจะจากไป ก็จะไปด้วยความ
เสียดายอาลัย และแม้ว่าจะถึงยุโรปแล้ว สิ่งที่ได้พบเห็นนั้นก็ระตราตรึงแน่นแนบอยู่กับความรู้สึก และผู้นั้นจะต้องระลึกถึง
ความดีงามที่ตนเคยได้รับในแผ่นดินไทยโพ้นนั้น และสิ่งเหล่านั้นจะฝังแน่นอยู่ในความทรงจำตลอดไป ยิ่งยงด้วยกับความ
เชื่อมั่นในสิ่งที่ดีดีที่อันเป็นที่รักการะของคนละคน.....

(จากหนังสือพิมพ์ภาษาฝรั่งเศส La Wallonie ฉบับประจำวันที ๓๑ มกราคม ๒๔๘๒ ออก ณ ประเทศเบลเยียม)

.....ไทยไม่ใช่ประเทศที่เป็นนิยายเรื่องช้างเผือก และพระสงฆ์ครองผ้าเหลืองอีกต่อไปแล้ว เดียวกันคนไทยกำลังทำ
การทุกอย่างที่เขาสามารถทำได้ เพื่อเสริมสร้างรัฐให้กำลังอำนาจอันเข้มแข็ง.....

(จากหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ The Osaka Mainichi & The Tokyo Nichi Nichi ฉบับประจำวันที ๒๕ ธันวาคม ๒๔๘๒ ออก
ณ ประเทศญี่ปุ่น)

วัดอรุณราชวราราม

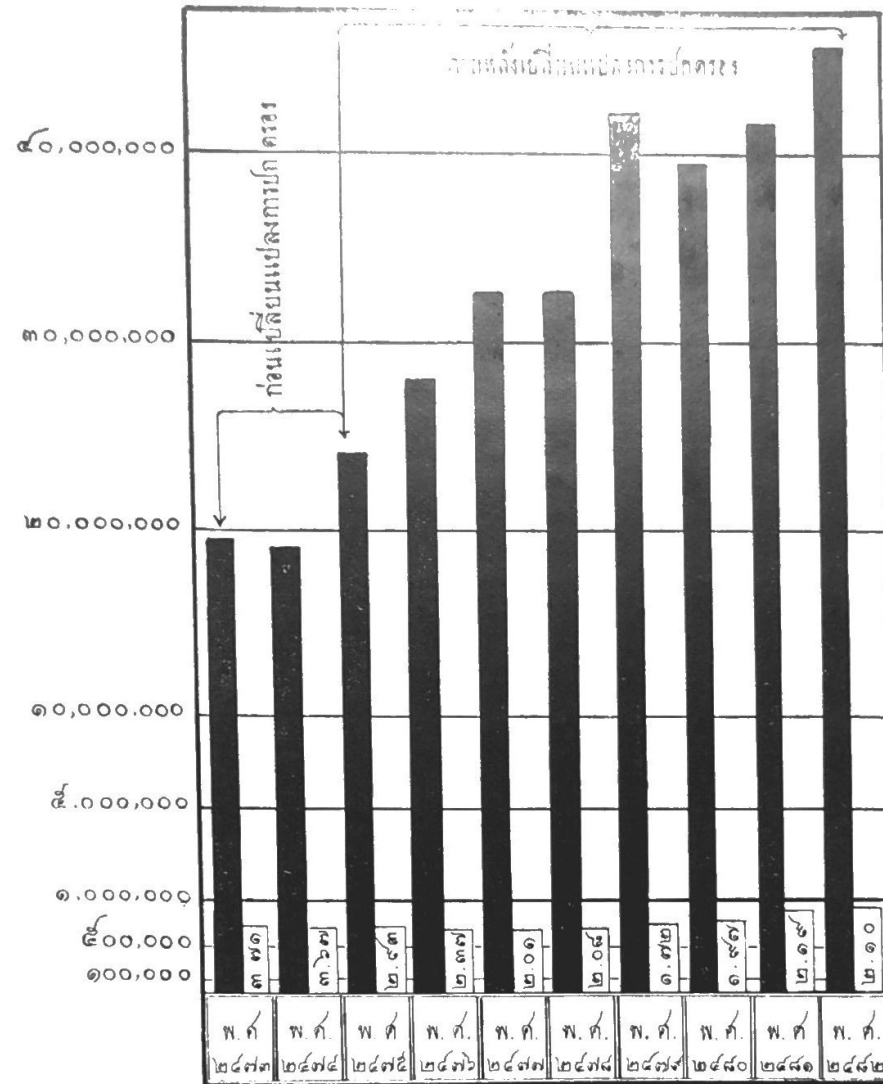
การศุลกากร

นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา รัฐบาลระบอบรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงการศุลกากรให้เหมาะสมแก่กาลสมัย และเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นลำดับ ในปี ๒๔๗๘ ได้เริ่มเปลี่ยนหลักการเก็บอากรจากเก็บตามราคามาเป็นเก็บตามสภาพ ซึ่งมีผลให้เก็บเงินอากรได้มากขึ้น

ต่อมาก็ได้แก้ไขโครงการ และระเบียบ ปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้รัดกุมยิ่งขึ้น ได้ปรับปรุงกฎหมายศุลกากร ได้จัดทำทางป้องกันการลักลอบหนีภาษีศุลกากร โดยกำหนดความผิดและโทษให้แน่ชัด และชวนขยายหาเครื่องมือเครื่องใช้อันเป็นอุปกรณ์ในการป้องกัน เช่น จัดให้ด่านต่าง ๆ มีเรอียนตร์ เครื่องขัง อุตตโนมัติไว้ใช้ราชการ กับทั้งได้นำเครื่องจักรมาใช้ในการทำสถิติและออกใบเสร็จรับเงิน

กิจการของศุลกากรที่นับว่าสำคัญที่สุดก็คือ ประเทศไทยได้เอกราชในทางศุลกากรกลับคืนมาเมื่อปี ๒๔๘๒ และรัฐบาลระบอบรัฐธรรมนูญได้จัดตั้งด่านศุลกากรขึ้นทางฝั่งแม่น้ำโขงรวม ๖ ด่าน คือ เชียงของ หนองคาย ชัยบุรี ท่าอุเทน นครพนม และมุกดาหาร ในปี ๒๔๘๑ และได้เปิดด่านพินุลมังฆาหารที่จังหวัดอุบลราชธานีในปี ๒๔๘๒ ส่วนอาณาเขตต์ทางบกที่ติดต่อกับพม่าของอังกฤษ ทางการก็ได้ดำริจัดตั้งด่านศุลกากรขึ้นที่แม่สวด แม่สาย และแม่ฮ่องสอน อีกด้วย

เปรียบเทียบ รายจ่ายประจำปี งบประมาณแผ่นดิน
ปี ๒๕๖๒

- ตัวเลขในรายจ่ายแสดงจำนวนรายจ่ายคิดเป็นร้อยละของรายได้
- รายจ่ายปี ๒๕๖๒ เวลานี้ยังไม่ทบทวนจำนวนรายจ่ายจริง จึงแสดงตัวเลขตามงบประมาณ

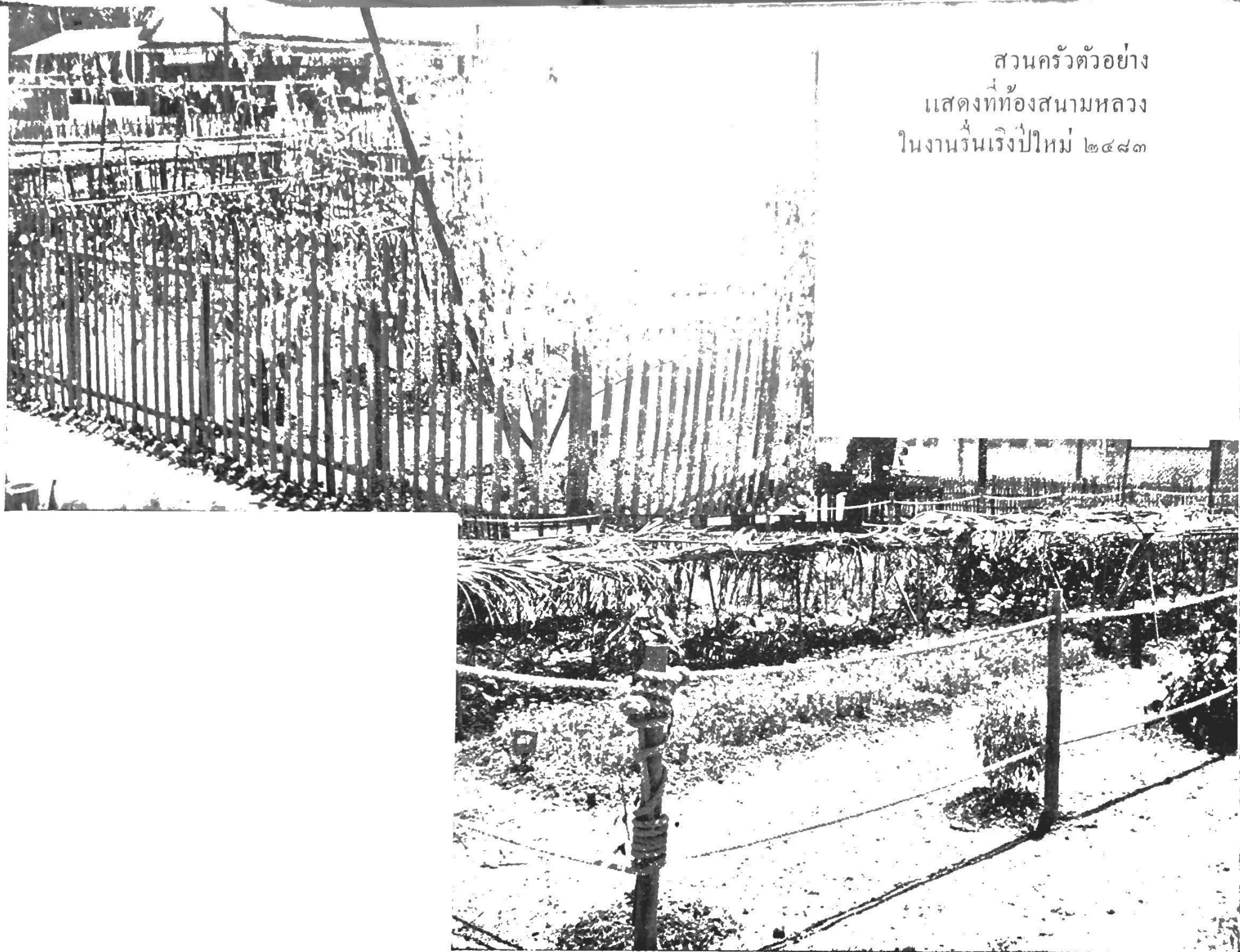
■ รายได้
□ รายจ่าย

การทำสวนครัวและการเลี้ยงสัตว์

การทำสวนครัวและการเลี้ยงสัตว์ในบ้าน เพื่อประโยชน์แห่งครัวเรือน เป็นกิจที่บรรพบุรุษของเราได้ปฏิบัติ มาแต่โบราณ โดยเจียดเวลาดำรงซึ่งมีอยู่ทำสวนครัว พรวนดิน รดน้ำ และปลูกผักที่ร่นผลสำหรับใช้บริโภคเอง ส่วน การเลี้ยงสัตว์ก็ได้ใช้เศษอาหาร หรือที่ตกหล่นอยู่สำหรับเลี้ยงเป็ดไก่ แต่กิจการทั้งนี้ในสมัยต่อ ๆ มาได้ทรุดโทรมลดน้อยลง ได้มีการรื้อฟื้นขึ้นบ้างในภูมิภาคบางแห่ง แต่ก็มิได้เป็นการทั่วไป

ต่อมาถึงสมัยปัจจุบัน นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม ในฐานะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เสนอความเห็นต่อรัฐบาลโดยได้มีความสนใจและความสังเกตมาแต่ก่อนแล้ว ว่าราษฎรตามนิคมชนบทโดยมากมักมีกำลัง และร่างกายไม่ปกติสมบูรณ์ โดยมีเรื่องอาหารการกินเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง อาหารที่ราษฎรใช้บริโภคนั้น มีส่วนเป็นคุณประโยชน์แก่ร่างกายไม่พอเพียงกับความต้องการ ราษฎรโดยมากมิได้รับประทานอาหารจำพวกเนื้อสัตว์และ ผักพืชอันมีธาตุที่ร่างกายต้องการ แต่บริโภคกันเป็นประจำอยู่ในจำพวกเครื่องจิ้มหรือจำพวกเนื้อสัตว์ ที่ไม่มีคุณค่า จะบำรุงร่างกายได้เพียงพอ เช่น แยม ตะกวด กบ เขียด และตัวแมลงอื่น ๆ ซึ่งเกิดและอยู่ในพื้นที่สกปรก

สวนครัวตัวอย่าง
แสดงที่ท้องสนามหลวง
ในงานวันเร่ป้าใหม่ ๒๔๘๓

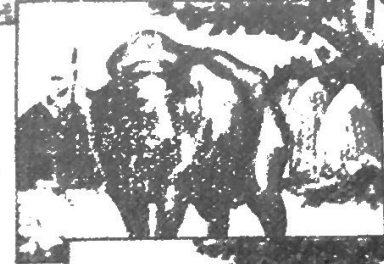
อันไม่ควรเป็นอาหารเลย การรับประทานอาหารอันไม่ถูกส่วนดีและเหมาะสมดังกล่าว นอกจากจะเป็นเหตุให้กำ
ร่างกายไม่เติบโตสมบูรณ์ ยังเป็นเหตุให้เกิดโรคอีกด้วย เช่น โรคท้องเสีย โรคดำได้ และโรคคุดทะราด โดยความ
จริง ประเทศไทยเราย่อมได้ชื่อว่า เป็นประเทศที่มีความสมบูรณ์ในทุกประการ อาหารที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกายอย่าง
ดี เช่น หมู เป็ด ไก่ ไข่ และปลา เหล่านี้ ย่อมมีอยู่ทั่วไป ซึ่งจะหาได้ง่ายและราคาถูก การปลูกพืชผักผลไม้
และการเลี้ยงสัตว์ก็ย่อมกระทำได้ดีเกือบไม่จำกัดที่ เพราะธรรมชาติดินฟ้าอากาศอำนวยให้เป็นอย่างสะดวก รัฐบาลได้
พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นนโยบายอันดี สดควรแนะนำให้ทำส่วนครัวและเลี้ยงสัตว์กันชนโดยทั่วไป จึงได้มอบเรื่องให้
เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดำเนินการปฏิบัติ เริ่มแต่เดือนสิงหาคม ๒๔๘๒ นับแต่นั้นมาการส่วนครัวและเลี้ยง
สัตว์ก็ได้เกิดเป็นความนิยมอย่างแพร่หลาย

อนึ่งเพื่อที่จะให้การส่วนครัวและเลี้ยงสัตว์เพื่อประโยชน์แห่งครัวเรือน ได้ปฏิบัติกันอย่างสมบูรณ์ทั่วถึงและสม่ำเสมอ
กัน เป็นการช่วยระดมการเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย ทางราชการจึงได้ออกพระราชบัญญัติการส่วนครัวและ
การเลี้ยงสัตว์ เพื่อประโยชน์แห่งครัวเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๒ ขึ้น ให้เจ้าบ้านทุกคนมีหน้าที่จัดการทำส่วนครัวและเลี้ยง
สัตว์ บนที่ดินที่ตนอาศัยอยู่ตามชนิดที่กรมการอำเภอในเขตนั้นกำหนดไว้ และให้มีปริมาณพอเพียงแก่การช่วยเหลือการใช้
จ่ายในครัวเรือน และในยามที่โลกกำลังอยู่ในสภาวะสงคราม การส่วนครัวและการเลี้ยงสัตว์ เพื่อประโยชน์แห่ง
ครัวเรือน จึงย่อมมีความจำเป็นยิ่งขึ้น

เลี้ยงสัตว์ มีประโยชน์

- ๑ ขายได้เงิน
- ๒ ใช้ได้งาน
- ๓ กินเป็นอาหาร
- ๔ ประหยัดรายจ่าย

จงเริ่มเลี้ยงสัตว์ เสียแต่บัดนี้

นอกจากเลี้ยงไว้ขาย
จงกินเป็นอาหารอีก
ด้วย เพื่อให้ร่างกาย
แข็งแรง มีกำลังต้านทานโรค และอายุยืน

ภาพโฆษณาการเลี้ยงสัตว์

กรมโฆษณาการ

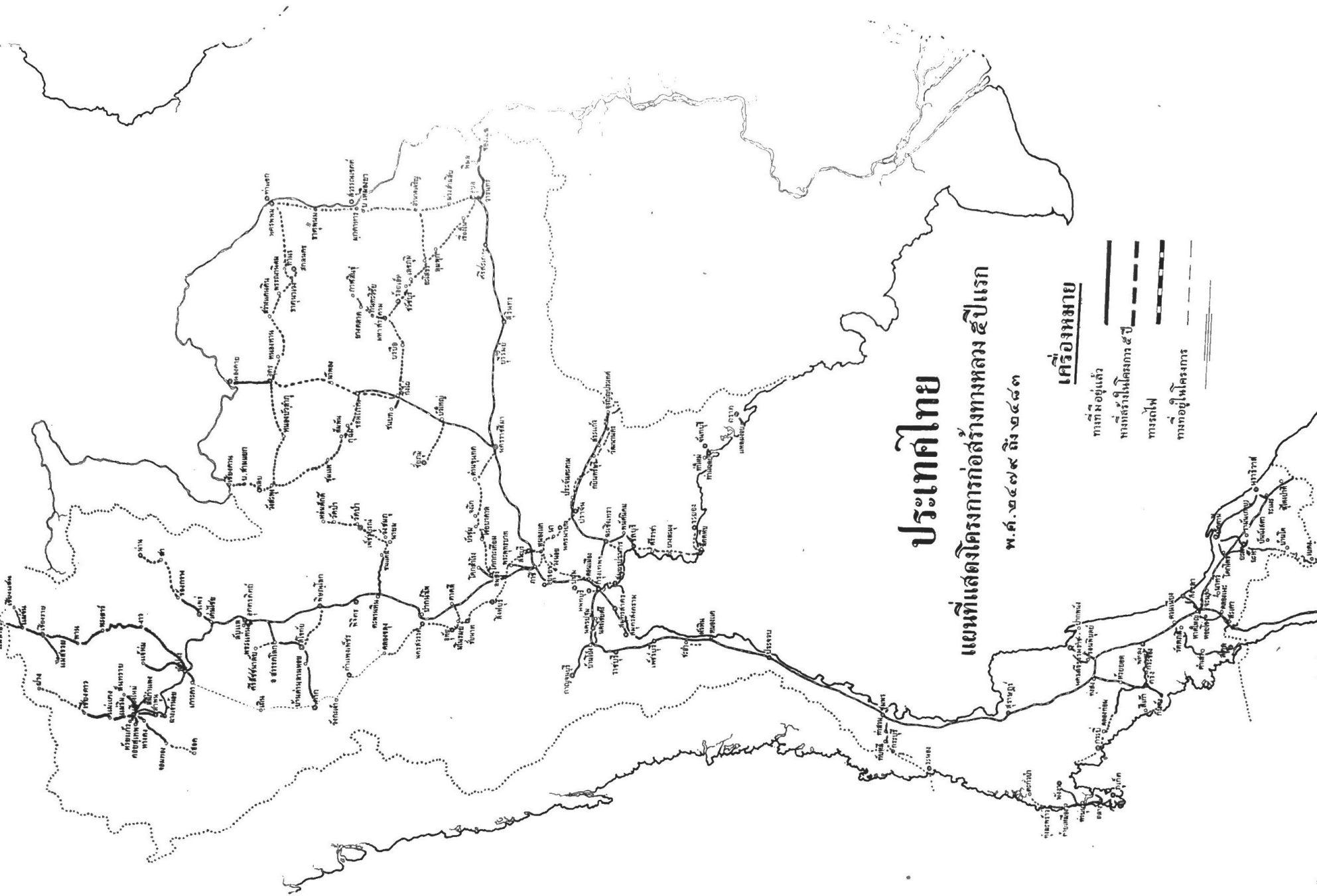
รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญ ได้พิจารณาเห็นว่า ทางหลวงเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมอาชีพและ
สวัสดิภาพของประชาราษฎร์ จึงได้จัดวางโครงการสร้างทางหลวงในราชอาณาจักรไทยขึ้น เพื่อเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของ
ราชอาณาจักรให้ติดต่อถึงกัน ทั้งนี้ด้วยการลงทุนเป็นเงินจำนวนมาก

โครงการ ๑๘ ปี

รัฐบาลได้วางแผนสร้างทางไว้เป็นโครงการใหญ่ทั่วไป มีกำหนดเวลาดำเนินการ ๑๘ ปี โดยคำนึงถึงประโยชน์ใน
การปกครอง การเศรษฐกิจ และการป้องกันราชอาณาจักรรวมไปด้วยกัน ทางที่จะสร้างยาวประมาณ ๑๔,๘๐๐ กิโลเมตร
ค่าก่อสร้างประมาณ ๑๕๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อการก่อสร้างตามโครงการใหญ่นี้สำเร็จลงแล้ว ที่ตั้งเมืองของจังหวัดต่าง ๆ
จะมีทางคมนาคมติดต่อถึงกันได้โดยทั่ว

โครงการ ๕ ปี

โครงการ ๑๘ ปีนั้น ต้องการเวลายาวมาก และจำเป็นต้องกำหนดระยะดำเนินงานเป็นขั้น ๆ เพื่อความสะดวกในการจัด
หาเงินมาบ่อนงาน และเพื่อให้การงานดำเนินสำเร็จด้วยดีเป็นส่วน ๆ ไป ด้วยเหตุนี้ จึงได้แบ่งแยกออกเป็นโครงการย่อย
มีกำหนดช่วงเวลา ๕ ปี

ประเทศไทย

แผนที่แสดงโครงการก่อสร้างทางหลวง ๕ ปีแรก

พ.ศ. ๒๔๙๙ ถึง ๒๕๐๔

เครื่องหมาย

- ทางที่มีอยู่แล้ว
- ทางที่สร้างโครงการ ๕ ปี
- ทางรถไฟ
- ทางที่มีไฟฟ้า

ในการสร้างทางหลวงสายต่าง ๆ ตามโครงการ ๕ ปีแรก ซึ่งได้เริ่มแต่ปี ๒๔๗๘ เป็นต้นมานั้น ได้บรรลุผลเป็นอย่างดี และจะแล้วเสร็จในปลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ อนึ่ง แม้การสร้างทางตามโครงการแรกจะยังไม่สิ้นสุดลงก็ดี รัฐบาลปัจจุบันก็จะเริ่มสร้างทางหลวงสายสำคัญที่อยู่ในโครงการ ๕ ปีที่ ๒ ทันที และได้กำหนดเงินทดรองค่าก่อสร้างทางหลวงสายสำคัญ ๆ นี้ไว้มีจำนวน ๑,๐๒๓,๕๐๐ บาท

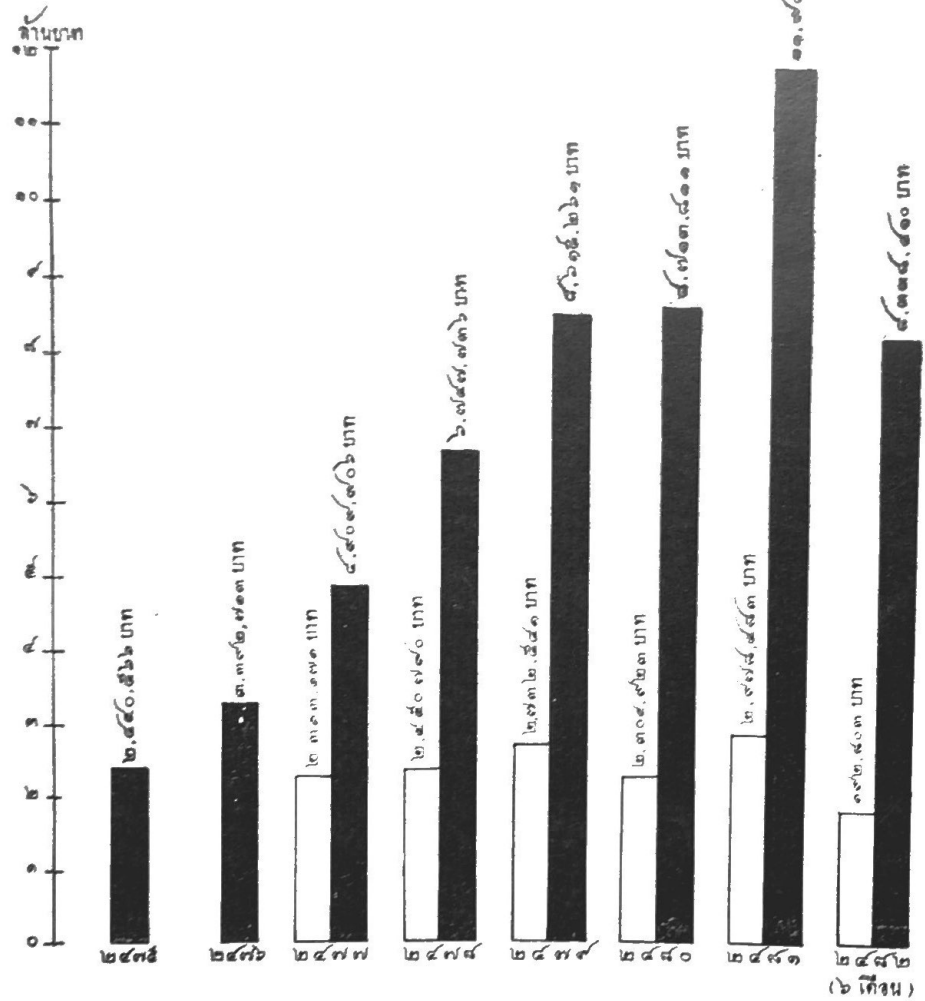
ทางหลวงสายสำคัญในโครงการ ๕ ปีที่ ๒ ที่จะสร้างทันที มีดังนี้

๑. ถนน & สายรถไฟพระนคร	๒. กรุงเทพฯ - นครปฐม	๓. ดัดทับ-ระยอง-จันทบุรี
๔. อโยธยา-วังน้อย	๕. หดุมศักดิ์-ด่านซ้าย	๖. ดึงห์บุรี-นครสวรรค์
๗. นครสวรรค์-กำแพงเพชร-ตาก	๘. ตาก-เถิน-เกาะคา	

อนึ่ง ในบรรดาทางหลวงที่ได้ก่อสร้างตามโครงการ มีทางหลวงสายหนึ่งซึ่งเชื่อมกรุงเทพมหานครกับเชียงใหม่ ซึ่งเส้นทางสายยาวที่สุดสายหนึ่ง อันนั้นได้ก่อสร้างแล้วเสร็จเป็นบางตอน รัฐบาลปัจจุบันได้ชำนานามทางหลวงสายนี้ว่า ทางหลวง “ประชาธิปไตย” เพื่อเป็นอนุสรณ์ในการสถาปนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย และในการที่ชาติไทยได้เคยแผ่วัฒนธรรมมาจากเชียงใหม่หลวงถึงกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

นอกจากนี้ นับแต่เปิดแผนการปกครองมาจนสมัยปัจจุบัน การไฟฟ้าเทศบาลที่เปิดการจำหน่ายไฟฟ้าแล้วมี ๑๗ เทศบาลเมือง ที่ยังอยู่ในระหว่างก่อสร้าง ๕ เทศบาลเมือง การประปาเทศบาล ซึ่งก่อสร้างแล้วมี ๔ เทศบาลเมือง คือ เมืองนครราชสีมา เมืองนครศรีอยุธยา เมืองนครสวรรค์ และเมืองฉะเชิงเทรา อยู่ในระหว่างก่อสร้างอีก ๖ เมือง และได้จัดทำโครงผังเมืองจังหวัดต่าง ๆ แล้วเสร็จรวม ๕๗ แห่ง กำลังจัดทำอยู่อีก ๘ แห่ง

การเปรียบเทียบรายจ่าย
ของกรมโยธาเทศบาล
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ (๖ เดือน)

□ รายได้
■ รายจ่าย

หมายเหตุ: รายได้ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ทำเพื่อกำหนดเงินอุดหนุนประจำปีได้แก่รายได้นิติบุคคล

การประปา

เทศบาลเมืองนครศรีอยุธยา

นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมา รัฐบาลในระบบประชาธิปไตยได้เอาใจใส่ในการสาธารณสุขอย่างยิ่ง โดยถือว่าเป็นสาระสำคัญประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้ประเทศชาติดำเนินไปสู่ความวัฒนาและถาวร จึงได้ดำเนินการบำรุงและสนับสนุนเป็นอย่างดีตลอดมา เช่น ได้พยายามให้สร้างสุขศาลาขึ้นทั่วประเทศ สร้างโรงพยาบาลในจังหวัดสำคัญ ๆ พยายามจัดหาหน้าสะอาดให้ราษฎรทั่วราชอาณาจักรได้บริโภค และเร่งรัดจัดการปราบไข้จับฉั้ว ส่งเสริมอาหารการกินของประชาชนให้ถูกต้องด้วยหลักวิชาการ ดำเนินการส่งเสริมมารดาและเด็ก ขยายกิจการควบคุมและช่วยเหลือคนโรคจิตต์ เพิ่มปริมาณการจำหน่ายยาหลวงให้แพร่หลายยิ่งขึ้น และจัดให้มีสถานอนาถาพยาบาล เพื่อช่วยเหลือบุคคลเจ็บป่วยพิการทุพพลภาพซึ่งเป็นคนอนาถา เป็นต้น

งบประมาณ สำหรับการสาธารณสุขของประเทศได้เพิ่มขึ้นจากจำนวน ๓,๔๗๕,๘๗๖ บาท ในปี ๒๔๗๔ เป็น ๒,๘๒๓,๐๘๓ บาท ในปีงบประมาณ ๒๔๗๒-๒๔๗๓ และจำนวนเจ้าหน้าที่เพิ่มจาก ๘๔๓ คน ในปี ๒๔๗๖ เป็น ๓,๘๔๗ คน ในปีงบประมาณ ๒๔๗๒-๒๔๗๓

สถานการบำบัดโรค ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ได้สร้างสุขศาลาถาวรขึ้นอีก ๓ แห่ง สำหรับส่วนภูมิภาค เมื่อก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปรากฏว่า สถานการบำบัดโรคตามหัวเมือง ๖๘ จังหวัดมีโรงพยาบาลเพียง ๘ แห่ง มีสุขศาลาตามจังหวัดและอำเภอ ๗๕ แห่ง นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงเดือนธันวาคม ๒๔๘๓ มีโรงพยาบาลที่ได้สร้าง

งบประมาณรายจ่ายและจำนวนเจ้าหน้าที่ของกรมลำธารนสุข

พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึง ๒๕๓๒ - ๒๕๓๓

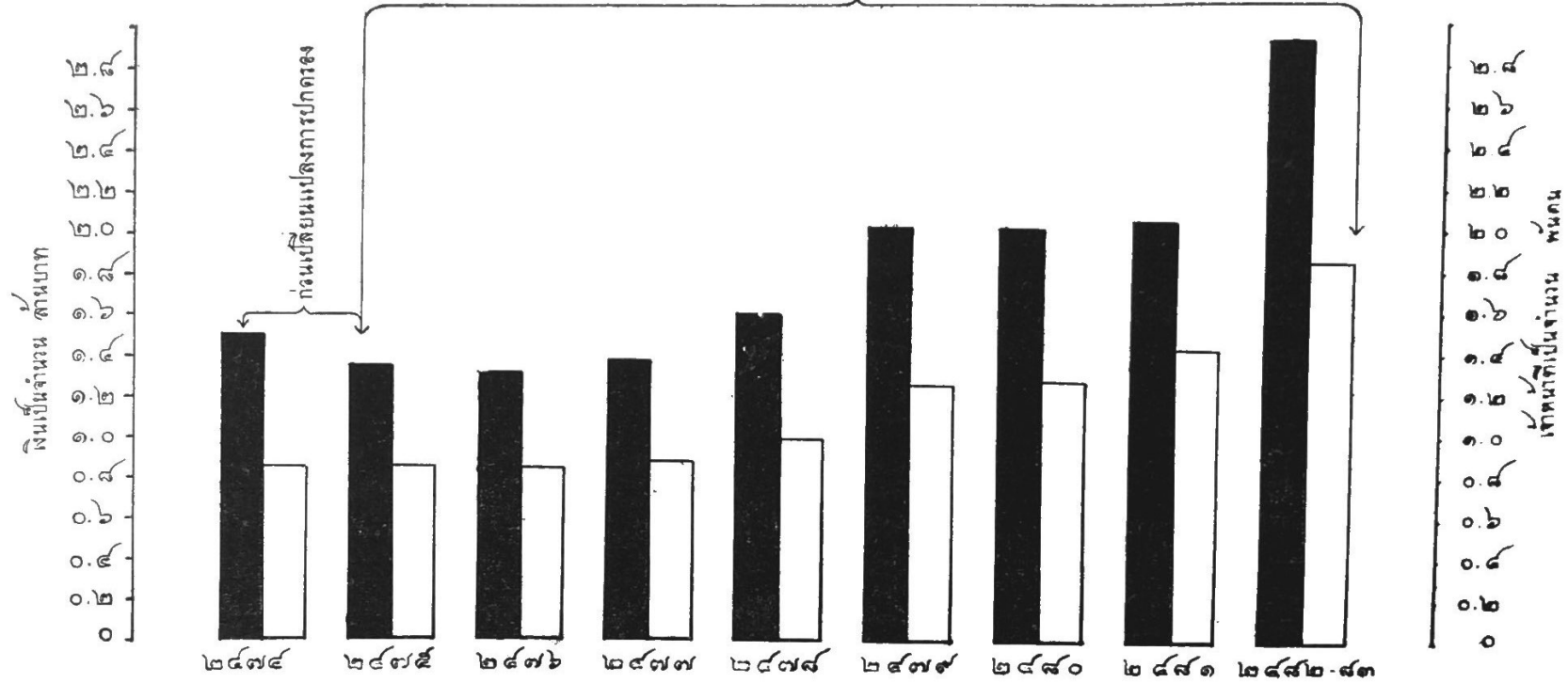

จำนวนเงิน

จำนวนเจ้าหน้าที่

ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

เพิ่มขึ้นอีก ๕ แห่ง คือ โรงพยาบาลอุบลราชธานี โรงพยาบาลหนองคาย โรงพยาบาลนครพนม โรงพยาบาลปัตตานี
โรงพยาบาลเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ทั้งยังได้จัดสร้างสุรศาลาชั้น ๒ ชั้น ๒๕๗ แห่ง ซึ่งสมัยก่อนยังมีเคยได้จัดสร้างขึ้นเคย
ต่อมาได้สร้างโรงพยาบาลขึ้นใหม่อีก ๒ แห่ง คือ โรงพยาบาลเชียงราย และโรงพยาบาลจันทบุรี และกำลังจัด
สร้างใหม่อีก ๕ แห่ง คือ โรงพยาบาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี พิษณุโลก ร้อยเอ็ด กำลังสร้างสุรศาลาชั้น ๑
เพิ่มขึ้น ๓ แห่ง และได้สร้างสุรศาลาชั้น ๒ ประจำอำเภอ กิ่งอำเภอ และตำบลอีก ๘๗ แห่ง กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ใน
ขณะนี้ ๒๐๓ แห่ง

นอกจากการจัดสร้างสถานพยาบาล ยังได้จัดให้มีหน่วยพยาบาลเคลื่อนที่ขึ้น ๕ หน่วย (รวมทั้งหน่วยเรือ ๓ หน่วย)
สำหรับเดินทางท่องเที่ยวไปตามชนบทต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือการบำบัดโรคแก่ประชาชนทุกภาค ๆ ละหน่วย สำหรับภาคอีสาน
มีหน่วยเรืออีก ๓ หน่วย

โรงพยาบาลพิเศษ รัฐบาลยังได้อนุมัติเงินสร้างโรงพยาบาลพิเศษ สำหรับบำบัดโรคโดยเฉพาะขึ้นอีก คือ
ได้ก่อสร้างสถานที่เพิ่มเติมในโรงพยาบาลโรคเรื้อนอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้สร้างโรงพยาบาลบำบัด
โรคเรื้อนขึ้นอีก ๓ แห่ง ที่จังหวัดขอนแก่น สร้างโรงพยาบาลบำบัดโรคจิตที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดลำปาง
โรงพยาบาลบำบัดกามโรคที่ตำบลบางรัก จังหวัดพระนคร และขณะนี้กำลังดำเนินการสร้างโรงพยาบาลบำบัดวัณโรค

โรงพยาบาลกลาง

เนื่องแต่ราษฎรในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ ได้รับความอึดคั้นน้ำบริโภค รัฐบาลได้พิจารณาเห็นเป็น
การสมควรดำเนินการช่วยเหลือราษฎรในเรื่องนี้ให้ทั่วถึง เพื่อจัดความทุกข์ยากของราษฎร และให้ราษฎร
ทั่วราชอาณาจักรได้มีน้ำบริโภคอุปโภคและบริโภค จึงได้จัดให้มีการดำเนินการเรียไรโดยเริ่มแต่คราวฉลอง
วันชาติและสนธิสัญญา ๒๔๘๒ จากข้าราชการและประชาราษฎร ซึ่งมีจิตศรัทธาบริจาคให้เป็นทุน สมทบ
กับเงินงบประมาณของกรมสาธารณสุขและเงินบำรุงท้องที่ เพื่อจัดสร้างบ่อน้ำสาธารณะตามจังหวัดต่าง ๆ

ในปี ๒๔๘๒ ปรากฏว่ามีผู้บริจาคเงินเพื่อการสร้างบ่อน้ำสาธารณะรวม ๒๕๐,๔๓๘.๖๕ บาท
รัฐบาลได้นำไปจัดการสร้างบ่อน้ำได้ ๕๒๐ บ่อ และรัฐบาลได้อนุมัติเงินสมทบสร้างอีก ๑๐๐,๐๐๐ บาท สร้าง
ได้ ๒๐๐ บ่อ รวมสร้างบ่อน้ำสาธารณะเพียงในปี ๒๔๘๒ ได้ ๗๒๐ บ่อ ถ้ารวมกับบ่อน้ำซึ่งได้สร้างแล้ว
แต่ปี ๒๔๗๗ ถึง ๒๔๘๑ อีก ๒๐๘ บ่อ ก็ได้บ่อน้ำที่สร้างแล้วทั้งสิ้น ๙๒๘ บ่อ

บ่อน้ำสาธารณะ
๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๕
จังหวัดอุบลราชธานี

บ่อน้ำสาธารณะ
จังหวัดอุบลราชธานี

การส่งเสริมอาหารของชาติ

นับแต่ปี ๒๔๗๗ เป็นต้นมา รัฐบาล
ในระบอบรัฐธรรมนูญได้เริ่มดำเนินการส่งเสริม
อาหารและกิจการถั่วเหลือง โดยกรมสาธารณสุข
ได้ร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์และกรมพลศึกษา
อย่างเข้มแข็ง กิจการส่งเสริมอาหารจึงได้ก้าว
หน้ามาเป็นลำดับ และการส่งเสริมการอาหารได้
กลายเป็นนโยบายอันสำคัญประการหนึ่งของชาติ

กรมสาธารณสุขได้วางนโยบายการอาหารตาม
หลักอนามัยระบอบใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ใน
อันที่จะสร้าง ประชากรของประเทศให้เติบโตถึง
ขนาด มีกำลังแข็งแรงสามารถต้านทานโรคพยาธิ
ต่าง ๆ นโยบายส่งเสริมการอาหารอันสำคัญที่
กำลังปฏิบัติอยู่ในเวลานี้ ก็คือการชักชวนโฆษณา
ให้ประชากร “กินกับมาก ๆ กินข้าวแต่พอควร”
เพราะปรากฏตาม การตรวจค้น ของ นายแพทย์ ผู้
เชี่ยวชาญว่า ประชาชนชาวไทยกินแต่ข้าวเป็น
ส่วนใหญ่ ซึ่งข้าวอันวยประโยชน์แก่ร่างกายแต่
เพียงเป็นเชื้อเพลิงเท่านั้น ฉะนั้นจึงควรกินกับ
ต่าง ๆ เช่น ไข่ เนื้อ ปลา ถั่ว ผัก ผลไม้ให้มาก
ยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมสุขภาพให้อยู่ในระดับอันดี
สมบูรณ์

กินกับมาก ๆ

กินข้าวแต่พอควร

เพื่อให้เติบโตและ แข็งแรงสมบูรณ์เต็ม

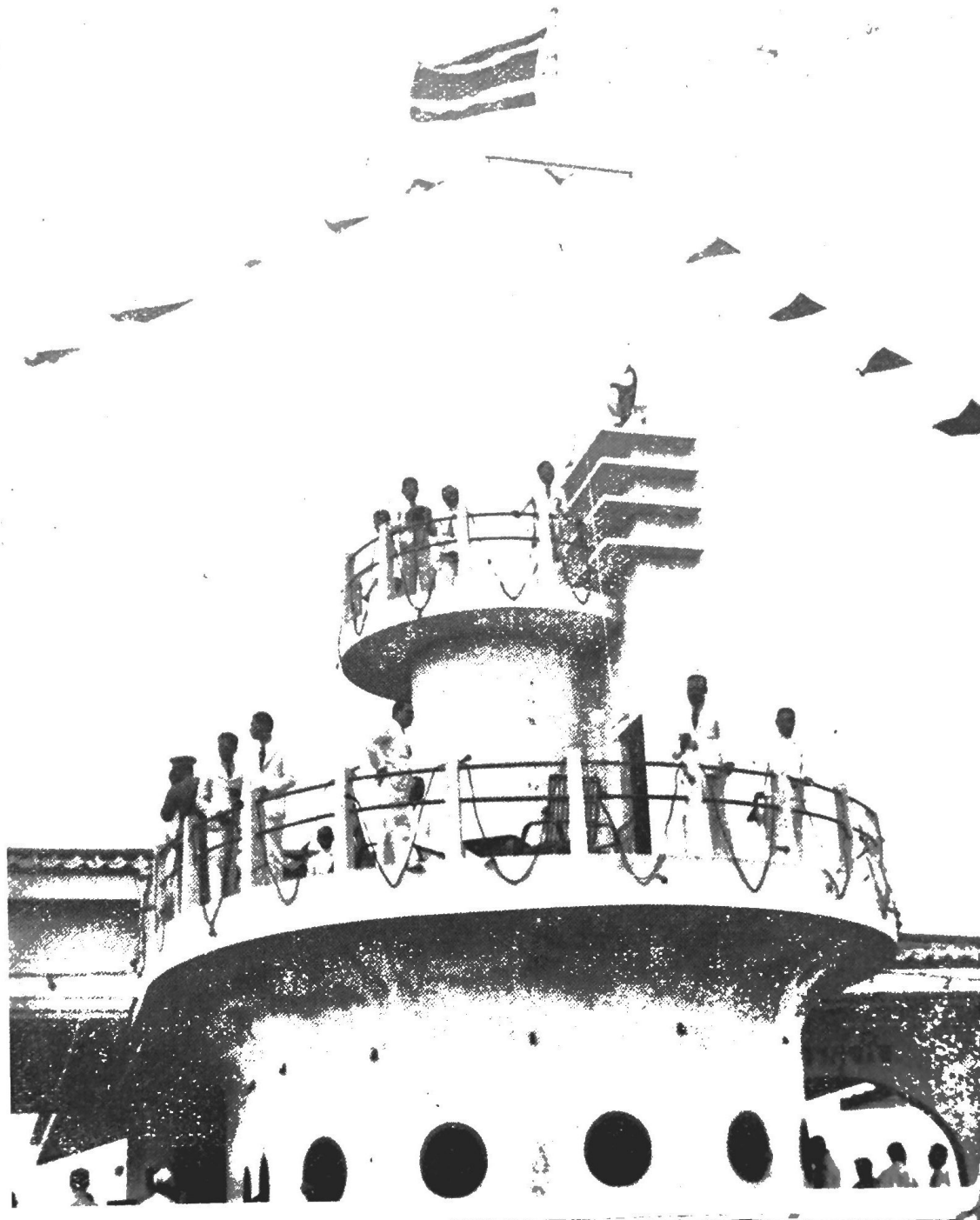
การสร้างสถานตากอากาศชายทะเล ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ

นายกรัฐมนตรีในฐานะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย ได้มีบัญชาให้แต่งตั้งคณะกรรมการชั้นชุดหนึ่ง มีอธิบดีกรมตำรวจเป็นประธาน ทำการพิจารณาวางแผนการก่อสร้างสถานตากอากาศ ณ ที่ชายทะเล ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้เพื่อดึงดูดการอนามัยของชาติ และเพราะเหตุที่สถานที่ตากอากาศชายทะเลมีอยู่น้อยแห่ง และห่างไกลพระนคร ซึ่งเป็นชุมนุมชนใหญ่ การจัดสถานตากอากาศชายทะเล ณ ตำบลบางปูก็เป็นการเหมาะสม เพราะตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศ ย่อมสะดวกแก่ประชาชนในภาคต่าง ๆ ที่จะมาเที่ยวและพักผ่อน

ในการสร้างนี้ ได้ใช้เงินทุนส่วนใหญ่จากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ร่วมกับเงินทุนของกระทรวงมหาดไทย การปลูกสร้างได้เริ่มเมื่อวันที่ ๓๓ ธันวาคม ๒๔๘๒ และแผนการก่อสร้างสถานตากอากาศชายทะเลตำบลบางปูนี้ มีกำหนดไว้ว่าจะสร้างในพื้นที่ซึ่งมีความยาวตามแนวถนนสายสมุทรปราการ-ฉะเชิงเทรา ๒ กิโลเมตร คือเริ่มตั้งแต่หลักกิโลเมตรที่ ๓๑.๔ ถึงหลักกิโลเมตรที่ ๓๓.๔ ส่วนด้านกว้างนั้นเริ่มแต่ริมถนนสายสมุทรปราการ-ฉะเชิงเทรา ไปจดขอบทะเลครึ่งกิโลเมตร ได้แบ่งแผนการก่อสร้างออกเป็น ๒ ตอน ๆ ละครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทั้งหมด

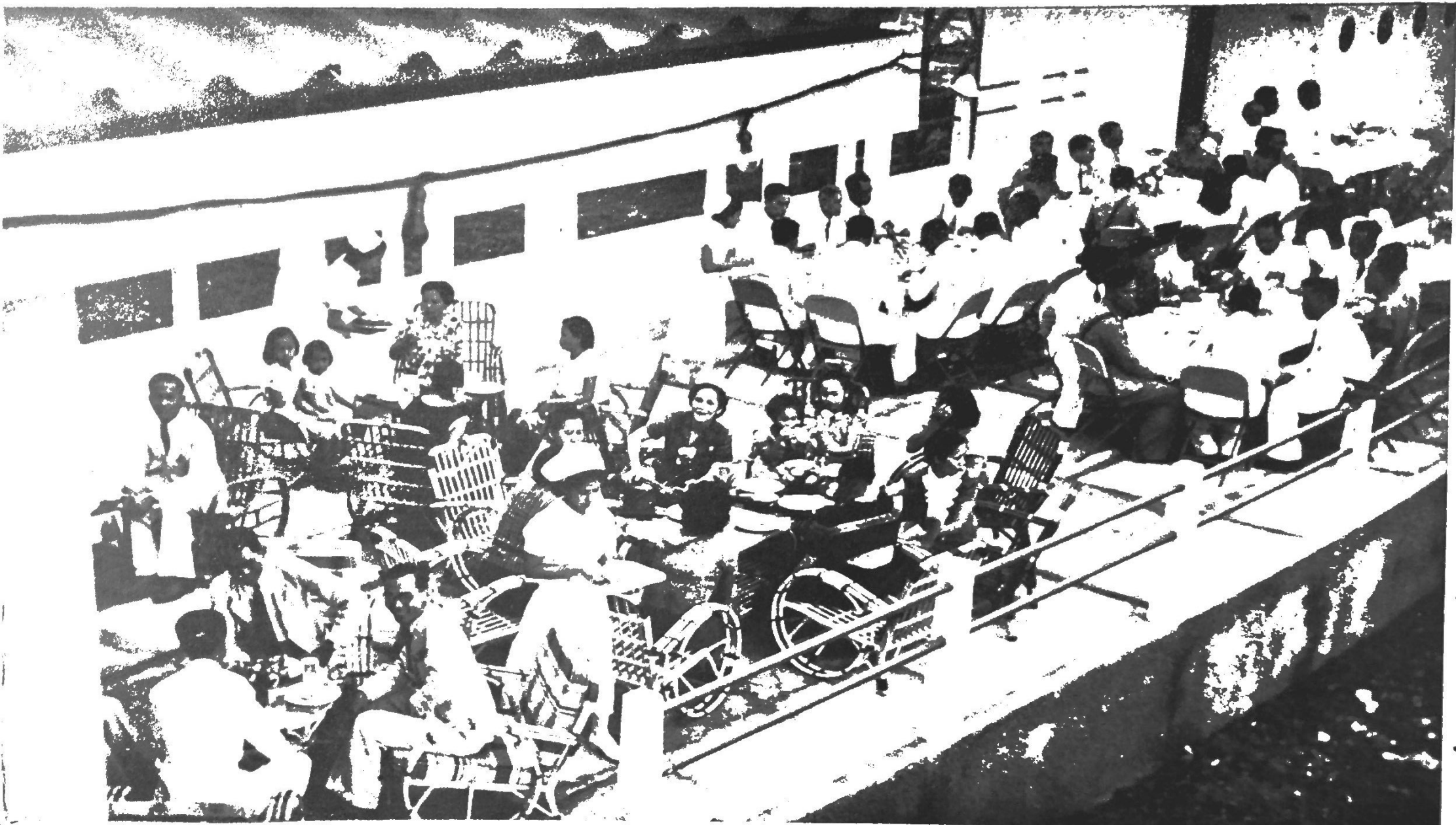
ขณะนั้นกำลังดำเนินการก่อสร้างในตอนที่ ๑ คือ ทำคันทันน้ำทะเลโดยรอบ ปลูกสร้างเรือนแรมและศาลาสำหรับพักผ่อน ทำถนนภายในบริเวณ จัดสร้างประปา ไฟฟ้า สะพานคอนกรีต ๕๐๐ เมตร ยื่นลงในทะเล กับสร้างศาลาใหญ่สำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนอารมณ์ ได้เปิดเรือนแรมที่สร้างเสร็จให้ประชาชนเข้าพักอาศัยมาแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๓ และศาลาหลังใหญ่สำหรับพักผ่อนหย่อนอารมณ์ก็ได้สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ชื่อนานนามว่า ศาลาสุใจ นายกรัฐมนตรีได้เป็นประธานกระทำพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๔๘๓

หอศาลาสุขใจ ณ สถานตากอากาศชายทะเล
ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ

ศาลาสุขใจ บางปู ในวันกระทำพิธีเปิด

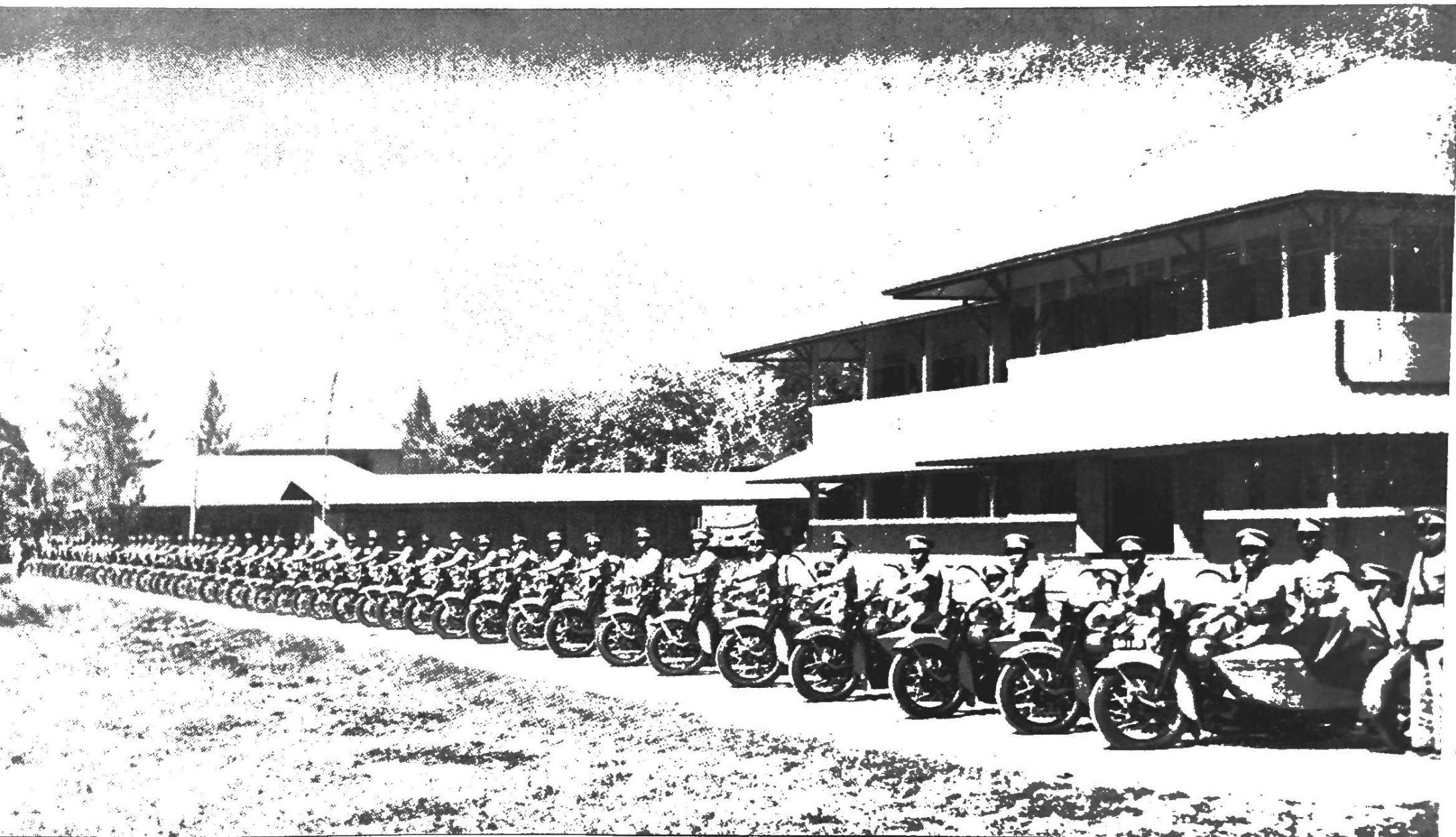

นับแต่ได้เปลี่ยนระบอบการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญ กรมตำรวจได้เปลี่ยนแปลงกิจการให้ก้าวหน้ามั่นคงขึ้นจากเดิมหลายประการ ทั้งในทางเกี่ยวกับการภายในของกรม และทางที่เกี่ยวแก่ประชาชน

การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการภายใน ได้แก่

๑. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและวางโครงการใหม่โดยลำดับ ดังได้จัด ยุบ รวม และแบ่งแยก กิจการของกองและหน่วยงานต่าง ๆ ให้รัดกุมเหมาะสมกับเทศะและกาลสมัย เช่น รวมตำรวจกองพิเศษ ภูธรกลาง และภูบาล เข้าเป็นกองตำรวจสันติบาล ยุบหน่วยงานตำรวจนครบาลและจัดให้มีกองตรวจ และตำรวจเทศบาลขึ้นแทน เพื่อควบคุมดูแลการจราจร การดับเพลิง และการสุขาภิบาล แบ่งหน่วยงาน ตำรวจภูธร จากมณฑลและภาคเป็นเขตต์ ๘ เขตต์ ยุบหน่วยงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นกอง และจัดตั้งด่าน ตรวจตามตำบลสำคัญๆ ชายแดน

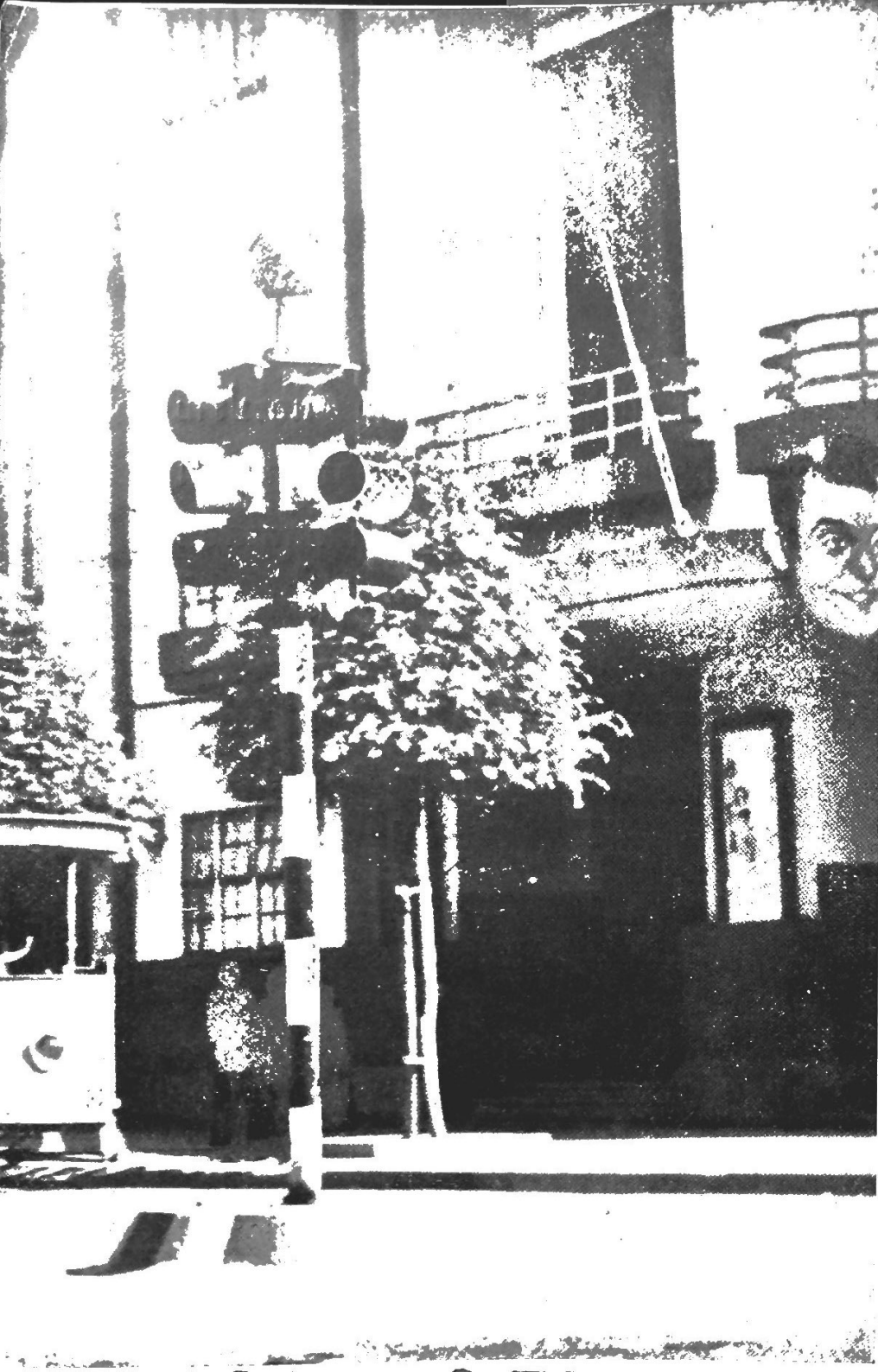
กองยานยนตร์ตำรวจสันติบาล

๒. ได้จัดอบรมเพิ่มพูนสมรรถภาพและคุณภาพของตำรวจให้เป็นผลดีแก่การป้องกัน และปราบปรามการโจรผู้ร้ายยิ่งขึ้น ดังได้เปลี่ยนอัตราพลตำรวจเกณฑ์เป็นพลตำรวจสมัคร ปรับปรุงอัตราเงินเดือน และเบี้ยเลี้ยงให้หนักในทางช่วยเหลือฐานะของข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยให้ดีขึ้น ได้วางหลักสูตรสอนอบรมและตั้งโรงเรียนตำรวจประจำเขตต์ในส่วนภูมิภาคขึ้น ทั้งได้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดพื้นความรู้ และคุณสมบัติของผู้อาสาสมัครเป็นตำรวจ และวางระเบียบการสอบคัดเลือกเลื่อนชั้น ขอบังคับวินัย ต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในทางปริมาณกำลังก็ได้เพิ่มอัตราจำนวนพลตำรวจและเปลี่ยนอัตราพลตำรวจเกณฑ์เป็นพลตำรวจสมัครไปด้วยในตัว นอกจากนี้ยังได้เพิ่มอาวุธ ยานพาหนะอย่างเหมาะสม ให้เพียงพอปฏิบัติราชการให้เป็นผลดียิ่งขึ้น สถานที่ต่าง ๆ เช่น ที่ว่าการ สถานีพยาบาล สถานีตำรวจและที่พักก็ได้จัดก่อสร้างใหม่และขยายเติมให้เหมาะสมไปแล้วหลายแห่ง

การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับประชาชน

ได้จัดทำโดยประสงค์อำนวยความสะดวกและส่งเสริมสวัสดิภาพ เพิ่มพูนศีลธรรมประชาชน เพื่อสันติสุขส่วนรวม ดังได้จัดรับโอนการเปรียบเทียบและสอบสวนคดีซึ่งเดิมเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมการอำเภอมาปฏิบัติร่วมกับหน้าที่สอบสวนจับกุม และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมและตราพระราชบัญญัติเกี่ยวแก่ความสงบภายในให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาทิเช่น ปรับปรุงพระราชบัญญัติอาวุธปืน พระราชบัญญัติการพนัน พระราชบัญญัติระเบียบคนต่างด้าว พระราชบัญญัติจราจร ฯ ล ฯ

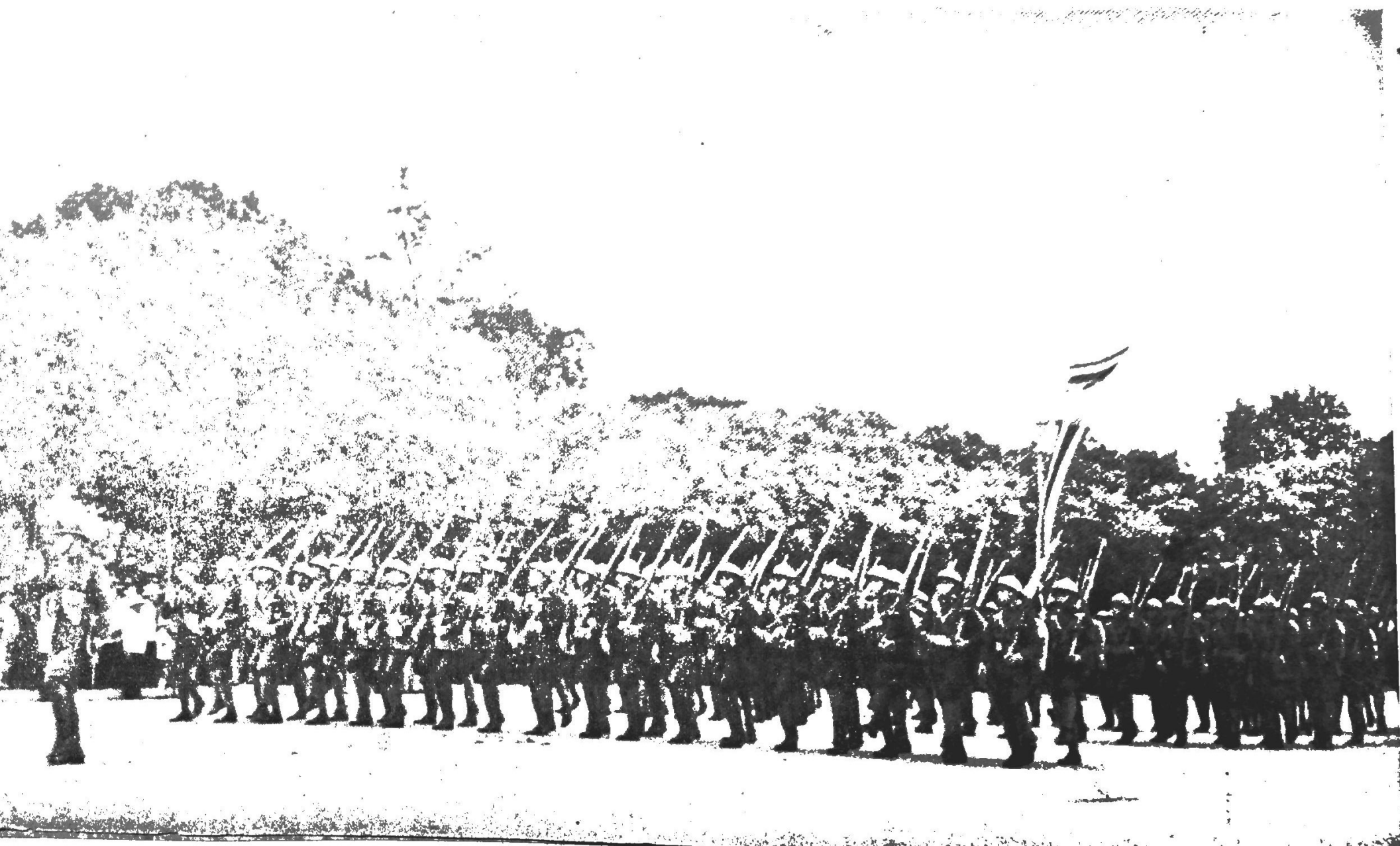
เครื่องสัญญาณจราจร
ที่หน้าศาลาเฉลิมกรุง

“.....ความเจริญในการศึกษาของกองทัพไทยเราได้ก้าวหน้าไปอย่างมากมาย เราได้ตั้งโรงเรียนขึ้นหลายโรงเรียนในกองทัพบก เรือ และอากาศ ซึ่งทุก ๆ โรงเรียนได้วางหลักการสอนวิชาให้ก้าวหน้าทันสมัยยิ่งขึ้นทุกปี อำนวยประโยชน์แก่ผู้ผ่านการศึกจากโรงเรียนเหล่านั้น ให้สามารถเป็นผู้นำพี่น้องชาวไทย ซึ่งเข้ามารับราชการทหารตามหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ทั้งในทางความคิด ทางตำรา ทางฝึกหัดอบรม และตลอดจนนำเข้าทำการสงคราม เราได้ตั้งข้าราชการกตาใหม่ และนักเรียนทหารไปศึกษาวิชาในต่างประเทศ เพื่อได้นำสรรพวิทยาการจากอารยประเทศมาเทียบเคียงกับวิชาในกองทัพไทยของเราที่มีอยู่แล้ว เพื่อได้เทียบเคียงปรับปรุงกิจการในกองทัพของเราให้ทันสมัยและทวีคุณภาพให้สูงขึ้นสมขนาดมาตรฐาน อนึ่งในการเลือกบุคคลส่งไปศึกษาวิชาดังกล่าวนี้ เราก็ได้ทำโดยถือความเสมอภาคเป็นเบื้องต้น ผู้ใดมีคุณสมบัติเด่นกว่าคนอื่น ผู้นั้นก็ย่อมจะมีโอกาสได้ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศโดยทั่วถึงกัน

สรรพตำราต่าง ๆ ซึ่งใช้เป็นหลักปฏิบัติในกองทัพไทยสมัยก่อนเปลี่ยนการปกครองนั้น ถึงแม้ในยุคนั้นมหาสงครามจะได้เสร็จสิ้นลงนับเวลาด่วงมาเกือบ ๓๕ ปีก็ตาม ก็ยังน่าเสียดายที่เรายังหาไม้ตำราใหม่ที่เกิดจากความรู้อันได้จากมหาสงครามในยุโรปคราวที่ล่วงมานั้นเป็นหลักฐานเลย แต่บัดนี้เราควรใส่ใจ ที่ในกองทัพไทย ทัวทั้ง ๓ กองทัพเราได้มีตำราชนิดนี้เป็นบรรทัดฐาน เชียงกองทัพสมัยใหม่ทั้งหลายในยุโรปใช้ทั่วถึงกันแล้ว

พระบรมหารัชมังคลาภิเษก
ในงานฉลองวันชาติ ๒๔๘๒

ในเรื่องอาวุธยุทธภัณฑ์ เราได้จัดการหามาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากมายาวทั้ง ๓ กองทัพ.....

ในเรื่องจำนวนหน่วยทหาร เราได้เพิ่มขึ้นทั้ง ๓ กองทัพ สำหรับกองทัพบกนั้น นอกจากจะเพิ่มกำลังทหารขึ้น ยังได้มีกำลังยุวชนทหารผู้รักชาติเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย สำหรับกองทัพเรือ เราได้เพิ่มจำนวนเรือรบขึ้นกว่าเดิมหลายเท่า และสำหรับกองทัพอากาศ เราได้จัดหาเครื่องบินสมัยใหม่ที่ดีจริงมาใช้เพิ่มขึ้น เป็นจำนวนมากเกินที่ผู้ใดจะคาดคะเนความสามารถได้ถึง ดังท่านจะได้พบเห็นกับจักษุของท่านเองในการสวนสนามบายวันน.....

สรรพความเจริญในการทหารดังกล่าวแล้ว เมื่อนำมาประมวลลง ท่านผู้เป็นเสมือ่นพ้องของข้าพเจ้าย่อมเห็นเป็นองค์พระยานประจักษ์ในเวदानว่า กองทหารที่กล่าวดังกล่าวยู่ ณ ที่นี้เป็นเพียงส่วน ๑ ของกองทัพไทยเท่านั้น แต่ก่อนมา เราเคยทำการสวนสนามชนิดนี้โดยอาศัยพื้นที่ ณ ที่สวนสนามหลวงได้อย่างพอเพียง แต่บัดนี้ท้องสนามหลวงซึ่งเดิมใช้งานสำคัญดังกล่าวแล้วนั้น คับแคบไปเสียแล้วสำหรับกองทัพไทยสมัยระบอบประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นเราจึงต้องมาใช้ถนนราชดำเนินทั้ง ๓ สาย เป็นที่ทำการสวนสนาม ถ้าท่านเดินไปโดยรอบตัวท่านทั้งข้างหน้าและข้างหลัง ท่านจะได้เห็นทหารของชาติ ยุวชนทหารชายหญิงคั่งแถวเรียงรายจนสุดสายตา สะพรั่งพร้อมด้วยนานาอาวุธยุทธภัณฑ์ทันสมัยทั้งน.....

จะบวนปืนต่อสู้อากาศยาน

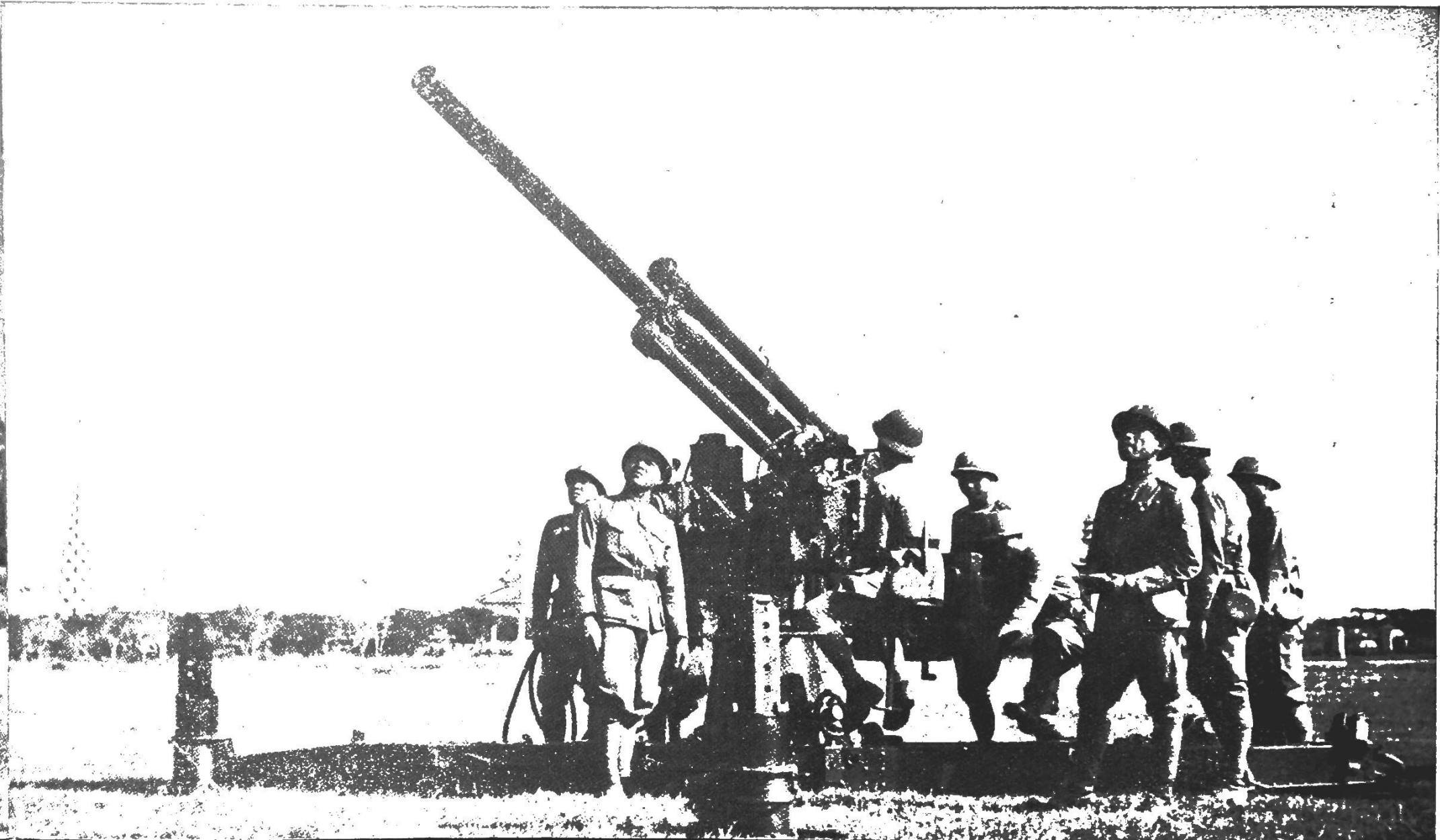
กองทัพในยามปกติ   เปรียบเสมือนเหรียญดุษฎีมาลาซึ่งมีค่าควรประดับชาติไทยให้สูงเกียรติ
การที่คนไทยทุกคนสามารถยื่นเสมอมาเสมอไต่ กับชนในนานาชาติได้ดั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความ สามารถของชาติจัดกองทัพขึ้น
เหมาะสมเป็นสำคัญ   การเมืองของไทยอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ของโลกจะแจ่มใส   เพื่อให้ได้ผลดีแก่คนไทยทุกคน
กองทัพของชาติก็เป็นกำลังที่ควรเอาใจใส่น้อยเลย   การที่รัฐบาลจะดำเนินการให้ประชาชนมีอาชีพตามความปรารถนา
ได้ก็ต้องอาศัยกองทัพเป็นอุปกรณ์   ในเรื่องนี้เห็นไม่จำเป็นจะต้องกล่าวให้ยืดยาวนัก   เพราะได้มีตัวอย่างเห็นกันแจ่มแจ้ง
อยู่แล้วในทุกวันนี้ว่า   ประเทศชาติใดมีกองทัพเข้มแข็ง   คนในชาตินั้นย่อมได้รับสันติสุข   ได้มีการอาชีพ   ได้มีหน้า
มีตา   มีเกียรติรุ่งโรจน์เป็นเงาตามตัว.....

นอกจากกิจการทหารโดยเฉพาะ   ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวนั้นแล้ว   ชาติของเรายังจัดให้มียุวชน
ทหารขึ้น   เพื่อเป็นกำลังรบของชาติเช่นเดียวกัน   เมื่อยุวชนได้รับการฝึกและสอนครบถ้วน   ก็สามารถจะเป็นผู้บังคับ
หมู่   ผู้บังคับหมวดนำพี่น้องชาวไทยเข้าทำการรบเพื่อความเป็นไทยของชาติได้เป็นอย่างดี   อันเป็นหนทาง ส่งเสริมให้
กองทัพของเราในยามสงคราม   มีผู้บังคับบัญชาเต็มตามอัตราศึกได้   นี่ก็เห็นได้ชัดว่า   ชาติไทยของเรานั้น   แม้ผู้ยัง
อยู่ในเยาว์วัย   กำลังจะก่อสร้างชีวิตในวันข้างหน้า   ก็ยังไม่ลืมนึกถึงจะต้องสนองคุณชาติบ้านเมือง.....”

(จากคำปฏิสันถารของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม   กล่าวแก่ทหารและยุวชนทหารของชาติ   ในการสวนสนามงานฉลองวันชาติ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๒)

ทหารกองหนุนที่ถูกระดมพลในปี ๒๔๘๒
ซ้อมการยิงปืนต่อสู้อากาศยาน ณ สวนลุมพินี

จะบวนรถถึงสวนสนาม
ในงานฉลองวันชาติ ๒๔๘๒

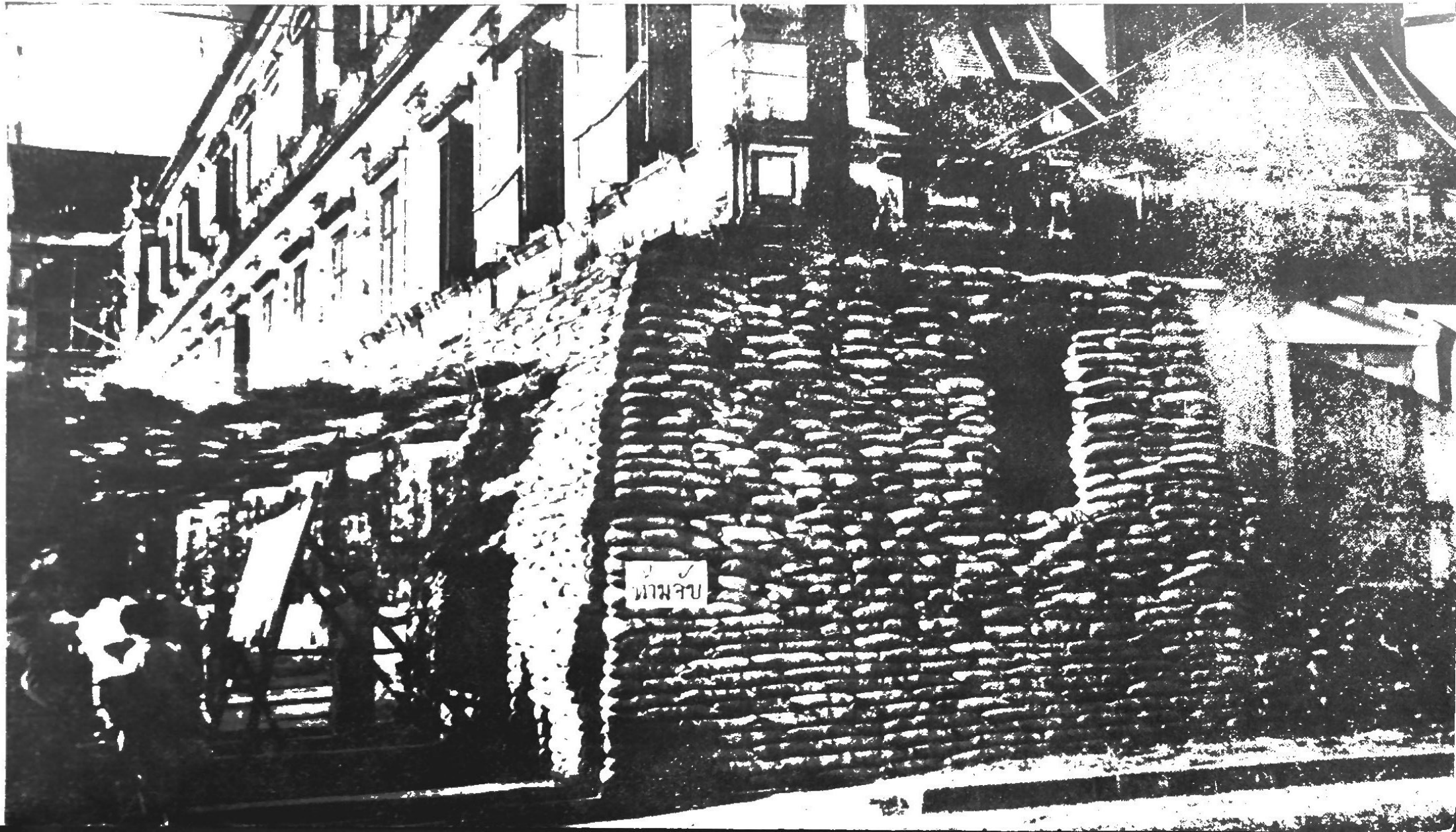

การฝึกซ้อมป้องกันภัยทางอากาศ

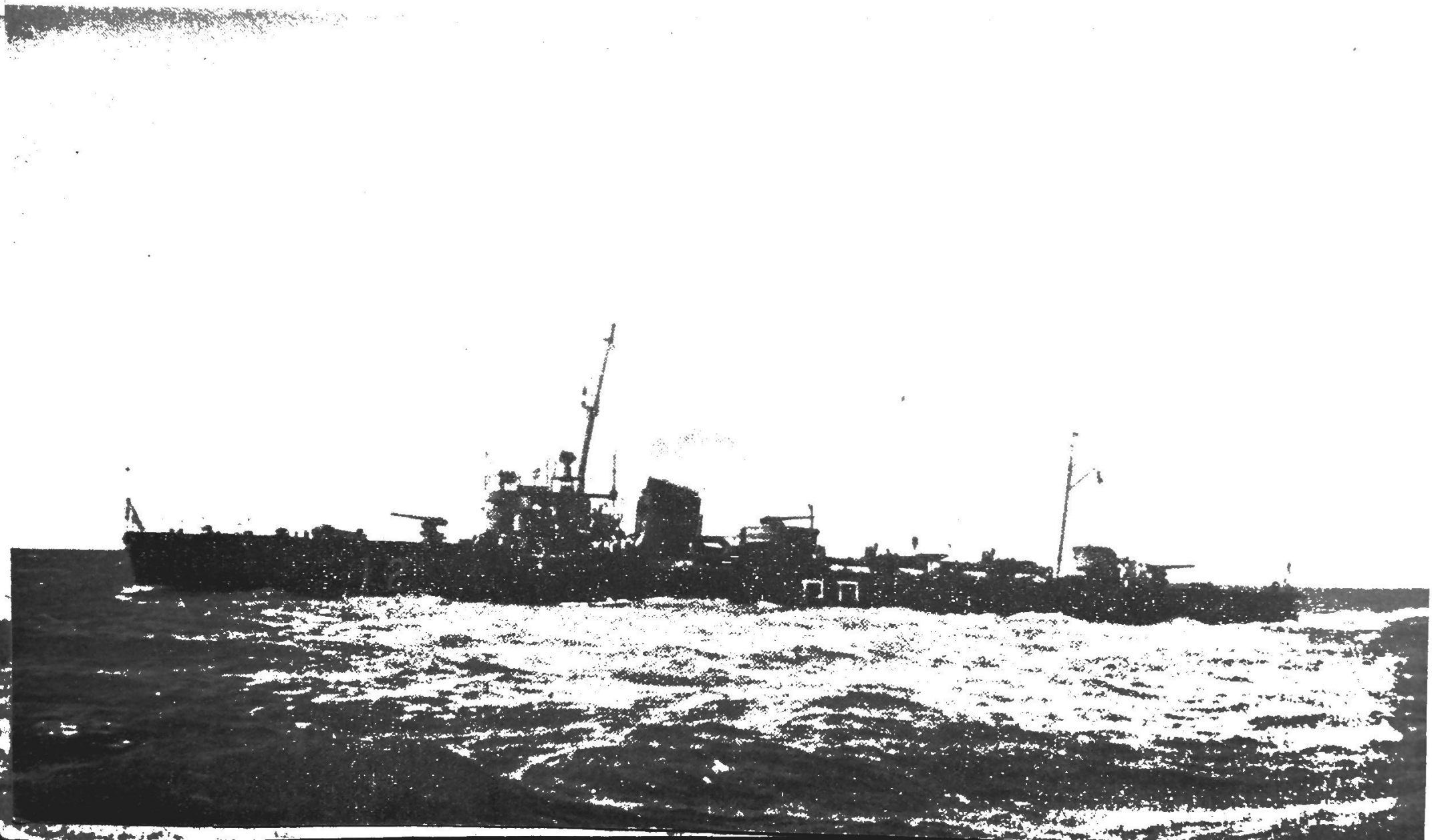
ภัยทางอากาศเป็นภัยที่ร้ายแรงอย่างยิ่งสำหรับสงครามสมัยใหม่ เพราะทุกวันนี้ เครื่องบินมีคุณภาพสูง มีความรวดเร็ว มีรัศมีทำการได้ไกลมาก ทางราชการทหารของเราหาได้ละเอียดที่จะเตรียมการป้องกันภัยทางอากาศไว้ไม่ นอกจากจะได้เพิ่มจำนวนเครื่องบินและตระเตรียมสะสมเครื่องมือต่อสู้อากาศยานไว้แล้ว ทางราชการทหารยังได้เห็นความจำเป็นที่จะต้องฝึกซ้อมประชาชนให้รู้จักปฏิบัติตนในเวลาที่ภัยทางอากาศเกิดขึ้น ฉะนั้นจึงได้จัดให้มีการฝึกซ้อมป้องกันภัยทางอากาศขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๘๑ ตั้งแต่เวลา ๑๒.๐๐ น. ไปจนถึง ๒๔.๐๐ น. สำหรับจังหวัดพระนครและธนบุรี ส่วนจังหวัดอื่นๆ นั้นก็ได้ทำการฝึกซ้อมตามแผนการที่กระทรวงกลาโหมได้เสนอขอความร่วมมือไป ต่อมารัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติป้องกันภัยทางอากาศ พุทธศักราช ๒๔๘๒ และได้วางรูปโครงการในการป้องกันภัยทางอากาศขึ้นเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยพระราชบัญญัตินี้ การฝึกซ้อมป้องกันภัยทางอากาศทั่วราชอาณาจักรได้มีขึ้นอีกครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๑๒ และ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๒ สำหรับจังหวัดพระนครและธนบุรี และในระหว่างวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์กับวันที่ ๕ มีนาคม ๒๔๘๒ สำหรับจังหวัดอื่นๆ ส่วนกำหนดซ้อมวันใดนั้น ผู้อำนวยการป้องกันภัยทางอากาศส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นได้กำหนดตามที่เห็นสมควรในระหว่างวันดังกล่าวแล้วแต่ไม่เกิน ๒ วัน กำหนดเวลาฝึกซ้อมตั้งแต่ ๖.๐๐ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.

การฝึกซ้อมป้องกันภัยทางอากาศทั้งสองครั้งได้สำเร็จผลไปอย่างพึงพอใจ ทั้งนี้โดยที่ทางราชการทหารได้รับการร่วมมือช่วยเหลือจากประชาชนเป็นอย่างดี

การฝึกซ้อมป้องกันภัยทางอากาศ
เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๔๘๑

เรือตอร์ปิโด “ภูเก็จ”

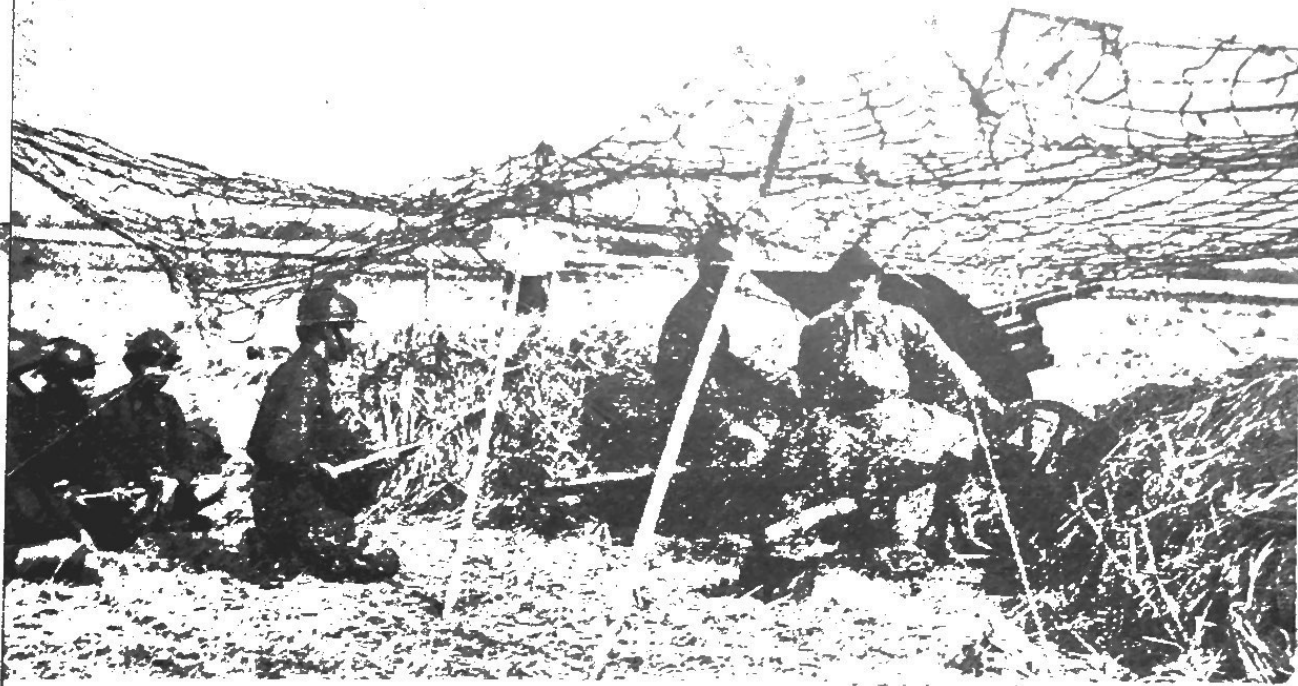
กระทรวงกลาโหม ได้จัดตั้งการยุวชนทหารขึ้นในปี ๒๔๗๘ ด้วยความมุ่งหมายจะฝึกและอบรม
ยุวชนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ และเป็นกำลังในอนาคตของประเทศ ทั้งในยามปกติและยามสงคราม
จำนวนยุวชนทหารในปีแรกจัดตั้งมีประมาณ ๖๐๐ คน และมีเฉพาะในจังหวัดพระนครและธนบุรี

ต่อมาในปี ๒๔๗๙ มีจำนวนยุวชนทหารทั่วขึ้นเป็นจำนวน ๒,๕๐๐ คน และได้จัดตั้งหน่วยยุวชน
ทหารในต่างจังหวัดขึ้นด้วย ทั้งได้จัดตั้งหน่วยยุวชนนายทหารโดยรับสมัครนิสิตชายแห่งจุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย ซึ่งมีอยู่ ๓๖๐ คน

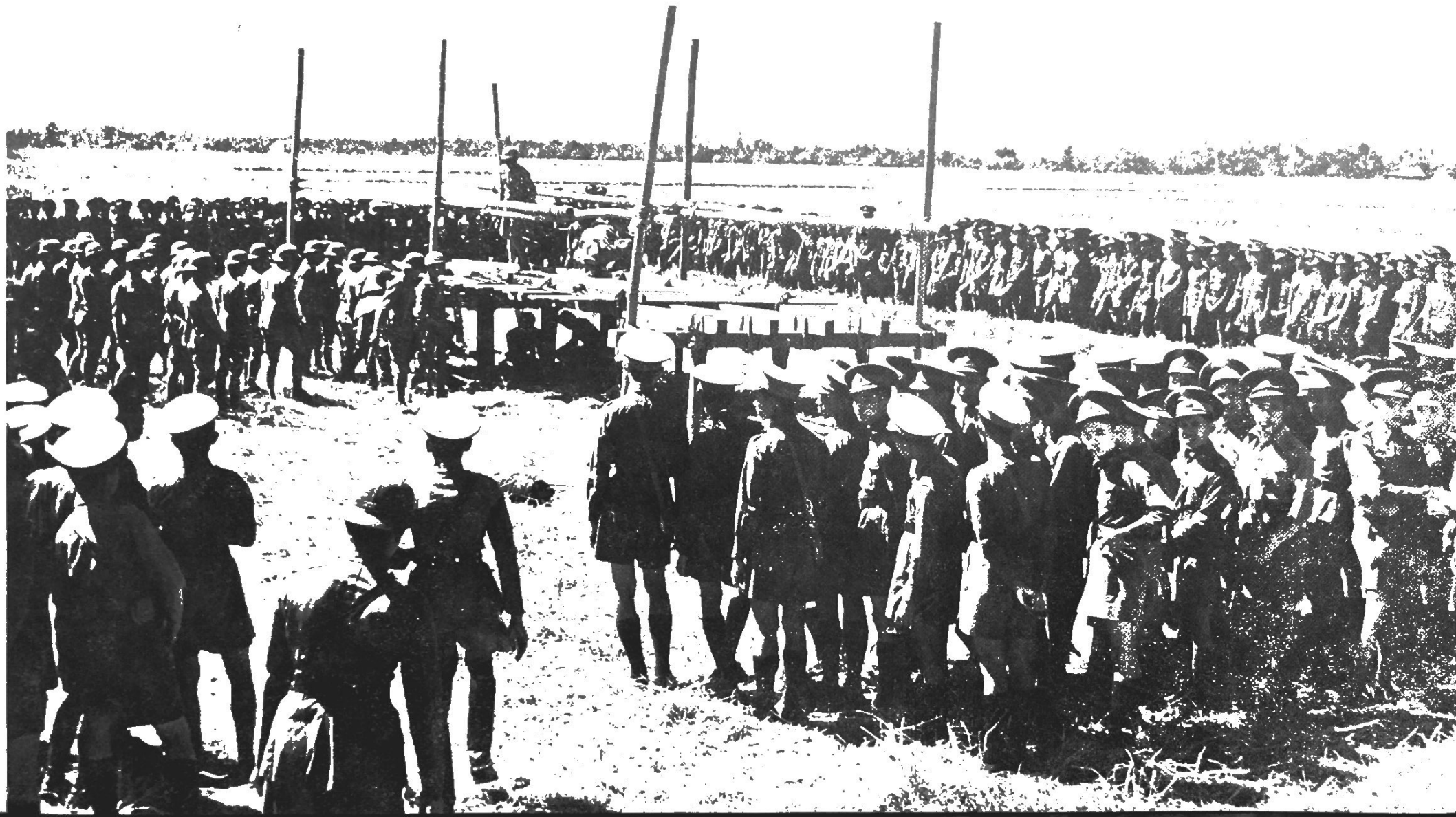
ในปี ๒๔๘๐ กิจกรรมยุวชนทหารได้เจริญด้วยดีเป็นลำดับ กระทรวงกลาโหมจึงได้จัดตั้งกรมยุวชน
ทหารบกขึ้น และเปลี่ยนหลักการรับสมัครยุวชนทหารใหม่ให้กว้างขวางออกไป และต่อมาก็ได้เปิดการรับ
สมัครยุวนายขึ้นด้วย

ในปัจจุบัน ปรากฏว่ามียุวชนนายทหารจำนวนประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ยุวชนนายสิบประมาณ ๕๐๐ คน
ยุวชนทหารประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ยุวนายพยาบาลประมาณ ๒,๐๐๐ คน นอกจากนี้ยังมียุวชนโยธาประมาณ
๑๐๐ คน และกำลังเปิดรับยุวชนอาชีพอีกในขณะนี้

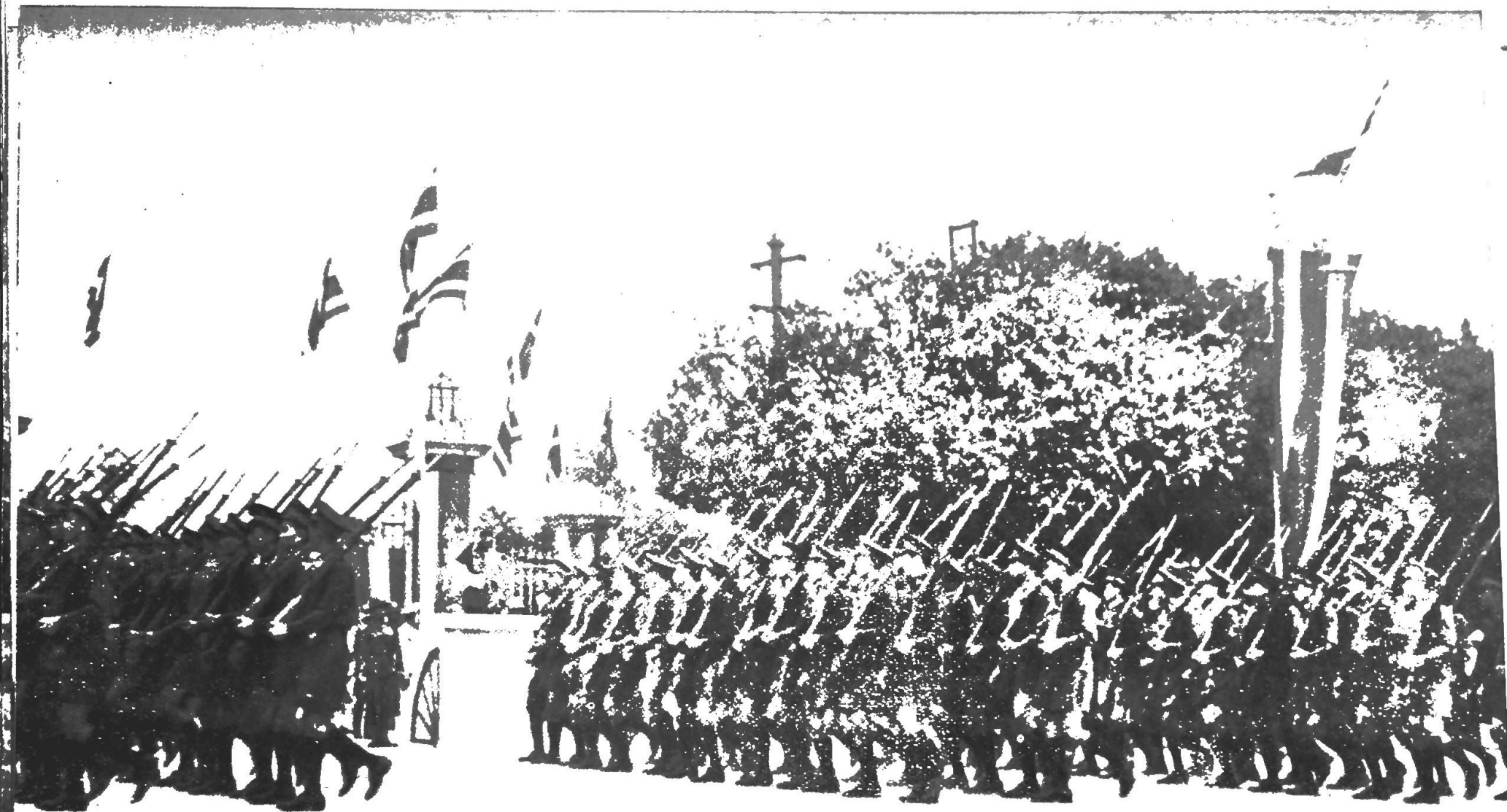
ยุวชนทหารทำการฝึก
ใช้อาวุธบางอย่าง

ยุวชนทหารดูการฝึกสร้างสะพาน
ในระหว่างทำการฝึกหัดที่บางนา

ขบวนยุวชนสวนสนาม
ในงานฉลองวันชาติ ๒๔๘๒

ยุวารีเดินแปรชบวนและร้องเพลงปลุกใจ
ที่กรีฑาสถานแห่งชาติ

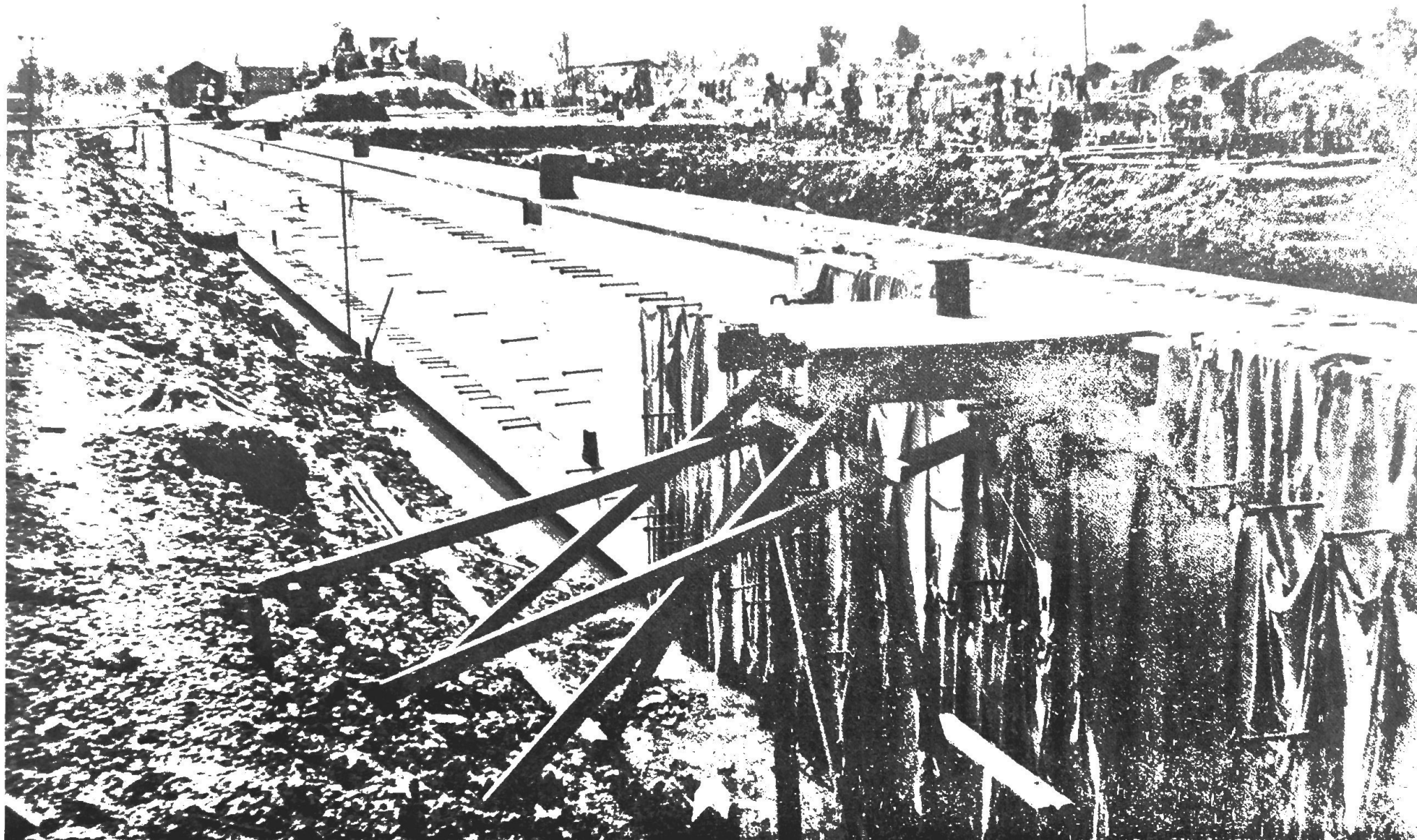

การสร้างท่าเรือกรุงเทพ ฯ

การปรับปรุงเศรษฐกิจในด้านพาณิชย์กรรม ซึ่งเป็นหน้าที่ของกระทรวงเศรษฐกิจนั้น นอกจากกิจการอื่น ๆ แล้ว กระทรวงเศรษฐกิจได้จัดการสร้างท่าเรืออย่างทันสมัยขึ้น ณ ตำบลคลองเตย อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร เพื่อช่วยการขนส่งสินค้าออกไปสู่ตลาดต่างประเทศ และการนำสินค้าเข้าประเทศให้เสียค่าใช้จ่ายถูกลง ซึ่งทำให้สินค้าที่ส่งออกไปต่างประเทศได้ราคาดีขึ้น และทำให้สินค้าเข้าเข้ามาราคาถูกด้วย

ในการที่ประเทศเรายังไม่มีท่าเรือเพื่อการขนส่งนั้น สินค้าทั้งขาเข้าและขาออกจำเป็นต้องเสียเวลาทำการถ่ายจากเรือใหญ่ลงเรือเล็กที่เกาะสีชัง ซึ่งเป็นการเปลืองเวลาและเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ดังจะยกตัวอย่างให้เห็นย่อ ๆ ต่อไปนี้ เรือซึ่งมีระวางขนาด ๘,๐๐๐ ตัน กินน้ำลึกประมาณ ๘ เมตร ต้องเสียเวลาการขนถ่ายสินค้าที่เกาะสีชังลงเรือดำเตี้ยประมาณ ๔ วัน เพื่อให้กินน้ำลึกเพียงประมาณ ๔ เมตร แล้วจึงจะเดินทางเข้ามาถึงกรุงเทพ ฯ ได้ และเมื่อถึงกรุงเทพ ฯ แล้ว จะต้องขนของลง ๒ วัน และขนของขึ้นโดยไม่ให้กินน้ำลึกเกินกว่า ๔ เมตร อีกประมาณ ๓ วัน จึงเดินทางกลับไปที่เกาะสีชัง เพื่อรับสินค้าจากเรือดำเตี้ย ซึ่งส่งตามไปหรือรอคอยอยู่แล้วอีกประมาณ ๕ วัน ฉะนั้นเรือขนาด ๘,๐๐๐ ตันจะต้องเสียเวลาทั้งหมดประมาณ ๑๔ วัน ส่วนเรือขนาดเกินกว่า ๘,๐๐๐ ตันนั้น โดยมากไม่เข้ามาถึงกรุงเทพ ฯ และถ้ามีสินค้ามากก็ต้องถ่ายที่เกาะสีชัง ซึ่งจะต้องเสียเวลา ๗ ถึง ๑๐ วัน เรือขนาดระวาง ๓๐,๐๐๐ ตัน บางทีต้องเสียเวลาถึง ๑๕ วัน ส่วนสินค้าที่ได้ถ่ายลงในเรือดำเตี้ยที่เกาะสีชังนั้นต้องทำการตากงูญโดยเรืองูญ ซึ่งต้อง

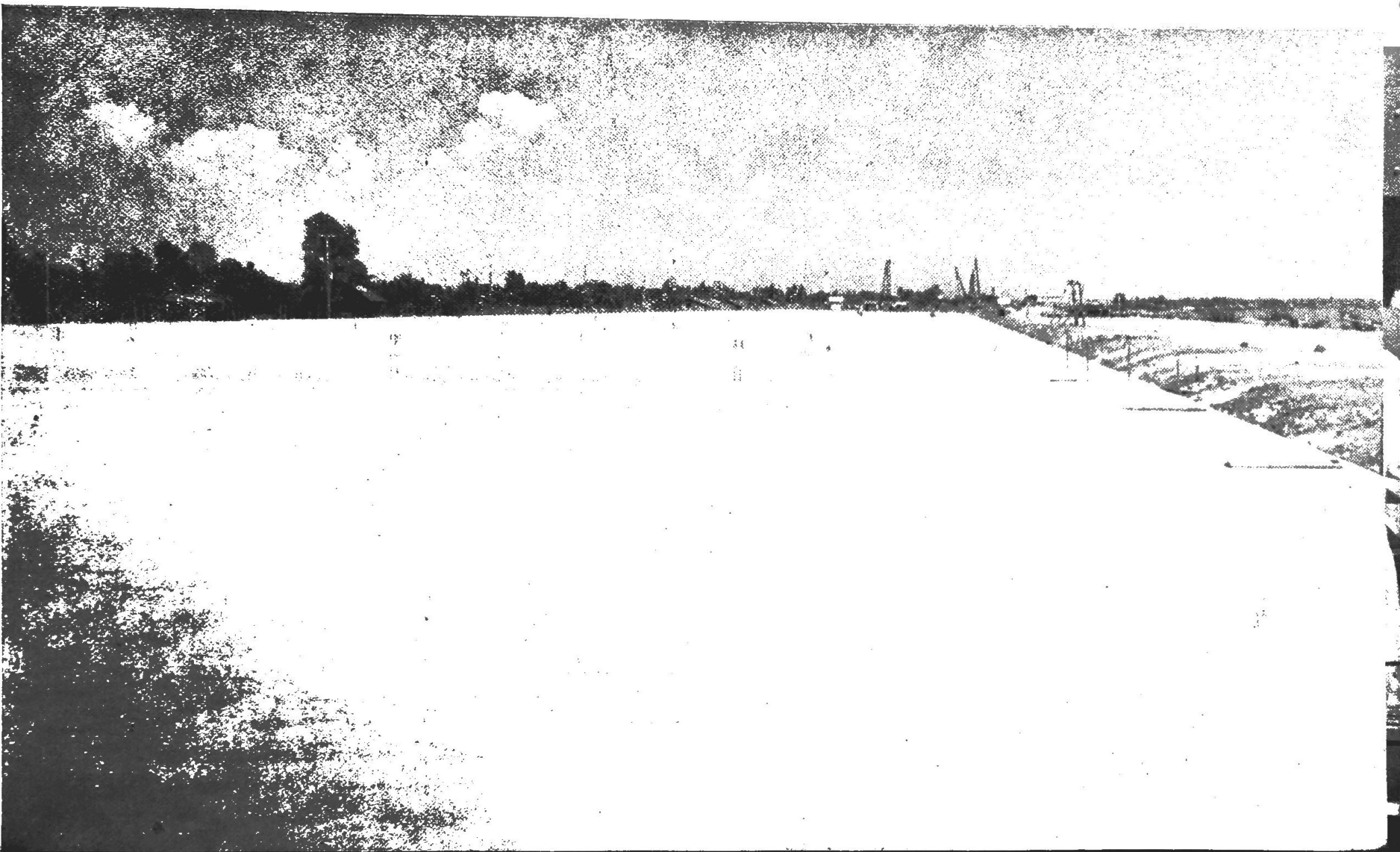

เสียเวลาอีกเที่ยวหนึ่ง ๆ ประมาณ ๑๒ ชั่วโมงจึงจะถึงกรุงเทพ ฯ และย่ำจะต้องชนชนท่าอีก ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ไม่เฉพาะแต่เป็นการเสียเวลาเท่านั้น ยังจะต้องเสียค่าไต่หุ่ยถ่ายลงถ่ายขึ้นดำแดงหลายทอดหลายหน เป็นการสิ้นเปลืองไม่ใช่น้อย และเนื่องด้วยรัฐบาลไทยไม่มีท่าเรือและจำเป็นต้องทำการขนถ่ายสินค้าอย่างทักถ้าวข้างบนนี้ ตามที่ได้สำรวจแล้ว ประชาชาติไทยต้องเสียเงินศูนย์ล้านไปโดยไม่มีประโยชน์ประมาณถึงปีละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และสมมติว่าถ้ามีท่าเรือเสียเมื่อ ๑๐ ปีก่อนนี้แล้ว รัฐบาลก็คงไม่ต้องเสียเงินถึง ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ฉะนั้นตามที่ได้แสดงตัวอย่างย่อ ๆ มา นี้ ก็พึงเห็นได้ชัดว่า รัฐบาลมีความจำเป็นยิ่งเพียงไรที่จะต้องรีบเร่งจัดสร้างท่าเรือเสียแต่บัดนี้

การสร้างท่าเรือนี้ไม่เฉพาะแต่จะเป็นอุปการะการขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำของประเทศอันสำคัญยิ่งเท่านั้น ยังจะทำให้การกวาดชนภักษ์ การศุลกากร การควบคุมคนเข้าเมืองได้ดีขึ้น ตลอดจนกระทั่งการเก็บและรักษาสินค้าข้าวหรือสินค้าอื่น ๆ ได้มิดชิดและปลอดภัยยิ่งขึ้นด้วย

ท่าเรือที่กำลังจัดการสร้างอยู่นี้ จะเป็นท่าเรือที่มีเรือขนาดใหญ่ระวาง ๓๐,๐๐๐ ตันเข้ามาเทียบท่าเพื่อทำการขนส่งได้ โดยมีต้องเสียเวลาย้ายขนถ่ายลง ณ ที่แห่งใดอีกเลย เรือขนาดใหญ่ระวาง ๓๐,๐๐๐ ตันนี้ กินน้ำลึกประมาณ ๘.๕๐ ถึง ๙ เมตร ซึ่งหมายความว่าดินหน้าเขื่อนที่เรือจะจอดเทียบนั้น จะต้องขุดลึกถึง ๓๐ เมตร ฉะนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องพิจารณาโดยรอบคอบที่สุดที่จะทำเขื่อนสำหรับท่าเรือให้เป็นการมั่นคงและถาวรจริง ๆ ตลอดจนกระทั่งการคมนาคมทั้ง

พื้นที่เรือกรุงเทพ ฯ
ส่วนที่สร้างเสร็จแล้ว

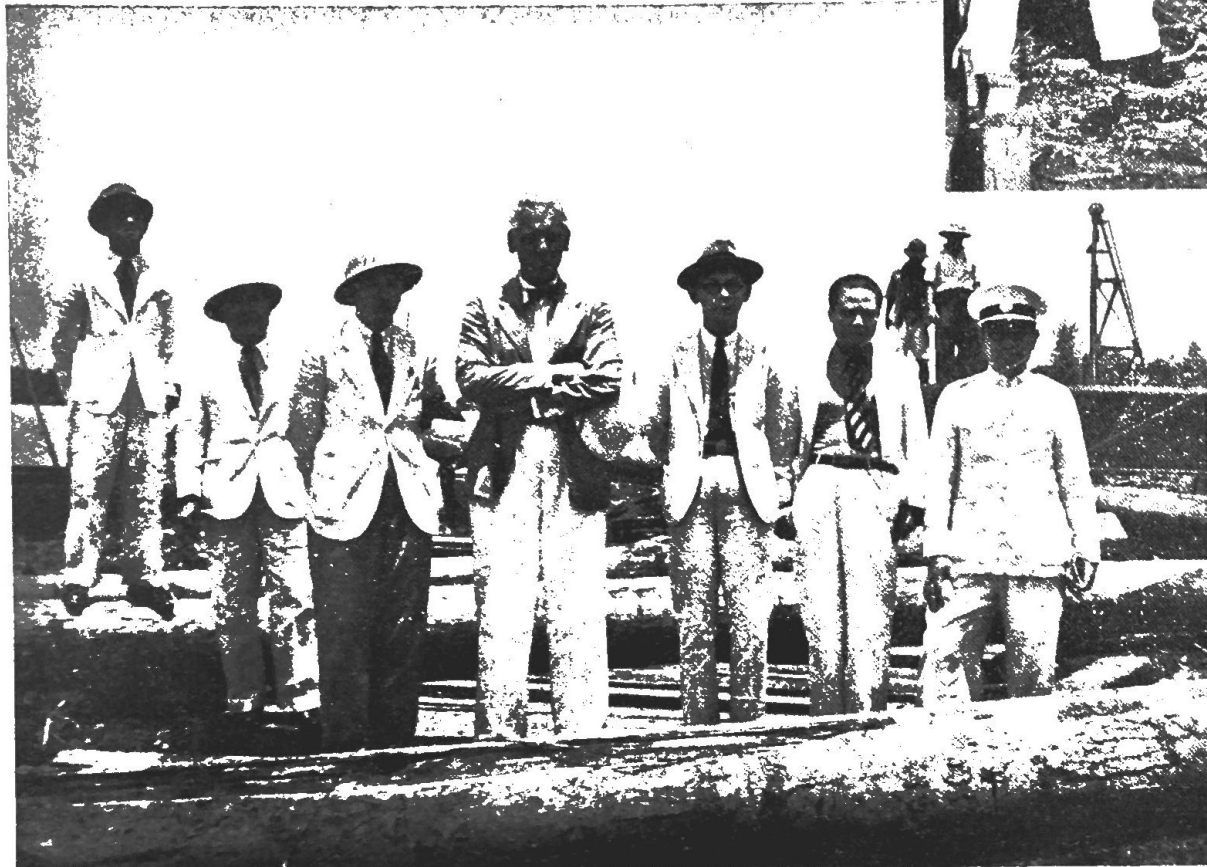
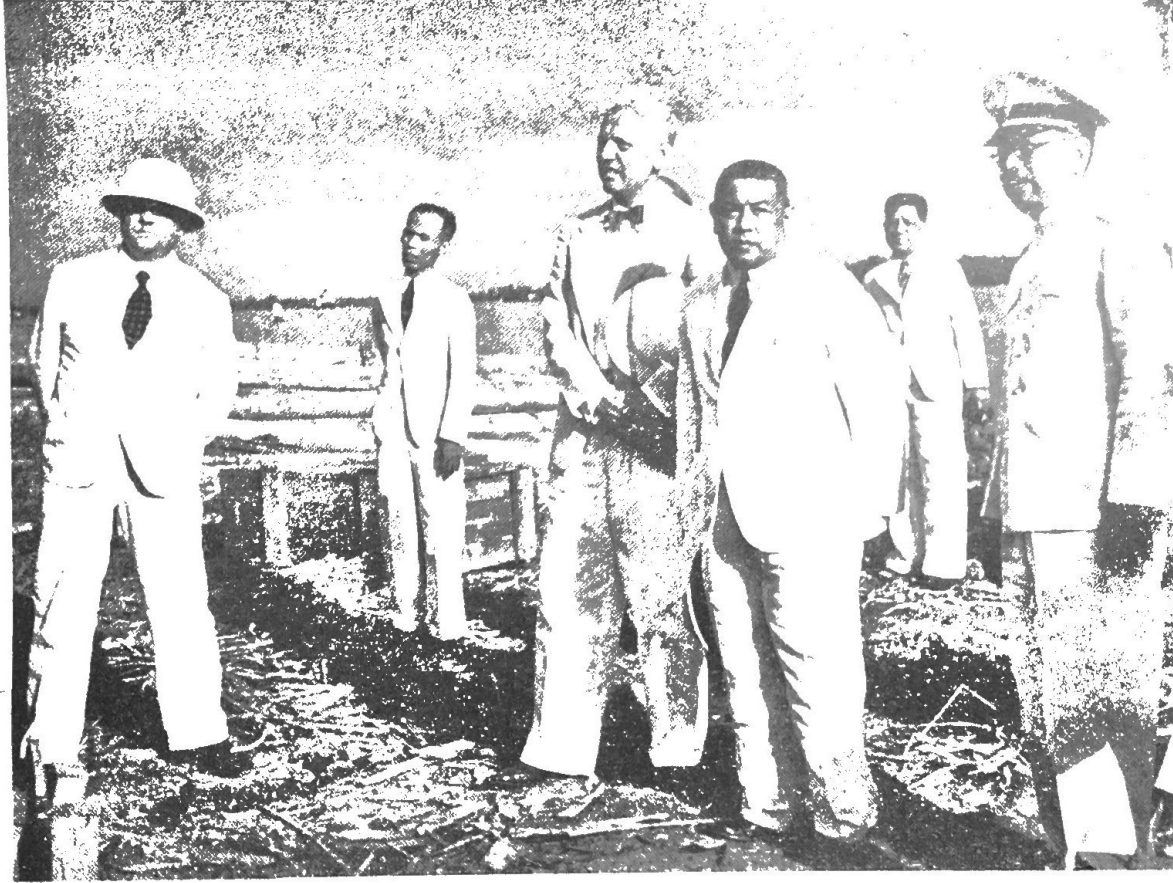

หลายโดยทางรถไฟ โดยถนน โดยทางน้ำให้สะดวกและเชื่อมกันได้โดยไม่เสียเวลา โรงพักสินค้า คลังสินค้าและสิ่งประกอบ
ท่าเรืออื่น ๆ ต้องพิจารณาให้มีคุณภาพเพียงพอสำหรับความจำเป็นของประเทศ ทั้งในเวลาปัจจุบันและในกาลต่อไป

การสร้างท่าเรือ^{นี้} ได้วางแผนผังมีโครงการอันไว้วางใจเรียบร้อยแล้ว หากแต่ว่าการก่อสร้าง^{๕๕๙} ครองเป็นงานที่จะต้อง
ใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก และทำการก่อสร้างเป็นเวลานาน จึงจำเป็นจะต้องแบ่งงานเป็นชั้น ๆ เช่น เชื้อหินถมแม่น้ำซึ่งสำคัญ
ยิ่งกว่าสิ่งอื่นก็จะจัดทำให้งาน ๑,๖๕๐ เมตรก่อน ในขณะที่ได้ทำไปแล้วยาวประมาณ ๘๗๐ เมตร พื้นที่สำหรับโรงพักสินค้า
ได้จัดทำไปแล้ว ๒๔,๐๐๐ ตร.ม. ซึ่งเวลานี้กำลังจัดสร้างตัวโรงพักสินค้าและคลังสินค้าอยู่ เส้นทางสำหรับวางรางรถไฟ
และถนนรถยนต์ก็ได้จัดการผูกดินไว้แต่เนินแล้ว และต่อไปจะต้องมีโรงเก็บสินค้าชาว พื้นที่วางพักสินค้าของหนัก อยู่เรือ
ที่ทำการท่าเรือ ที่ทำการศุลกากร ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง สถานีรถไฟ ที่พักผู้โดยสาร ที่ทำการตำรวจ
ที่ทำการนำร่อง ด้านกักโรคสัตว์ การไฟฟ้า การประปา ฯลฯ เป็นต้น และมีคลองภายในบริเวณที่จะช่วยในการนำสิน
ค้าจากท่าเรือไปสู่ท้องตลาดหรือนำมาขายท่าเรือสะดวกและรวดเร็วขึ้นอีก ดังที่กล่าวถึงกล่าวนี้จะประกอบให้ท่าเรือกรุงเทพ ฯ
เป็นท่าเรือทันสมัย เป็นที่นิยมของบริษัทเดินเรือและพ่อค้าประชาชนชาวต่างประเทศทั้งหลายที่มาทำการค้าขายติดต่อรู้จัก
ประเทศไทยยิ่งขึ้น เป็นโอกาสให้ประเทศชาติของเราได้รับผลประโยชน์ในทางค้าขาย ทางเศรษฐกิจ และเป็นสิ่งเชิดชูให้
ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าสืบไป

นายพลตรี พระยาพลพลพยุหเสนา
 รัฐบุรุษผู้ใหญ่ ไปดูการสร้าง
 ท่าเรือกรุงเทพ ฯ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ
 และนายวิลาศ โอสถานนท์
 รัฐมนตรีและอธิบดีกรมโฆษณาการ
 ถ่ายภาพร่วมกับศาสตราจารย์ เอ. อากัตซ์
 นายช่างผู้เชี่ยวชาญการก่อสร้างท่าเรือ
 ชาวเยอรมัน ในคราวไปดูการสร้าง
 ท่าเรือกรุงเทพ ฯ

การรถไฟเป็นกิจการสำคัญอันหนึ่งของประเทศ รัฐบาลระบอบรัฐธรรมนูญได้ขยายกิจการให้เจริญก้าวหน้า เพื่อความเหมาะสมแก่สภาพของบ้านเมืองโดยลำดับตลอดมา

ในปี ๒๔๗๖ ได้เปิดทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือจากสถานีบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ถึง จังหวัดขอนแก่น และเวลาดำเนินการก่อสร้างทางจากขอนแก่นถึงจังหวัดอุดรธานีต่อไป เมื่อต้นปี ๒๔๘๐ ได้เปิดการเดินรถเฉพาะรับส่งสินค้าเป็น ตอน ๆ จากสถานีขอนแก่นถึงสถานีเขาสวนกวาง และปี ๒๔๘๓ ก็เปิดได้ตลอดถึงสถานีอุดร ทำให้สินค้าระบายออกได้ คาดว่าจะเปิดการโดยสารถึงสถานีนาโพธิ์ได้ในราวกลางปี ๒๔๘๓

อนึ่ง โดยที่ทางรถไฟจากชุมทางบ้านภาชีถึงกรุงเทพฯ เป็นทางรับสินค้าถึง ๓ ทาง คือสินค้าที่มาจากทางสายเหนือ สายตะวันออกเฉียงเหนือ และสายอุบล การเดินรถสินค้าจึงหนาแน่นมาก ฉะนั้นรัฐบาลระบอบรัฐธรรมนูญจึงได้จัดสร้างทางคู่ขนาน เพื่อระบายสินค้าโดยให้มีขบวนรถเดินได้มากขึ้น ในปี ๒๔๗๘ จึงได้ดำเนินการสร้างทางคู่ระหว่างบางซื่อ-บ้านภาชี ต่อจากสถานีคลองรังสิต ซึ่งสร้างอยู่เดิมขึ้น การวางรางสำเร็จตามโครงการในปลายปี ๒๔๘๒ และได้ขยายย่านสถานีบางซื่อให้กว้างขวางและมีเครื่องอุปกรณ์โดยเหมาะสมกับที่เป็นสถานีสำคัญยิ่งขึ้น ได้ทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขและ

ตึกที่ทำการกรมรถไฟ
ที่สร้างใหม่

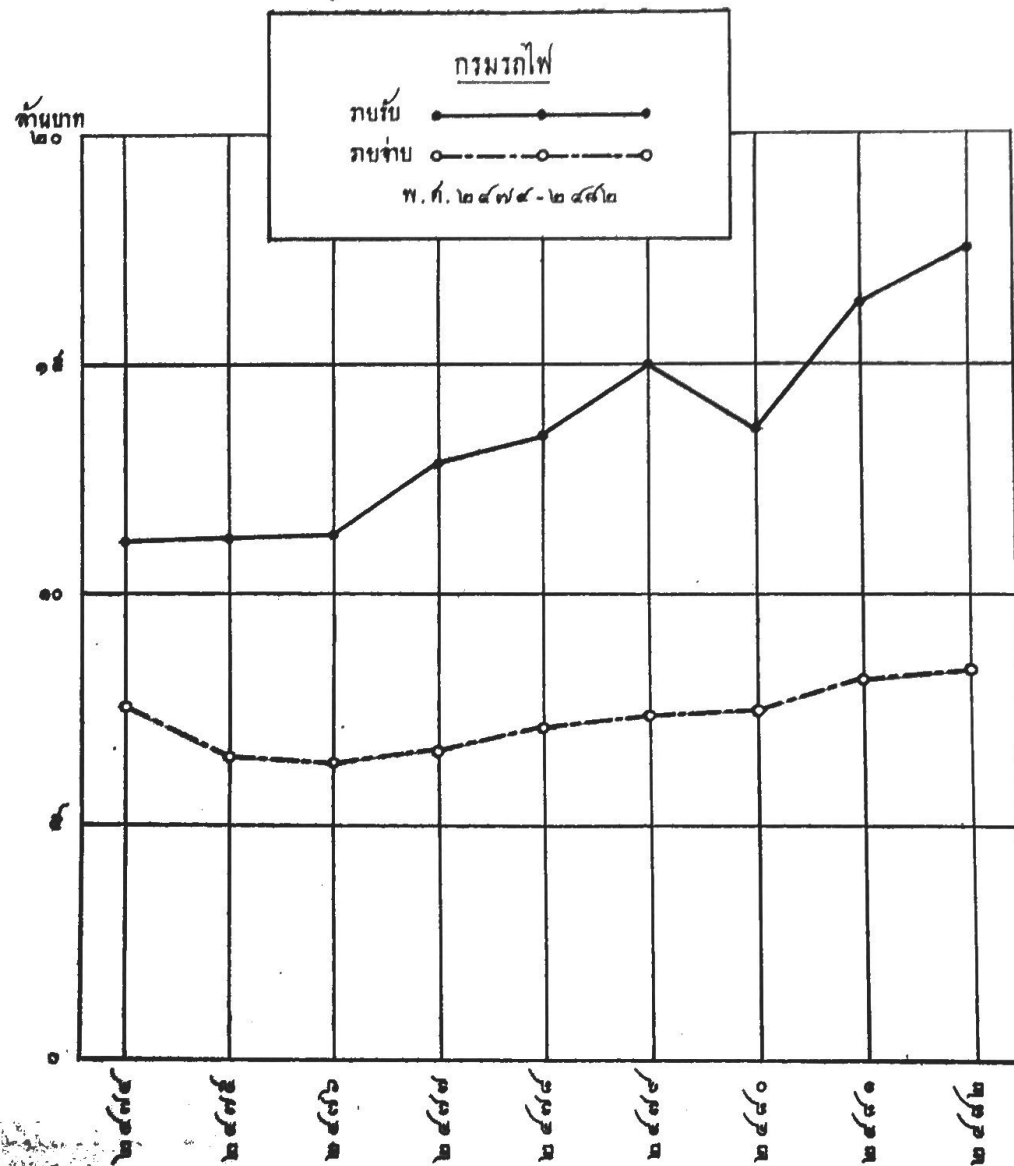

ขยายเขตย่านสถานีกรุงเทพ ฯ มีการสร้างหออาณัติสัญญาณสำหรับการใช้ประแจกด การสร้างหอไฟฉาย การสร้างเขื่อน
คอนกรีตเสริมเหล็กในคลองผดุง พร้อมทั้งทำน้ำและนางข้าวสำหรับให้พ่อค้าเช่าเก็บข้าวเปลือก ได้คือและดัดแปลงตัวตึกที่ทำ
การรับส่งสินค้าที่กรุงเทพ ฯ และสร้างหลังคาคลุมขานชาตาซึ่งต่อใหม่ ได้สร้าง ตึกที่ทำการกองสื่อสารและนายช่างบำรุงทาง
กรุงเทพ ฯ และตึกที่ว่าการกรมตำรวจ และยังได้สร้าง โรงเรียนวิศวกรรมขึ้นที่ย่านสถานีมักกะสัน เพื่อสอนทางวิศวกรรม
ช่างโยธา วิศวกรรมช่างกล และการเดินรถ

นอกจากนี้ ก็ได้ทำการสำรวจแนวทางเพื่อจะสร้างทางรถไฟจากสุราษฎร์ธานีไปยังพังงาและท่าหนุ่น และได้ดำริจะ
สำรวจทางรถไฟสายอื่นๆ เพิ่มเติมอีกต่อไป ได้พยายามออกแบบอาคารและสถานที่ต่างๆ ของกรมรถไฟให้กลมเกลียวกัน
และถูกต้องด้วยหลักวิชาการ ตัวอย่างที่ได้ออกแบบสร้างเสร็จแล้ว มีเช่น สถานีบางซื่อ สถานีสามเสน เป็นต้น

อนึ่ง รัฐบาลไทยปัจจุบันกับรัฐบาลอินโดจีนได้ตกลงที่จะเชื่อมทางรถไฟสายตะวันออก ซึ่งขณะนี้มีปลายทาง
อยู่ที่สถานีอรัญประเทศ กับสายนครพนม-มณฑลบุรี ของอินโดจีนให้ติดต่อถึงกัน ในขณะนั้นทางการก็ได้เตรียม
การก่อสร้างทางสายนี้โดยรีบเร่งแล้ว

การปรับปรุงและขยายกิจการรถไฟ เพื่อความเจริญก้าวหน้าที่ได้ปฏิบัติไปแล้วในสมัยรัฐบาลปัจจุบัน มีอีกหลาย
ประการ เช่นการบำรุงทางและสถานีของกรมรถไฟ การไม้และการฟัน การสื่อสาร การช่างกล การเดินรถ
การเดินค้า การโดยสารและการย่อยและจำหน่ายสินค้า เป็นต้น

การคลังออมสิน

การออมสินเป็นสาระสำคัญในการทรงชีพด้วยดีของประชากร ฉะนั้นรัฐบาลจึงได้รับเร่งปรับปรุงส่งเสริมการคลังออมสินให้เจริญยิ่งขึ้น นับแต่ปี ๒๔๗๕ เป็นต้นมา เช่น ได้โอนการจัดหาผลประโยชน์จากเงินฝากคลังออมสินซึ่งกระทรวงการคลังจัดทำอยู่ก่อน มาให้กระทรวงเศรษฐกิจจัดทำ ได้ยกฐานะส่วนราชการคลังออมสินจากแผนกเป็นกองขึ้นตรงต่อกรมไปรษณีย์โทรเลข ได้เปิดที่ทำการคลังออมสินเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้นในเวลานี้มี ๑๐๘ แห่ง ได้เปิดการคลังออมสินสำหรับบ้าน โดยประดิษฐ์กล่องใส่สตางค์สำหรับผู้ช้อกล่องบรรจุสตางค์ที่ประหยัดได้เต็มแล้วนำสตางค์ในกล่องนั้นมาฝากคลังออมสินได้ อนึ่ง ได้ขยายวงเงินฝากในประเภทเพื่อเรียกจาก ๕๐๐ บาท เป็น ๑,๐๐๐ บาท ประเภทประจำจาก ๒,๕๐๐ บาท เป็น ๓,๐๐๐ บาท และได้เปิดการรับฝากเพื่อสะสมทุนขึ้น คือรับฝากจำนวนแต่ ๕ สตางค์ขึ้นไป เมื่อครบบาทก็โอนเข้าบัญชีคลังออมสินธรรมดา ทั้งยังได้เปิดการรับฝากตามบ้านสำหรับในเขตเทศบาลพระนครและธนบุรี โดยส่งเจ้าพนักงานไปติดต่อรับเงินตามบ้านของผู้ฝากอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้อำนวยความสะดวกในการฝาก การถอนและเปิดการรับฝากสำหรับถอนเพื่อเดินทาง เพื่อผู้ฝากไปถอนเงิน ณ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขแห่งใด ๆ ก็ได้ตามประสงค์

จำนวนเงินที่รับราชการ กับคลังออมสินของ

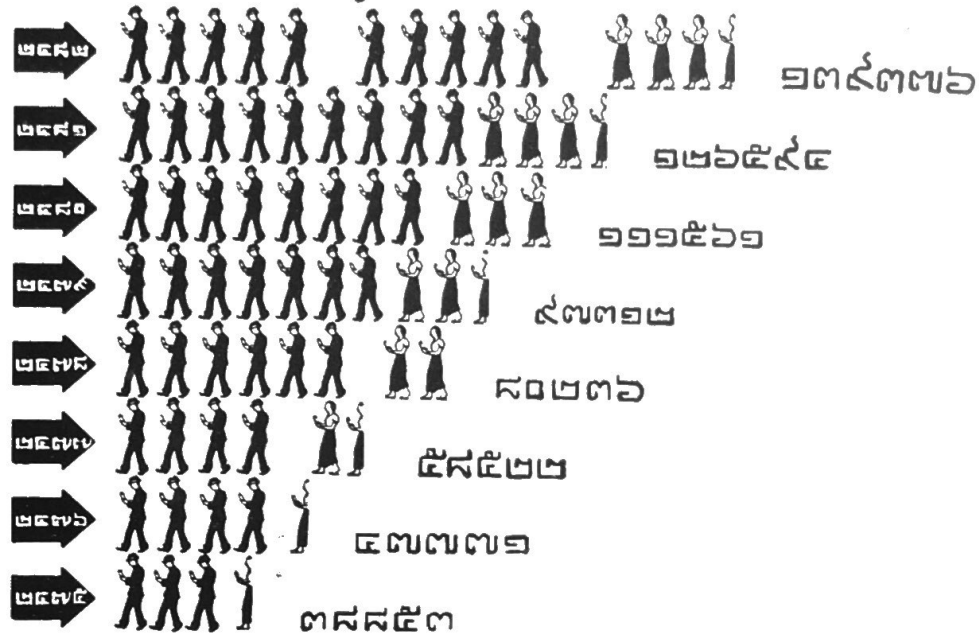
๑๖,๖๔๑,๕๘๔.๒๓	๒๔๗๒
๑๔,๕๕๒,๑๔๕.๐๓	๒๔๗๑
๑๓,๖๘๒,๔๒๔.๒๒	๒๔๗๐
๑๒,๒๕๖,๔๒๔.๔๗	๒๔๖๙
๙,๙๖๔,๑๗๖.๒๖	๒๔๖๘
๗,๖๖๓,๑๕๔.๑๒	๒๔๖๗
๕,๗๙๗,๕๗๕.๒๕	๒๔๖๖
๔,๙๖๖,๐๓๖.๗๖	๒๔๖๕

๓,๙๑๔,๓๑๗.๐๗	๒๔๖๔
๒,๙๒๕,๕๕๕.๙๑	๒๔๖๓
๒,๖๘๔,๕๕๑.๕๔	๒๔๖๒
๒,๖๐๒,๙๔๕.๑๔	๒๔๖๑
๒,๓๕๖,๕๐๕.๙๙	๒๔๖๐
๒,๑๑๐,๙๖๗.๓๓	๒๔๖๙
๒,๐๓๕,๓๑๙.๖๓	๒๔๖๘
๒,๐๕๐,๖๓๕.๐๕	๒๔๖๗
๑,๙๔๓,๕๐๙.๙๙	๒๔๖๖

๑๓๕,๒๓๕.๖๐ ๒๔๕๖

จำนวนผู้ฝากเงินไว้กับคลังออมสินของรัฐบาล

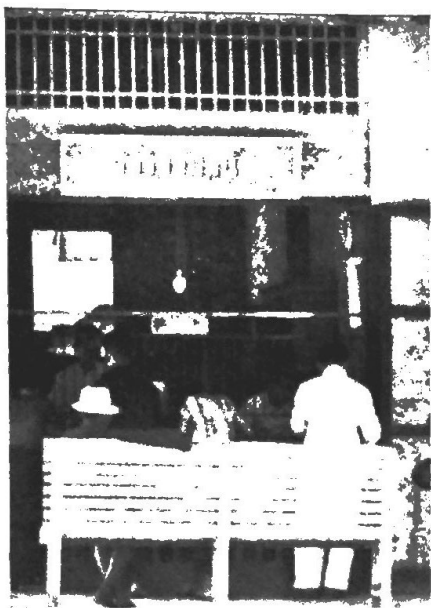
ดอกเบี้ยซึ่งคลังออมสิน จ่ายแก่ผู้ฝากเงินในระหว่างปี

ในปี ๒๔๘๓ นี้ จะได้ขยายกิจการให้เหมาะแก่ความนิยมและสะดวกแก่พ่อค้าประชาชนยิ่งขึ้น โดยเปิดงานใหม่อีก ๓ ประการ คือจำหน่ายพันธบัตรออมสิน จำหน่ายสลากออมสิน และเปิดการรับโอน และจ่ายเงินในการส่งเงิน เพื่อชำระหนี้สิน ซึ่งกัน และโดย มีต้องแต่ละต้องตัวเงิน เพื่อความ สะดวกและ ปลอดภัย

อนึ่ง ได้ดำเนินการโฆษณาเผยแพร่ให้ประชาชนรู้จักคุณค่าของการออมสินยิ่งขึ้น เพื่อเพาะนิสัยรักการออมสินในประชาชนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น ซึ่งก็ปรากฏผลว่า สถิติผู้ฝากคลังออมสินได้เพิ่มทวีจำนวนขึ้นอย่างน่า สงเกต กล่าวคือนับแต่เปลี่ยนการปกครองมาจนถึงสิ้นปี ๒๔๘๒ มีจำนวนผู้ฝากทั้งสิ้น ๑๓๕,๓๗๖ ราย จำนวนเงินฝากทั้งสิ้น ๑๖,๖๑๑,๔๑๑ บาท ๕๕ สตางค์

เงินที่ประชาชนนำฝากคลังออมสินนี้ รัฐบาลได้จัดนำไปหาประโยชน์ในทางที่มั่นคง และเป็น ผลในทางสร้างชาติให้รุ่งเรืองวัฒนาถาวรสืบไป เช่น บำรุงการอุตสาหกรรม การสหกรณ์ และการพาณิชย์ ของประเทศเป็นต้น ทั้งนี้จึงหวังว่าประชาชนคงจะนิยมและสนับสนุนการฝากคลังออมสินโดยขนาดมากยิ่งขึ้น

คลังออมสิน ก่อนเปลี่ยนการปกครอง

รับฝากเงินประเภท

- ฝากเพื่อเรียก และประจำ

มีสาขา

ทุกที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ๘๗ แห่ง
ทั่วราชอาณาจักร

คลังออมสิน ปัจจุบัน

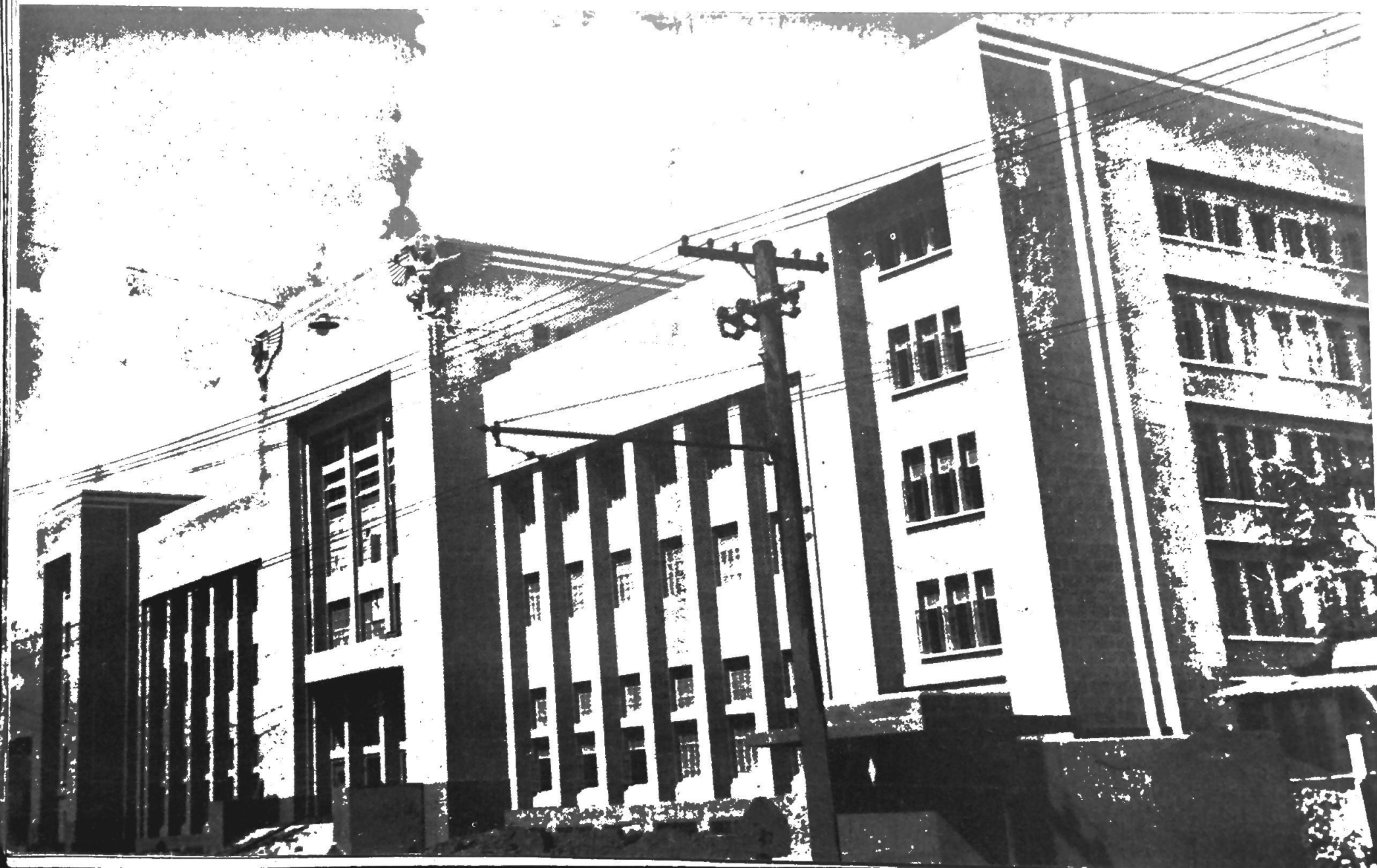
รับฝากเงินประเภท

- ประจำและเพื่อเรียก
- ถอนต่างที่ทำการ
ฝากต่างที่ทำการ
- ฝากสำหรับถอน
เพื่อเดินทาง
- ฝากสะสมทุน
- ฝากตามบ้าน
- สลากออมสิน
- พันธบัตรออมสิน
- บัญชี สอบ—รับ และ
จ่ายเงิน

มีสาขา ทุกที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ๑๐๙ แห่ง
ทั่วราชอาณาจักร

ตึกที่ทำการไปรษณีย์กลางที่สร้างใหม่
ซึ่งได้ทำพิธีเปิดในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๘

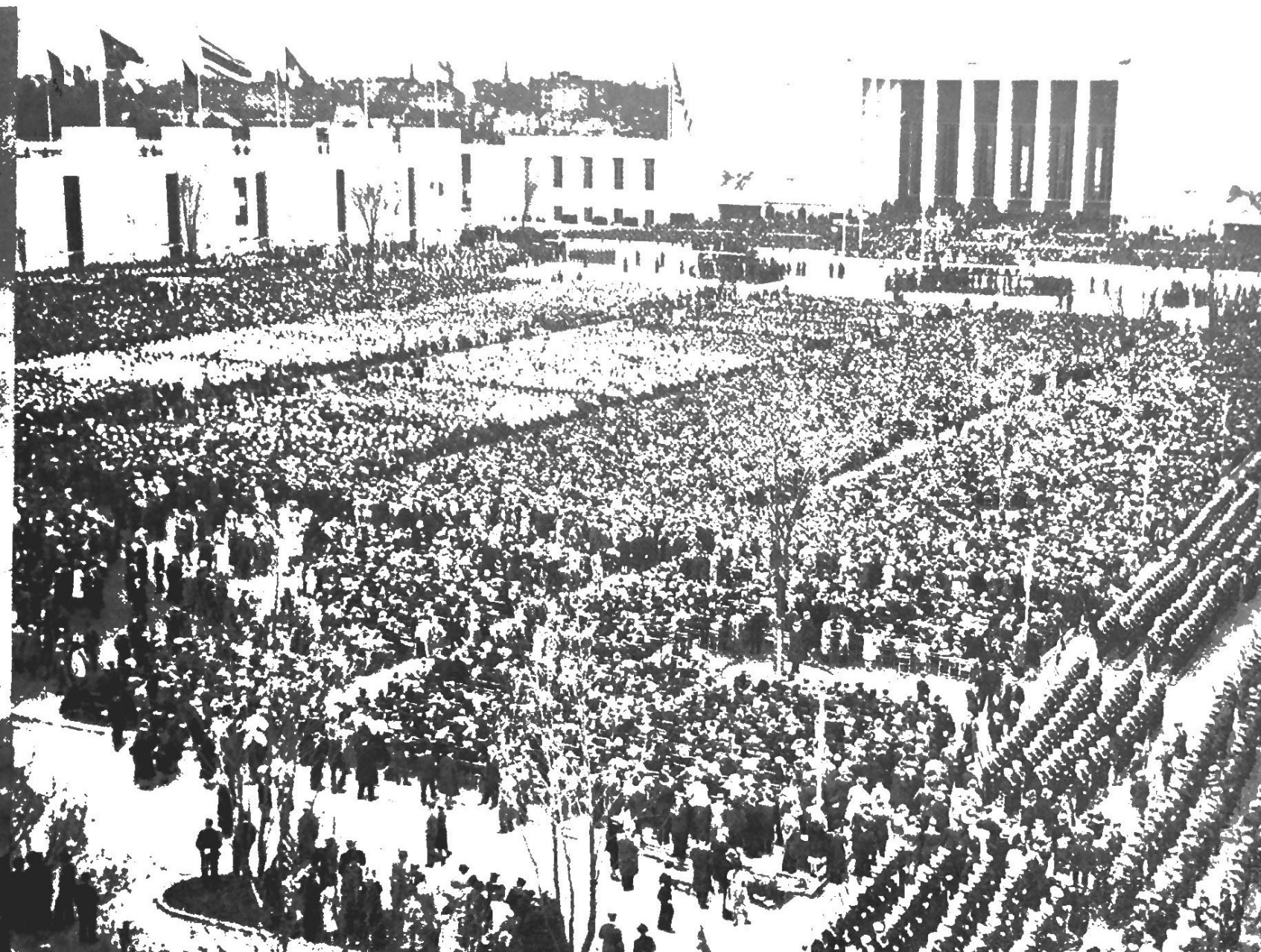
๔
เพื่อส่งเสริมให้การพาณิชย์ของประเทศเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้จัดให้มีการจดทะเบียนพาณิชย์พ่อค้าขึ้นไว้ เพื่อความสะดวกในการหาสถิติและการช่วยหาตลาดให้แก่สินค้า นอกจากนี้ยังมีประโยชน์แก่พ่อค้าประชาชนโดยทั่วไปอีกด้วย เพราะทะเบียนพาณิชย์พ่อค้าก็เปรียบเสมือนทะเบียนดำนมะโนครัวพ่อค้าต่าง ๆ ซึ่งจะค้นหาได้โดยง่าย

นอกจากนี้ยังได้จัดวางวิธีการควบคุมสินค้าบางอย่าง ซึ่งจะส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติและสาธารณประโยชน์ ได้จัดวางวิธีการให้ผู้ประกอบกิจการบางประเภททำบัญชีให้เป็นไปโดยระเบียบอันดี รัฐบาลได้จัดให้มีองค์การป้องกันการการค้ากำไรเกินควรขึ้นไว้ สำหรับพิจารณาควบคุมสิ่งของที่จำเป็นมิให้มีการค้ากำไรเกินควร ทั้งในยามฉุกเฉินและยามปกติ

รัฐบาลได้ทำการส่งเสริมการค้าโดยวิธีหาตลาดจำหน่ายสินค้าไทยไปยังต่างประเทศให้ได้มากที่สุด ดังเช่นได้จัดการโฆษณาสินค้าไทยโดยร่วมการแสดงพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ ณ เมืองนิวยอร์ก ซึ่งเริ่มแต่ปี ๒๔๘๒ มาจนถึงต้นเดือนตุลาคม ๒๔๘๓ เพื่อเป็นการเผยแพร่และส่งเสริมการค้าของประเทศ เป็นต้น ได้จัดให้มีการออกหนังสือรับรองการค้า ส่งเสริมการค้าขนส่งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ เผยแพร่เรื่องการค้าและเศรษฐกิจของประเทศ ส่งเสริมการค้าโดยวิธีเผยแพร่สินค้าตัวอย่างในวงการภายในประเทศ เป็นต้น

การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นกิจการสำคัญส่วนหนึ่ง ซึ่งได้เริ่มดำเนินการในรัฐบาลสมัยรัฐธรรมนูญ ได้จัดการโฆษณาท่องเที่ยว โดยชักชวนชาวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวประเทศไทย และชวนท่องเที่ยวภายในประเทศ ได้จัดรวบรวมพานักท่องเที่ยวเดินทางเป็นหมู่คณะตามโอกาส และได้จัดการช่วยเหลือให้ความสะดวก และจัดการเดินทางให้แก่ นักท่องเที่ยวและผู้เดินทางทั้งหลาย นับว่ากิจการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับความนิยมจากประชาชนและเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ

สถานแสดงพิพิธภัณฑ์นานาชาติ ณ กรุงนิวยอร์ก อเมริกา
ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมการแสดงด้วย

ศาลาไทยในงานแสดงพิพิธภัณฑ์นานาชาติ
ณ กรุงนิวยอร์ก อเมริกา

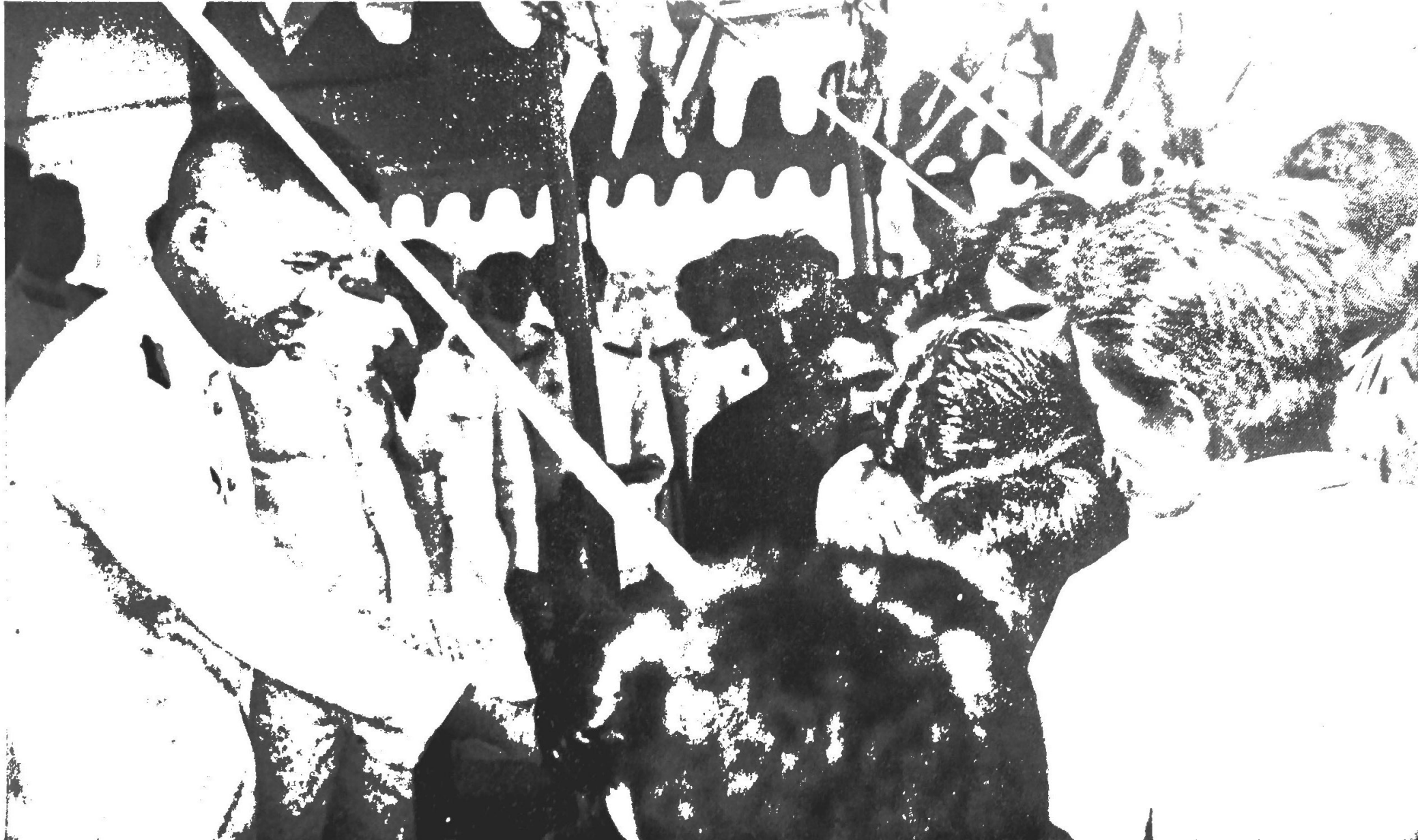

หลวงประดิษฐมนูธรรม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ทำพิธีเปิดคลองสรรพสามิต
ที่จังหวัดสมุทรปราการ
เพื่อส่งเสริมการขนส่งเกลือ
๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๒

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แจกหนังสือที่ระลึก
แก่ประชาชนที่ไปร่วมพิธีเปิดคลองสรรพสามิตต์ จังหวัดสมุทรปราการ

โรงงานกลั่นกรองน้ำมัน

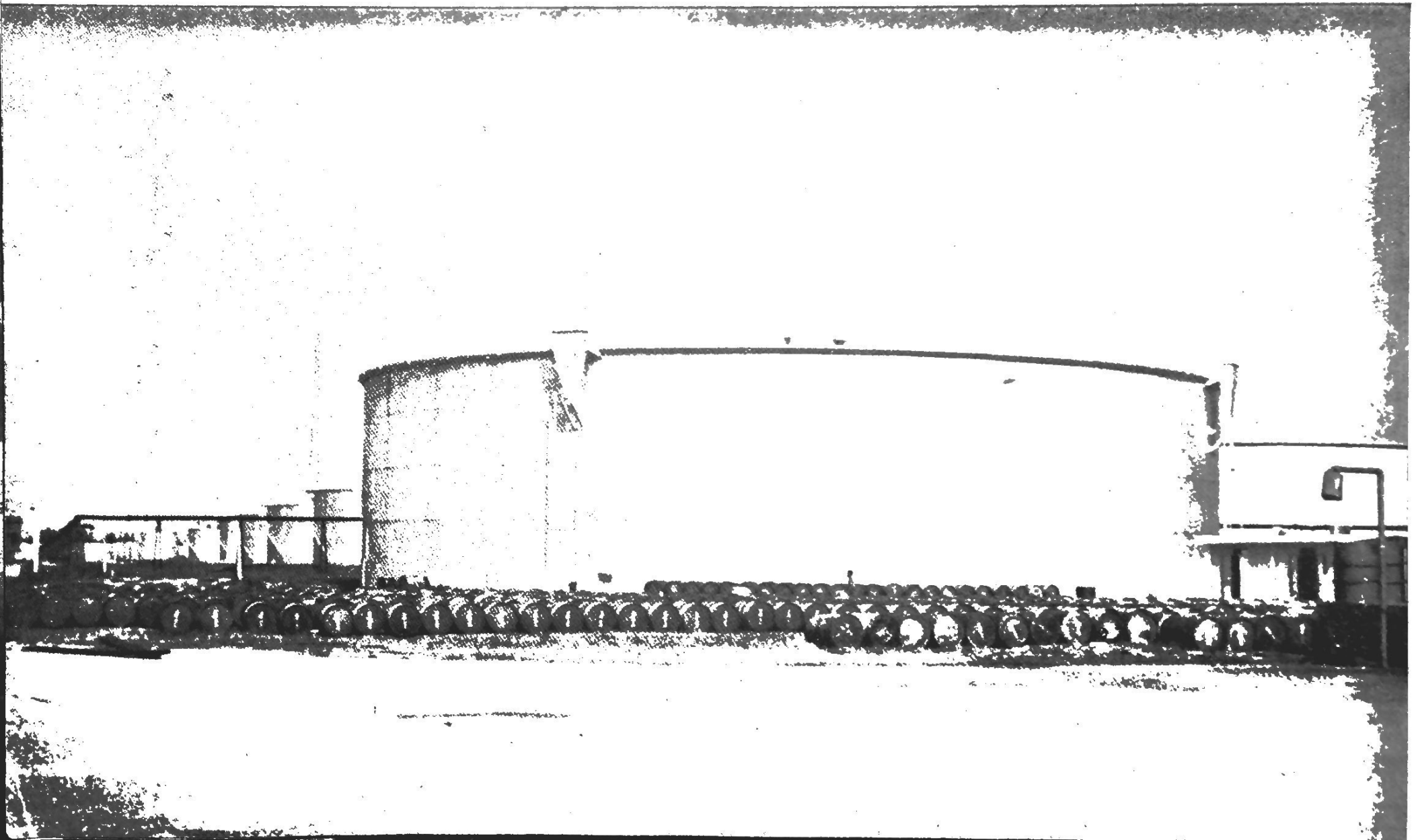
น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นของจำเป็นต้องใช้ทั้งฝ่ายประชาชนและราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางราชการทหาร ชั้นเดิมเราต้องอาศัยซื้อน้ำมันจากบริษัทตัวแทนต่างประเทศซึ่งมาตั้งทำการอยู่ในประเทศไทย แต่โดยที่ไม่ได้รับความสะดวกในเรื่องราคาประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง น้ำมันเป็นของต้องมิใช่ประจำเสมอขาดไม่ได้ จึงจำเป็นต้องดำริจัดการเรื่องน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีสำรองไว้โดยพอเพียงในบ้านเมืองเรา รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญจึงได้ เริ่มต้นดำเนินการจัดตั้งแผนกน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้น อยู่ในกระทรวงกลาโหมในปี ๒๔๗๖ โดยให้มีหน้าที่สั่งซื้อและขายน้ำมันต่างๆ ให้แก่บรรดากระทรวงทบวงกรม กิจการของแผนกนี้ก็ได้ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยความเรียบร้อย

ต่อมากระทรวงกลาโหมเห็นว่า ควรขยายกิจการของแผนกน้ำมันเชื้อเพลิงให้ใหญ่โตได้ ก็ต้องการให้มีถังน้ำมันใหญ่ให้มั่นคงถาวร เพื่อสำรองน้ำมันไว้ใช้ในประเทศได้นานๆ ในยามที่เกิดเหตุไม่สะดวกแก่การส่งน้ำมันมาจากต่างประเทศ รัฐบาลได้ดำริเห็นชอบด้วย จึงได้ตกลงให้สร้างถังน้ำมันขึ้นที่บริเวณตำบลช่องนนทรี กรุงเทพมหานคร ฯ และกระทรวงกลาโหมได้ตกลงจัดสร้างถังน้ำมันถาวร ๕ ถัง และโรงงานกลั่นกรองน้ำมันขึ้น และยังได้จัดสร้างเรือบรรทุกน้ำมันอีก ๑ ลำด้วย กระทรวงกลาโหมได้กระทำพิธีเปิดโรงงานกลั่นกรองน้ำมันนี้ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๓

โรงงานกลั่นกรองน้ำมัน
กรมเชื้อเพลิง กระทรวงกลาโหม

๗ ด่านหนึ่งของลานถึงน้ำมัน

โรคทรพิษอันสำคัญของประเทศไทยได้มาจากพืชและสัตว์ พืชที่สำคัญที่สุดคือข้าว นอกจากข้าวก็มีฝ้าย ถั่วเหลือง และยาสูบเป็นต้น ส่วนสัตว์ก็ได้แก่โคและกระบือ สินค้าส่งออกทั้งหมดของประเทศได้จากพืชผลแห่งการเกษตรกรรมประมาณ ๓๐๐ ถึง ๔๐๐ โดยเหตุนี้รัฐบาลระบอบรัฐธรรมนูญจึงได้ทำนุบำรุงส่งเสริมการเกษตรกรรมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องข้าว

ประเทศไทยมีเนื้อที่ที่ทำการปลูกข้าวโดยปริมาณถึงปีละ ๒๐ ล้านไร่ ได้ผลประมาณปีละ ๗๐ กว่าล้านหาบ และส่งออกไปภายนอกประเทศประมาณปีละ ๒๐ กว่าล้านหาบ กรมเกษตรและการประมงได้ถือเป็นนโยบายตลอดมา ในการส่งเสริมบำรุงข้าวของประเทศทั้งในปริมาณและคุณภาพ ได้ดำเนินการทดลองคัดเลือกพันธุ์ข้าว เพื่อส่งพันธุ์ข้าวดีไปแจกจ่ายแก่เกษตรกรต่อไป และก็ปรากฏผลว่าข้าวขึ้นแก้ว ของสถานีทดลองภาคลุ่มน้ำเจ้าพระยาได้รับรางวัลหนึ่งของโลก ในคราวประกวดพันธุ์พืชระหว่างชาติที่ประเทศแคนาดา เมื่อปี ๒๔๗๕

เมื่อเปรียบเทียบข้าวของรัฐบาลที่ได้ทดลองคัดเลือกมาเป็นเวลานาน กับ ข้าว พันธุ์พื้นเมืองที่ไม่ได้คัดเลือกโดยทดลองนำจำนวนข้าวเท่า ๆ กันดีดู ปรากฏผลว่าข้าวรัฐบาลมีเปลือกบาง จึงมีจำนวนข้าวสารมากกว่า และมีแกลบน้อยกว่าข้าวพื้นเมือง นอกจากการเผยแพร่พันธุ์ข้าวดีแล้ว ทางกรยังได้ทำการปราบพันธุ์ข้าวเดวในท้องถิ่นให้หมดไป ด้วย โดยได้จัดตั้งกองข้าวชนเพื่อบำรุงพันธุ์ข้าวของประเทศให้ได้ผลทั่วถึง ในปี ๒๔๘๐ กองข้าวได้ตั้งเจ้าพนักงานบำรุง

สถิติจำนวนเนื้อที่เพาะปลูกพืชบางอย่าง (นอกจากข้าว) ของประเทศไทย

สูงสุดระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๑-๒๔๘๑

(จำนวนไร่)

๑๕๓,๑๓๔

ยางพารา

๓๖๐,๔๗๗

มะพร้าว

๑๔๗,๑๔๓

ยาสูบ

๑๔๗,๖๓๔

ถั่ว

๑๓๓,๔๔๖

อ้อย

๕๕,๖๖๔

ข้าวโกชน

๖๖,๖๔๓

ฝ้าย

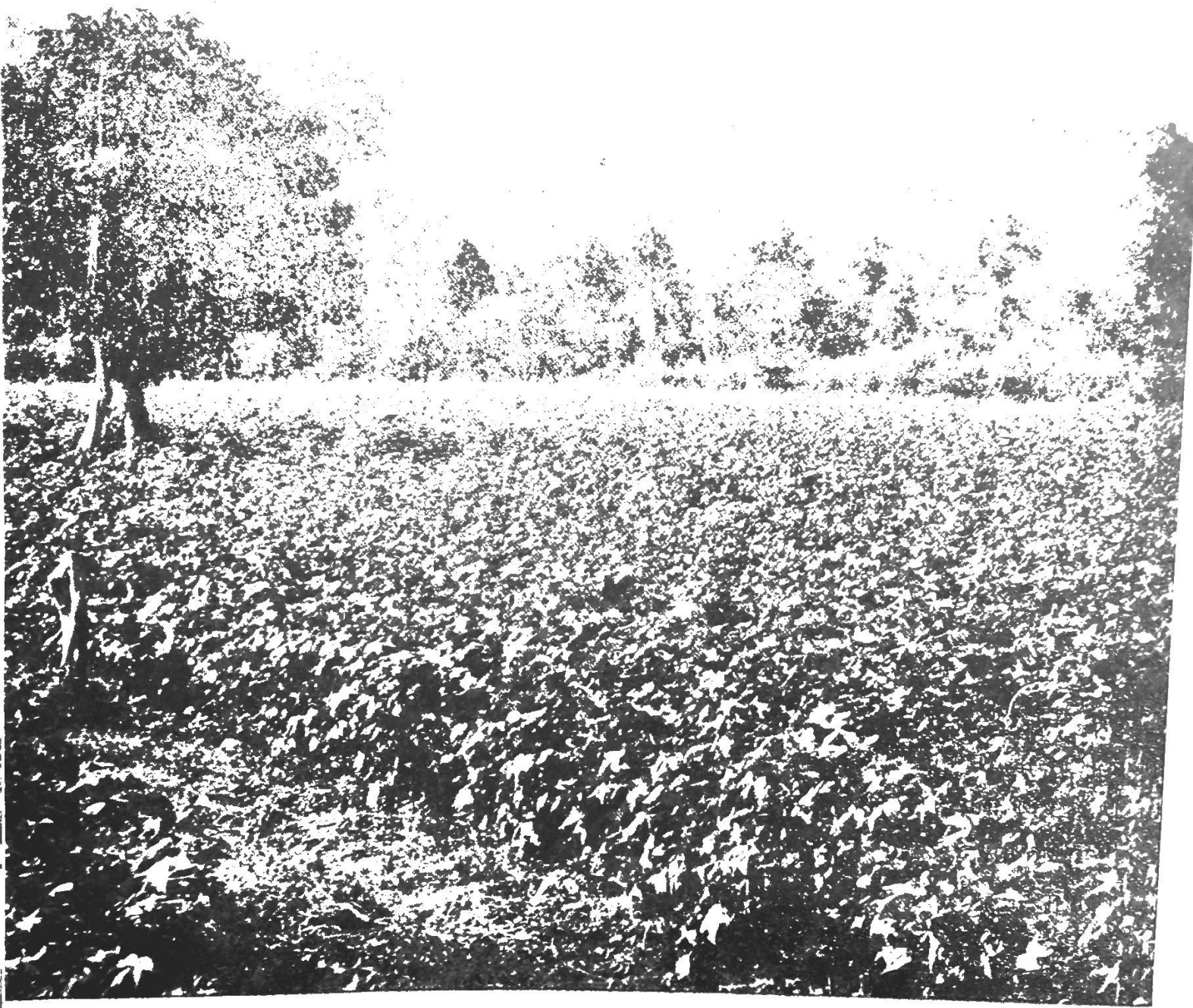

ชาวไปประจำอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ เพื่อทำการสำรวจพันธุ์ข้าว และแนะนำชาวนาอำเภอละ ๑ นาย รวม ๕๐ อำเภอ และ
อบรมตั้งเพิ่มไปประจำอีกทุกปี ในปี ๒๔๘๒ มีเจ้าพนักงานบำรุงข้าวรวม ๘๓ อำเภอ

อนึ่ง รัฐบาลยังได้บำรุงส่งเสริมการตัดหญ้าหะและสัตว์อื่น ๆ ซึ่งสำคัญที่จะช่วยในการปราบและป้องกันโรค
ระบาดสัตว์กคอกวคชนและชรม ชนเดิมทางการต้องตั้งขอจากต่างประเทศซึ่งหนึ่งเป็นจำนวนเงินหลายหมื่นบาท แต่บัดนี้
เมื่อได้ทดลองจัดทำชน ณ สถานที่ทำวคชนและชรม ตำบลปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏว่าวคชนและชรมได้ผลดี
ในระยะเริ่มต้นคือปี ๒๔๗๕ สามารถทำได้ ๒,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ต่อมาก็ได้ทำทั่วจำนวนมากขึ้นทุกปี ในปี ๒๔๘๒
ปรากฏว่าทำได้ ๓๐,๒๕๗,๐๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร

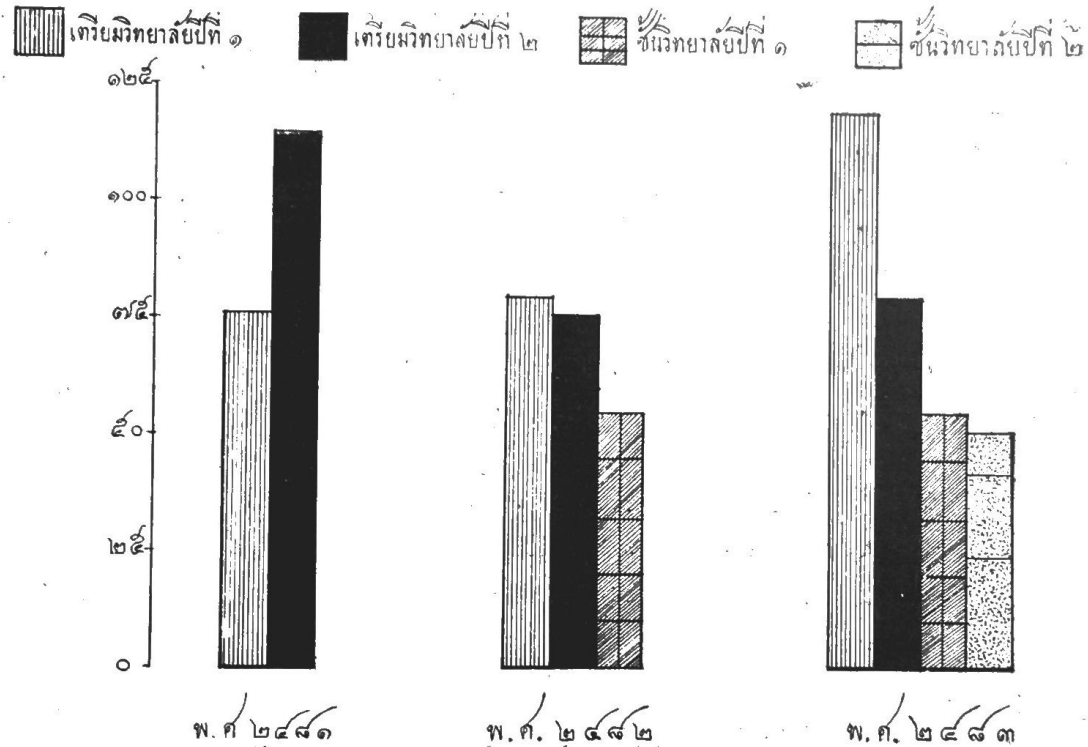
ในปี ๒๔๘๓ กระทรวงเกษตรธิการได้รับโอนโรงเรียนมัธยมวิสามัญเกษตรกรรมจากกระทรวงธรรมการมาจัดทำ
ตั้งเป็นวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในสังกัดกรมเกษตรและการประมง แบ่งหลักสูตรการศึกษาออกเป็น ๕ ปี คือศึกษาใน
ชั้นเตรียมวิทยาลัย ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ๒ ปี และศึกษาต่อในชั้นวิทยาลัยที่ตำบลบางเขน จังหวัด
พระนคร อีก ๓ ปี

นอกจากนี้ ในส่วนการประมงยังได้ทำการบำรุงที่สำคัญในจังหวัดเพชรบุรี รวม ๔ แห่ง ทดลองเพาะ
เลี้ยงปลาใบไม้ที่สถานีบำรุงรักษาสัตว์น้ำบางมรเพ็ด และขยายการเพาะเลี้ยงปลาใบไม้ขึ้นอีก ณ สถานที่ทดลองการเกษตรกลาง
บางเขน จังหวัดพระนคร ได้เปิดที่จับสัตว์น้ำ ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงหอยแครงที่จังหวัดเพชรบุรี ทำการทดลองเก็บลูกหอย
ตะโกรมที่จังหวัดจันทบุรี รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒
เพื่อสนับสนุนอาชีพทางจับสัตว์น้ำให้แก่ราษฎรไทย และในปลายปี ๒๔๘๒ ได้อนุมัติให้เงินเพื่อดำเนินการจับปลาทะเลโดยเรือ
ยนต์ในอ่าวไทยเป็นชนทดลอง

ไร่ฝ้ายตัวอย่าง
ของกรมเกษตร
และการประมง
จังหวัดลพบุรี

จำนวนนักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

↑
เป็นนักเรียนที่สอบเข้าจาก
โรงเรียนมัธยมวิสามัญเกษตรกรรม

การสหกรณ์

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทุนที่ใช้ในการจัดสหกรณ์ได้จากเงินกู้มาจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัดแต่
ทางเดียว ต่อมาเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว รัฐบาลได้อนุมัติให้ใช้เงินทุนจากงบประมาณแผ่นดิน และคลังออมสิน
เพิ่มขึ้นอีก และนับแต่ปี ๒๔๘๒ เป็นต้นมา ได้อนุมัติให้เปลี่ยนเป็นใช้เงินกู้ในประเทศเพื่อเกษตรกรรม โดยให้กรมสหกรณ์ทำ
หน้าที่ “ธนาคารสหกรณ์กลาง”

อนึ่ง รัฐบาลระบอบประชาธิปไตยได้จัดตั้งสหกรณ์เพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งมีอยู่เพียงสหกรณ์ประเภทหาทุนประเภท
เดียว อีก ๕ ประเภท และกำลังดำเนินการจัดตั้งในปี ๒๔๘๓ อีก ๒ ประเภท ประเภทที่จัดตั้งเพิ่ม คือ สหกรณ์เช่าซื้อ
ที่ดิน สหกรณ์การค้าประเภทร้านค้าสหกรณ์ สหกรณ์การค้าประเภทสหกรณ์ชายชาวและพืชผล สหกรณ์บำรุงที่ดิน และ
สหกรณ์นิคมกสิกรรม ส่วนที่กำลังเตรียมการจัดตั้ง คือ สหกรณ์นิคมเกลือ และสหกรณ์นิคมฝ้าย

สมาชิกสหกรณ์มีรายได้จากการทำนาเป็นส่วนใหญ่ การส่งเงินใช้หนี้ของสมาชิก จึงต้องอาศัยผลแห่งการทำนา
และราคาข้าวเป็นสำคัญ เพื่อให้ฐานะการเงินของสมาชิกสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทางการกรมสหกรณ์จึงได้พยายามส่งเสริมการอาชีพ
ของสมาชิกให้เข้มแข็ง กล่าวคือนอกจากการทำนา ได้แนะนำให้สมาชิกปลูกพืชอื่นๆ ทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ และทำการ
หัตถกรรมในบ้าน กับได้กดวงเงินการใช้จ่ายของสมาชิกให้เป็นไปในทางประหยัด อนึ่ง ทางการกรมสหกรณ์ได้จัดให้มีการ
อบรมพนักงานสหกรณ์ขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๔๘๑ เพื่อให้การสหกรณ์ได้ขยายออกไปโดยเร็ว และบังเกิดผลแก่ประชากรอย่าง
แท้จริง นอกจากนี้กระทรวงเกษตรราชากรยังได้จัดให้มีการศึกษา “วิชาสหกรณ์” ขึ้นอีกแผนกหนึ่ง ในวิทยาลัยเกษตร
ศาสตร์ โดยจัดวางหลักสูตรการศึกษาไว้มีกำหนด ๕ ปี คือ ชั้นเตรียมวิทยาลัย ๒ ปี และชั้นอนุปริญญา ๓ ปี ได้เริ่มเปิด
การศึกษาตั้งแต่ปี ๒๔๘๒

จำนวนสหกรณ์เมื่อต้นปี ๒๔๗๔ มีอยู่ ๓๕๐ สหกรณ์ รัฐบาลระบอบประชาธิปไตยได้จัดตั้งเพิ่มเติมต่อมาทุกปี
จนถึงปี ๒๔๘๒ ปรากฏมีสหกรณ์ ๓,๘๗๔ สหกรณ์ และการส่งเงินของสหกรณ์ต่อเจ้าหนี้มีจำนวนสูงขึ้นเป็นลำดับ จาก
ร้อยละ ๓.๔๗ ในปี ๒๔๗๔ เป็นร้อยละ ๓๖.๕๗ ในปี ๒๔๘๒

จำนวนสหกรณ์

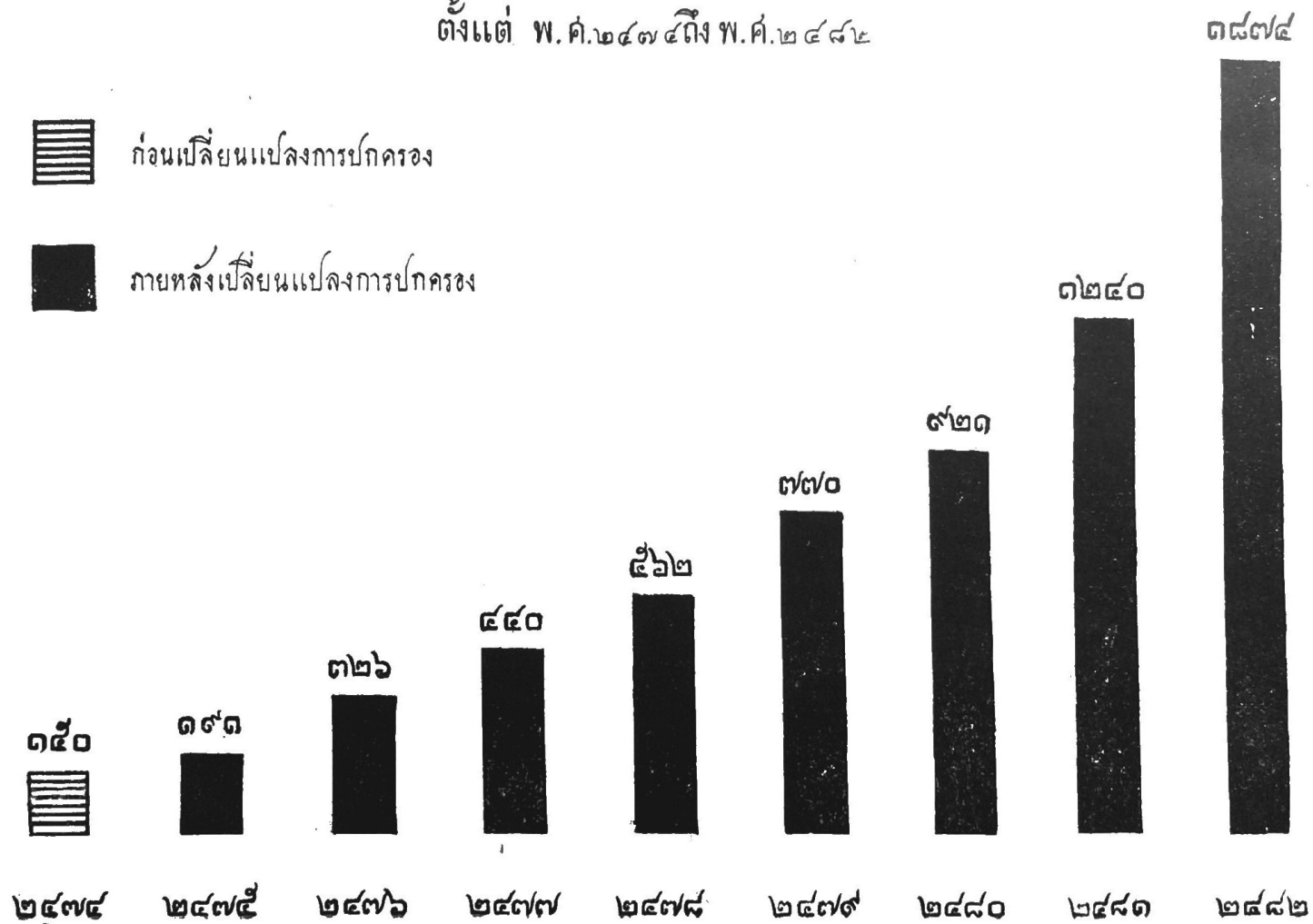
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๒

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

จำนวนเงินที่สหกรณ์ใช้ไปแทนเมื่อวันเสาร์

เดือน พ. ค. ๒๕๖๕ ถึง พ. ค. ๒๕๖๖

๑๐ ล้าน

๙ ล้าน

๘ ล้าน

๗ ล้าน

๖ ล้าน

๕ ล้าน

๔ ล้าน

๓ ล้าน

๒ ล้าน

๑ ล้าน

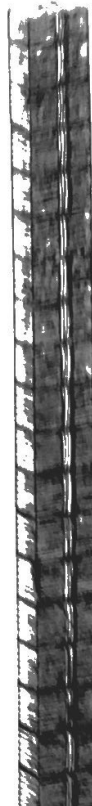
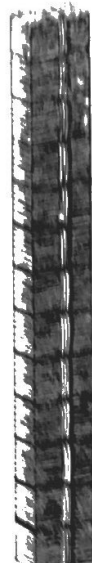
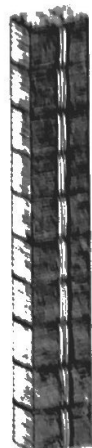
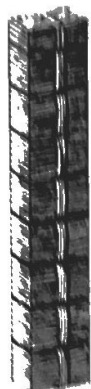
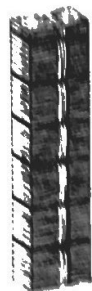
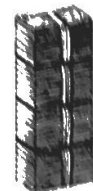
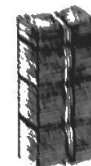
๐ ล้าน

จำนวนเงินที่สหกรณ์ใช้ไปแทนเมื่อวันเสาร์

จำนวนเงินที่สหกรณ์ใช้ไปแทนเมื่อวันเสาร์

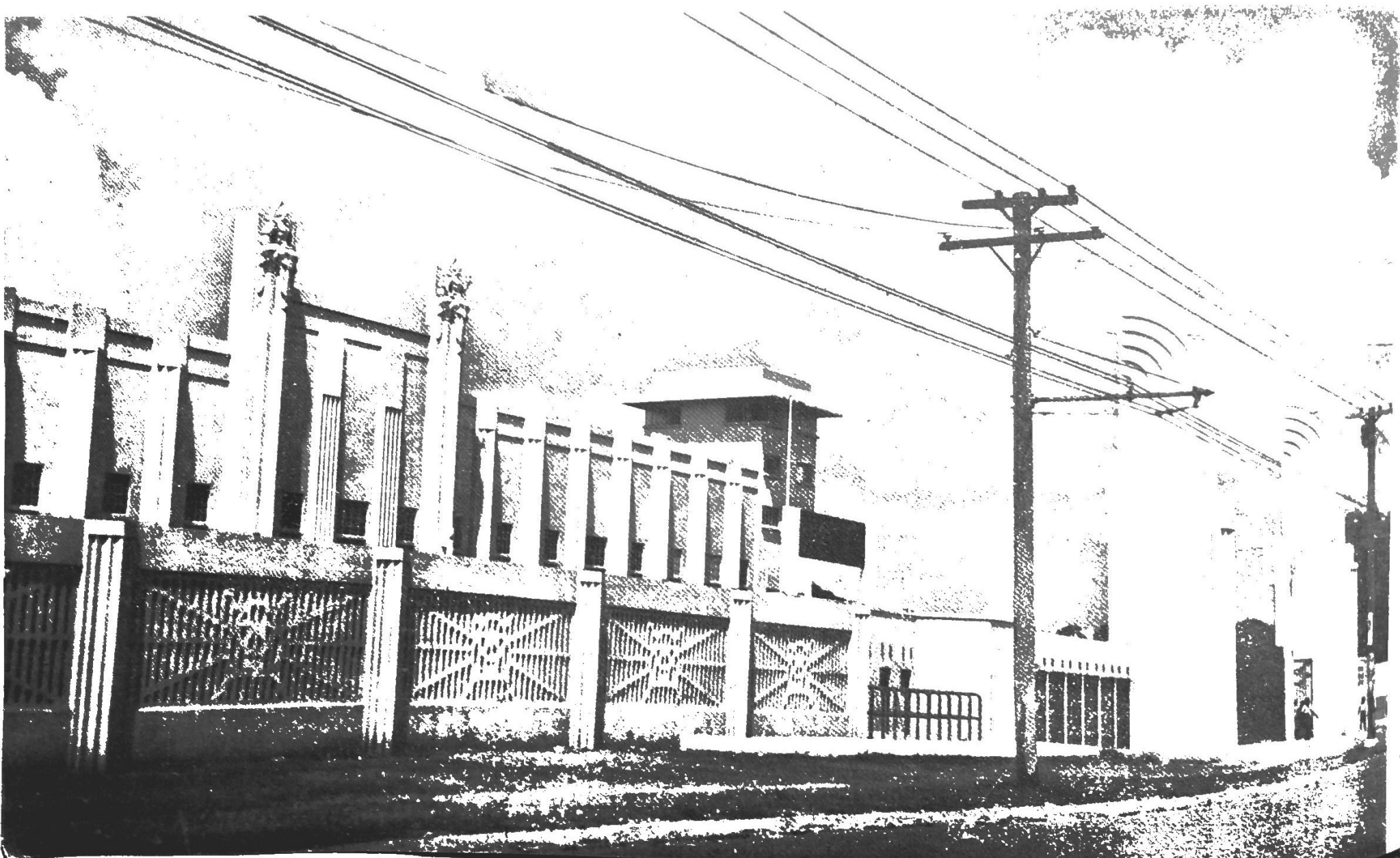

๒๕๖๕ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙ ๒๕๗๐ ๒๕๗๑ ๒๕๗๒

เนื่องจากรัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญ มีนโยบายในอันที่จะพัฒนาการศึกษาของชาติให้สมบูรณ์พร้อมด้วยองค์สาม คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษาและพลศึกษา จึงได้จัดตั้งกรมพลศึกษาขึ้นในกระทรวงธรรมการ เพื่อดำเนินการส่งเสริมกายบริหาร การกีฬา การสุขาภิบาลโรงเรียน การลูกเสือ และการอนุสาสิกาสาด ตลอดจนการจัดสร้างกรีฑาสถานแห่งชาติ

การก่อสร้างกรีฑาสถานแห่งชาติได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๔๗๘ และได้จ่ายเงินสำหรับการนี้ถึงสิ้น พ.ศ. ๒๔๘๒ รวม ๗๒๖,๒๒๖.๐๓ บาท สร้างสนามฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล และเนตบอล เสร็จเรียบร้อยแล้วใช้การได้ตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๔๘๑ อัฒจันทร์ถาวรสำหรับสนามใหญ่สร้างสำเร็จแล้ว ๒ แห่ง ตัวสนามและลู่วิ่ง (ทางราบ) จะเสร็จเรียบร้อยแล้วในปลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ และยังดำริจัดสร้างสระว่ายน้ำและโรงพลศึกษาขึ้นในภายหลังอีกด้วย

กรีฑาสถานแห่งชาติ ด้านหน้า

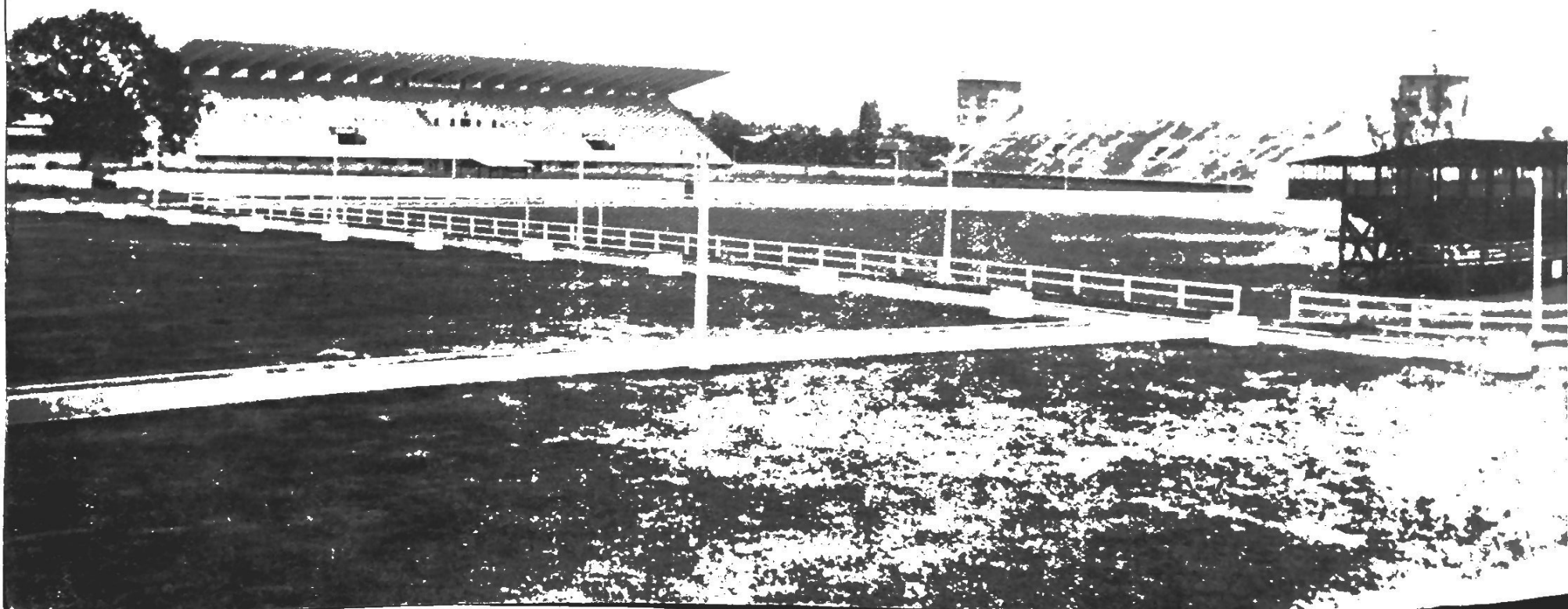
ในส่วนการกายบริหาร ได้จัดตั้งควบคุมโรงเรียนพลศึกษากลาง เพื่อฝึกหัดอบรมครูพลศึกษา สำหรับโรงเรียนต่างๆ จำนวนครูที่ได้รับการอบรมแล้ว ๒๖๕ คน และยังได้เรียบเรียงและจัดพิมพ์หนังสือ คู่มือการสอน และปรับปรุงประมวลการสอนวิชาพลศึกษาขึ้นใหม่ ฉะเพาะการพลศึกษาสำหรับเด็กเล็ก ได้จัดให้มีสนามเด็กเล่นขึ้นในจังหวัดพระนครและธนบุรี เป็นแบบอย่างแก่สนามกีฬาเด็กเล่นในท้องถิ่น จังหวัดต่าง ๆ

ในส่วนการกีฬา กรมพลศึกษาได้ส่งเสริมการกีฬาสัมครเล่น ฟันฟูกีฬาไทยและการเล่นพื้นเมือง จัดการแข่งขันกีฬาระหว่างนักเรียนและประชาชน อบรมมรรยาทนักกีฬาและวางแบบอย่างสนามกีฬาและการแข่งขันต่าง ๆ ให้แก่ส่วนภูมิภาค

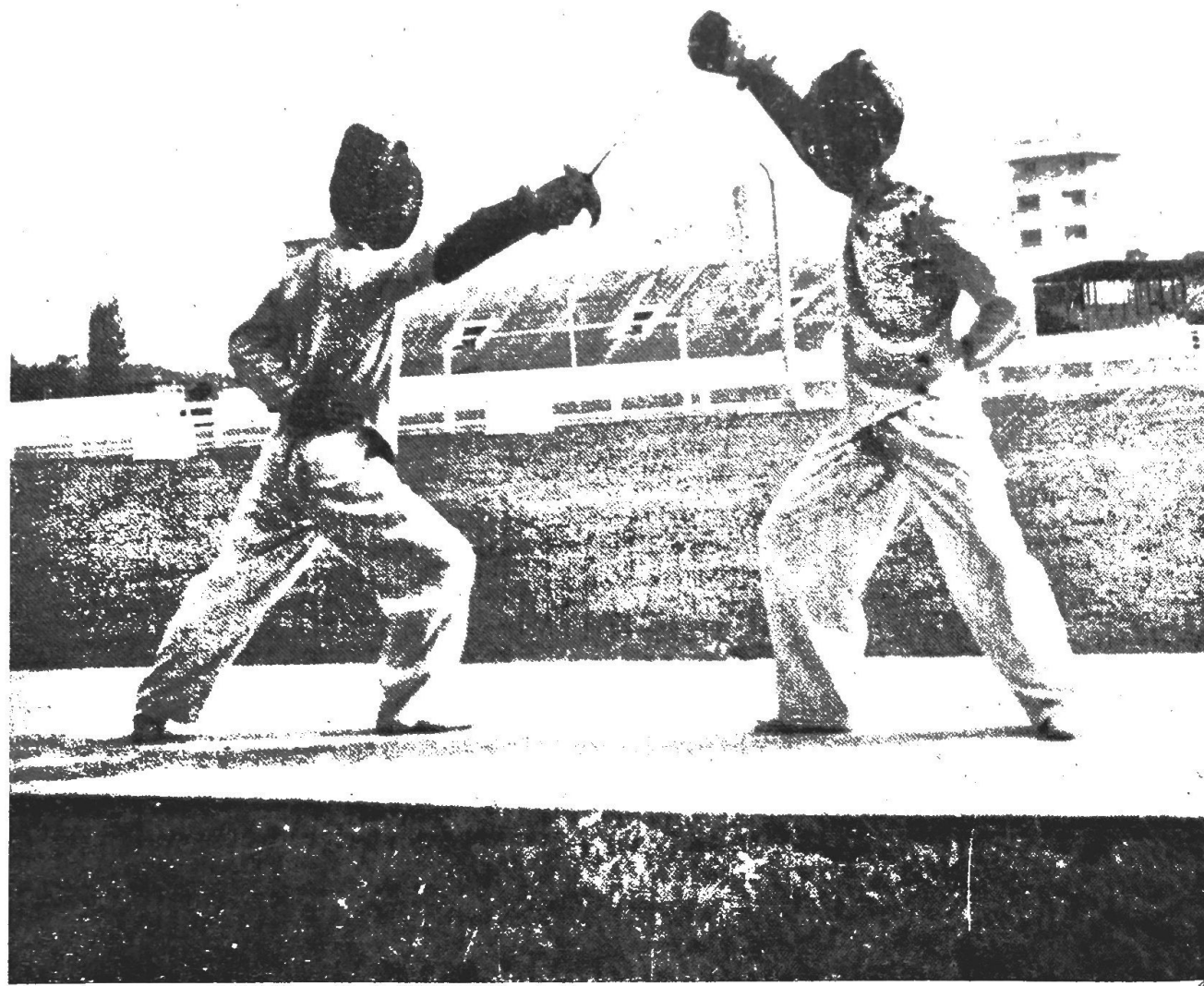
ทางการสุขภาพโรงเรียน ก็ได้กวัดขันตรวจสุขภาพทั้งทางครูและนักเรียนทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค ช่วยเหลือแนะนำในการรักษาพยาบาล เปิดการรักษาโรคฟันด้วยใช้เครื่องมือทันสมัย

สำหรับการลูกเสือและการอนุสภากาชาด กรมพลศึกษาได้ปรับปรุงส่งเสริมให้เจริญก้าวหน้า ได้ร่วมมือกับสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติ ปรับปรุงประมวลการสอนและกิจการต่างๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตั้งได้ตั้งกองลูกเสือเหล่าเสนาและสมุทรเสนาขึ้น เป็นต้น

กรีฑาสถานแห่งชาติ ด้านใน

การ ฝึกกีฬาฟันดาฟ

พ.ศ. ๒๔๗๕

พ.ศ. ๒๔๘๓

แผนที่สถิติ

แสดงจังหวัดที่มีการศึกษาถึง ม.๖ แล้ว
เทียบ พ.ศ. ๒๔๗๕ กับ พ.ศ. ๒๔๘๓

- มี ม.๖ แล้ว
- ยังไม่มี ม.๖
- มีทั้งหญิง-ชาย
- มีเฉพาะชาย
- มีเฉพาะหญิง

การเงินที่รัฐบาลจ่ายไปสำหรับโรงเรียน ๒๔๗๕-๒๔๘๓

๒๔๗๕

๑๒,๑๕๐,๘๑๒

๒๔๗๖

๑๒,๕๕๕,๖๙๙

๒๔๗๗

๑๔,๐๖๖,๘๖๐

๒๔๗๘

๓,๕๘๑,๙๓๕

๒๔๗๙

๓,๐๕๐,๗๖๘

๑๒,๕๒๖,๙๖๗

๓,๕๐๐,๐๐๐

๕,๑๖๔,๔๑๔

๕,๖๗๐,๔๑๔

๕,๖๙๗,๘๒๐

๒๔๘๐

๓,๓๔๕,๐๔๖

๒๔๘๑

๔,๙๘๓,๐๕๐

ครึ่ง
๒๔๘๒

๑๒,๑๕๑,๓๓๑

๒๔๘๒-๒๔๘๓

๑๐,๗๒๕,๓๖๑

๖,๑๙๗,๘๒๖

๗,๓๓๐,๖๘๓

๔,๘๐๕,๐๓๑

๑๐,๓๘๗,๘๕๑

รัฐบาล

ประชาชน

เทศบาล

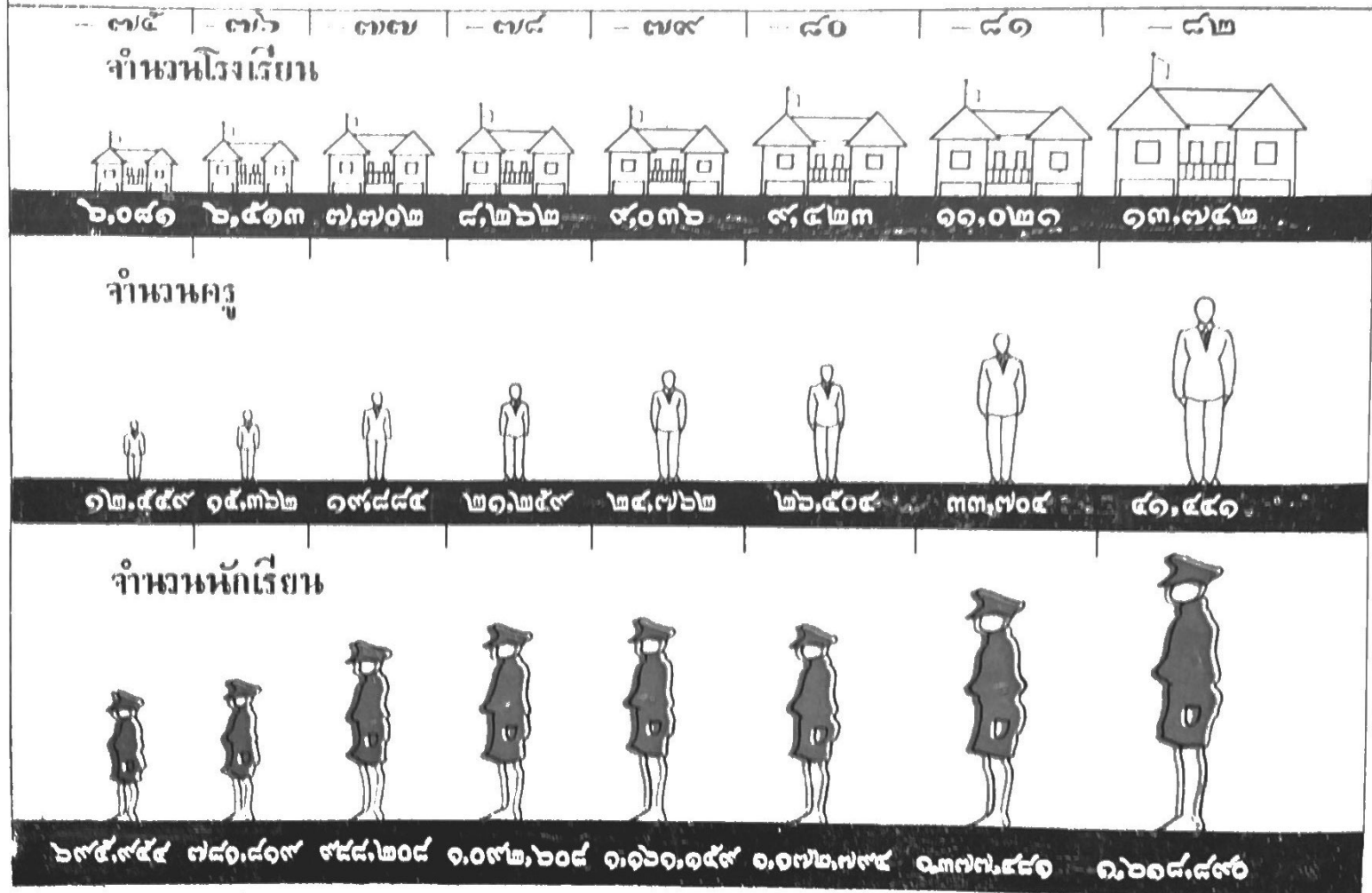
{ ๔๑ = ๓๕๐,๖๐๙
๘๒ (ครึ่ง) = ๑๕๕,๖๑๔
๘๒-๘๓ = ๓๑๓,๔๔๐

■ สัมภาษณ์การศึกษา
(เดิม)

■ งบประมาณพิเศษ ครึ่ง
ปีแรก กรมศึกษาธิการ
(เดิม)

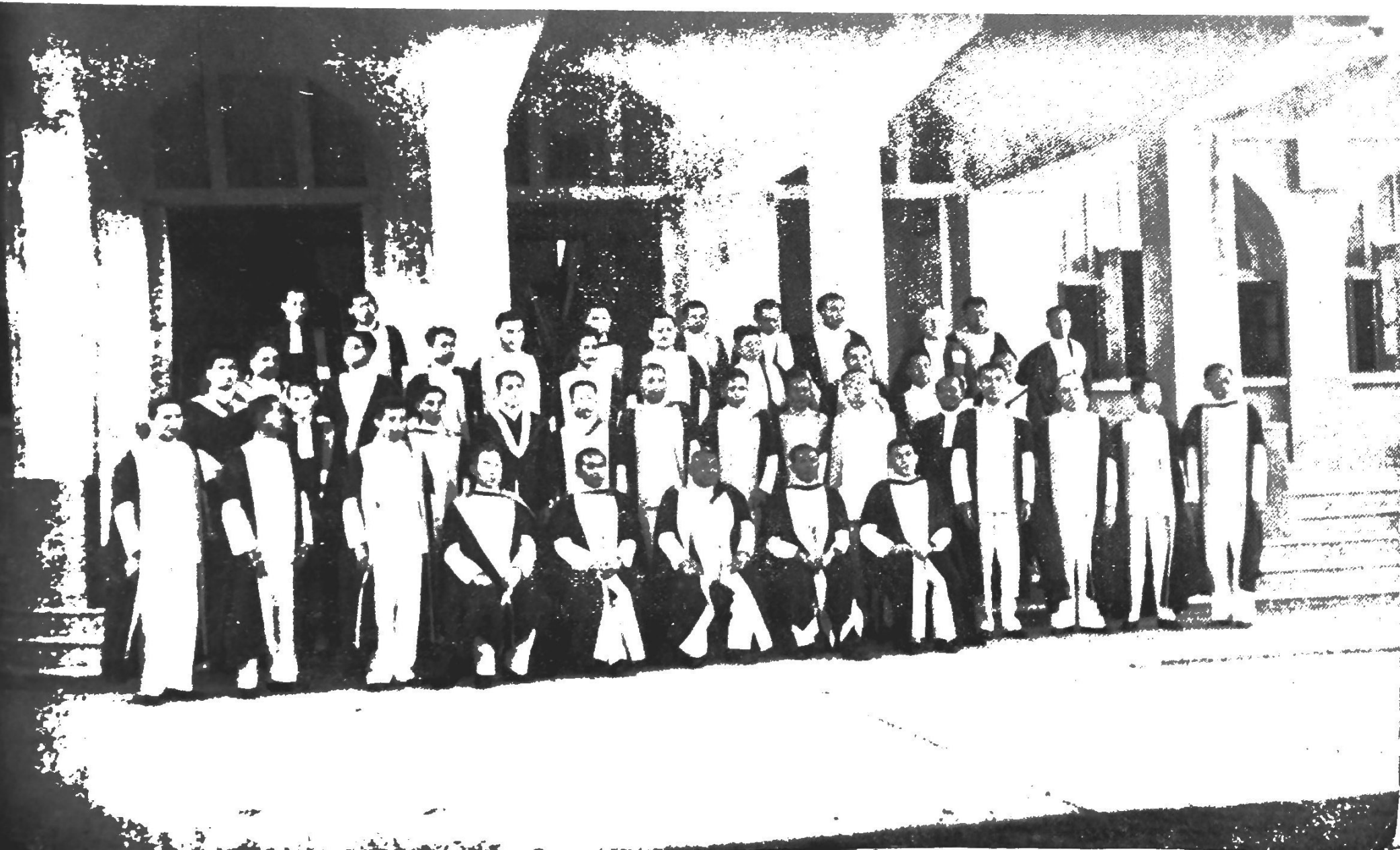
■ งบประมาณสำนักงานศึกษา

การศึกษาประชากรและเทศบาล

คณะผู้สอน ศาสตราจารย์สามัญและวิสามัญ
แห่งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

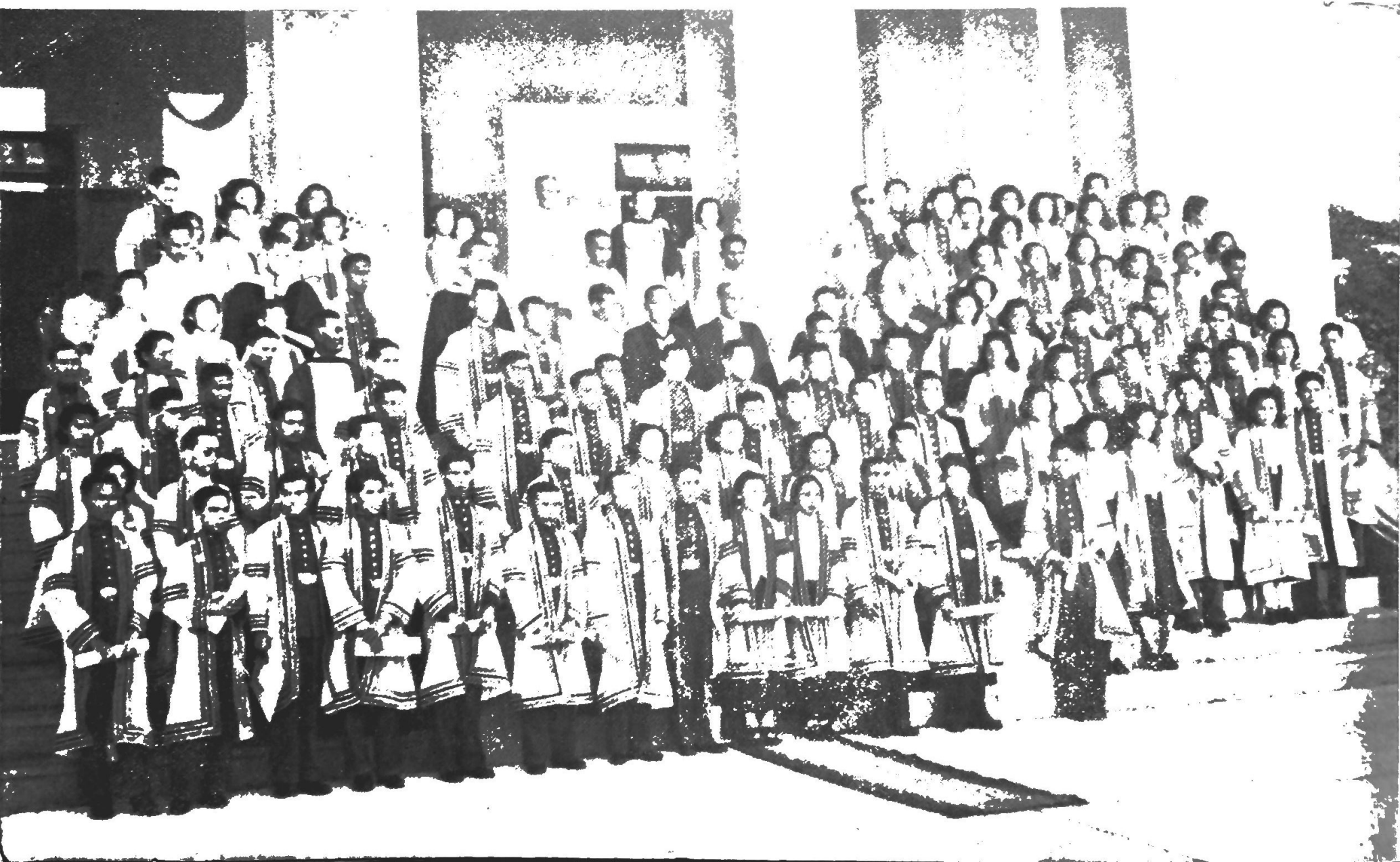
หลวงประดิษฐมนูธรรม
ผู้ประสานงานมหาวิทยาลัย
วิชาธรรมศาสตร์และการเมือง
มอบเสื้อครูศาสตราจารย์วิสามนัญ
แด่นายกรัฐมนตรี

ตึกหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในวันประสาทปริญญา ๒๔๘๓

การประสาทปริญญา

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๔๘๓

ชาวไทยและมิตรสหายในฝรั่งเศส
ร่วมชุมนุมในโอกาสงานฉลองวันชาติ ๒๔๘๒

ชาวไทยและมิตรสหายในเบลเยียม
ร่วมชุมนุมในโอกาสงานฉลองรัฐธรรมนูญ ๒๔๘๒

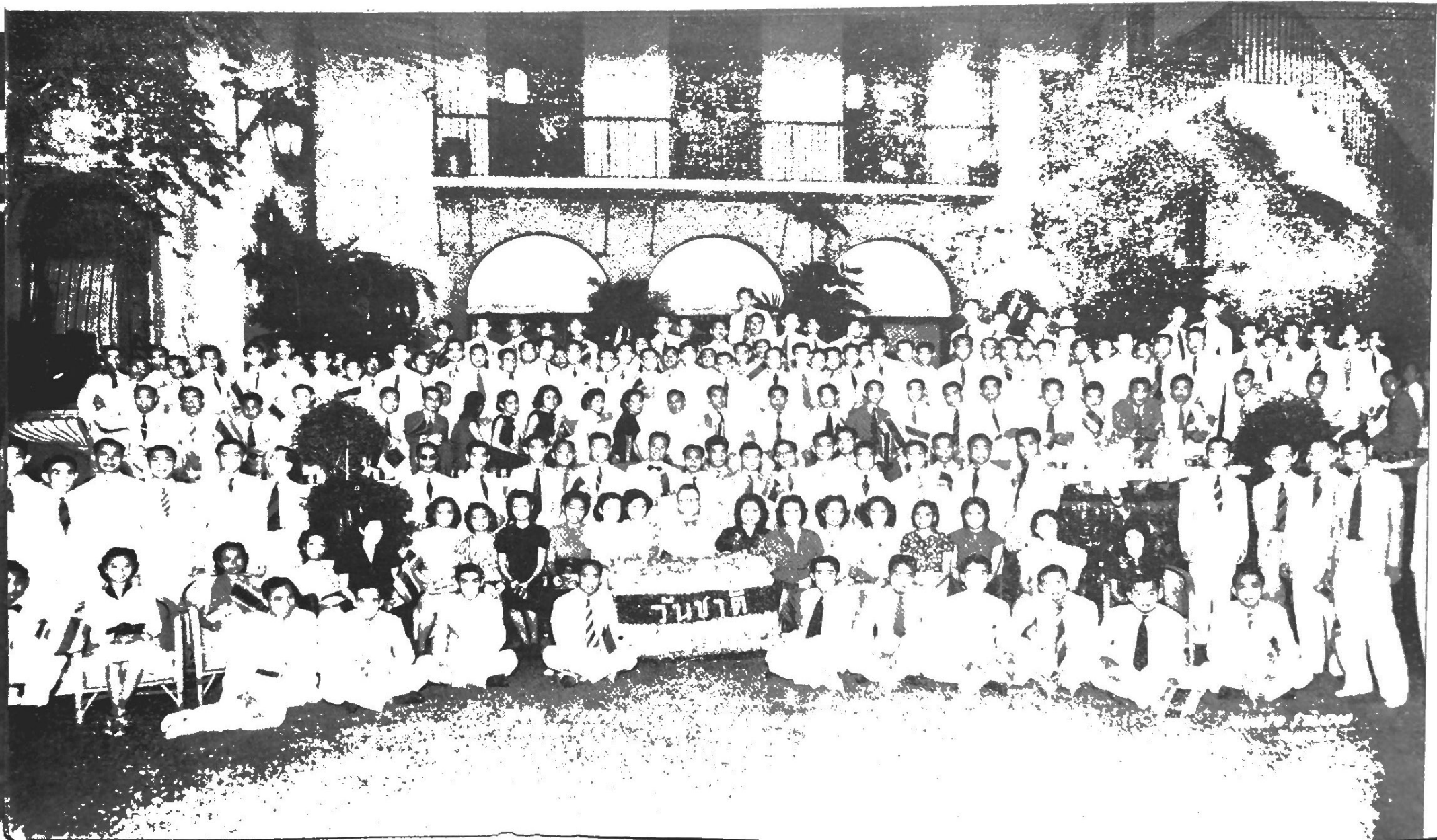

ชาวไทยและชาวต่างประเทศ
ร่วมชุมนุมในโอกาสการขึ้นระพีใหม่ ๒๔๘๓

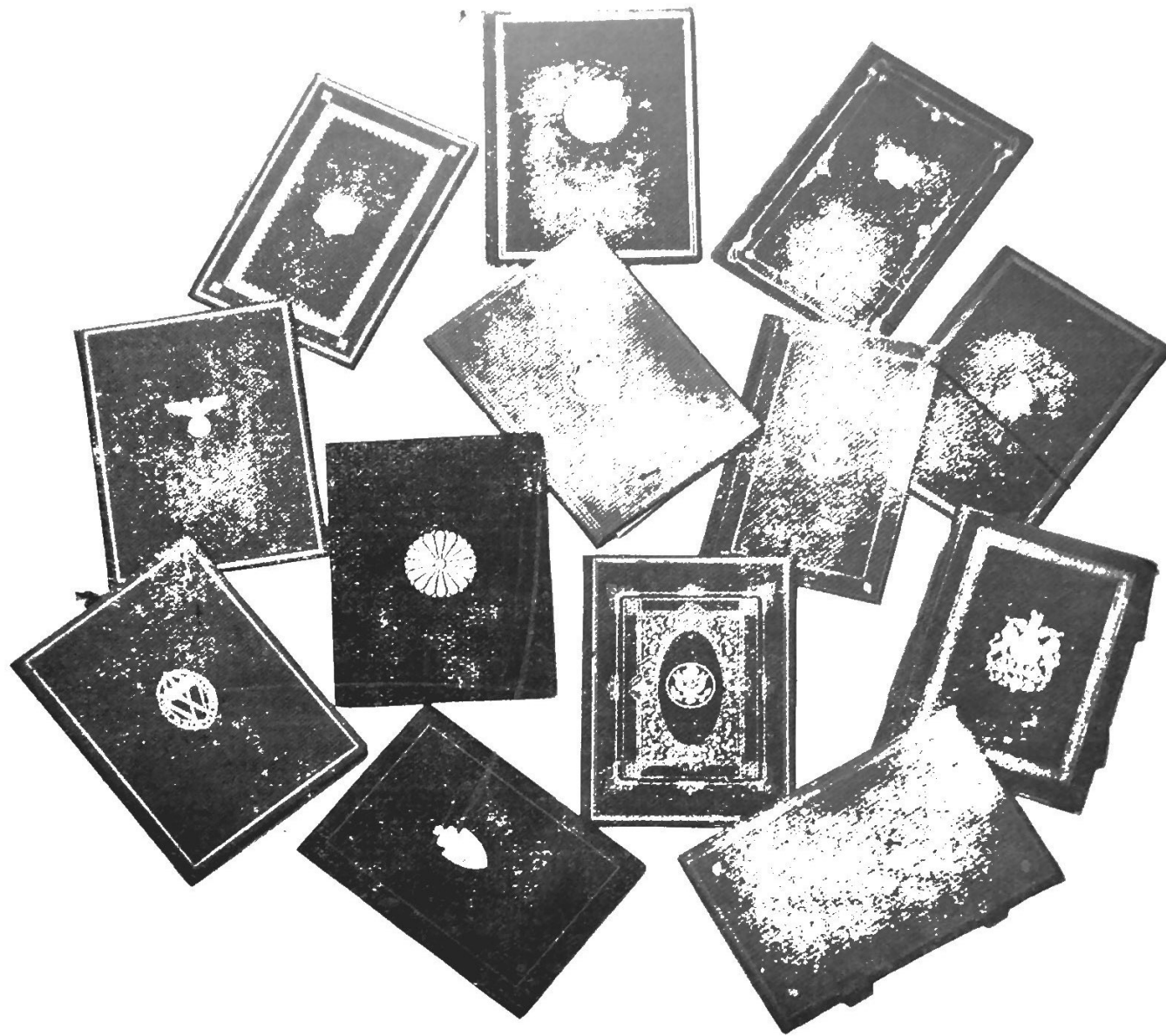
ชาวไทยและมิตรสหายในฟิลิปปินส์
ร่วมชุมนุมในโอกาสงานฉลองวันชาติ ๒๔๘๒

ในสมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบรัฐธรรมนูญ ต่างประเทศบางประเทศได้ทำสนธิสัญญา
 หวงเหน็ดที่ที่จะชำระคดีข้อพิพาทคนของเขาไว้ และมีศาลชำระบุคคลของเขาเป็นพิเศษ เรียกว่าศาลกงสุล ต่อมาแม้ศาล
 กงสุลจะได้เลิกไป แต่ก็มีวิธีการเกิดขึ้นใหม่ คือ กงสุลของบางประเทศมีสิทธิที่จะมานั่งในศาลของฝ่ายไทยที่ชำระคดีนั้น ๆ
 ได้ กับมีสิทธิที่จะถอนคดีไปชำระเสียเอง นอกจากนั้นในคดีเช่นนี้เมื่อชำระในศาลฝ่ายไทย จะต้องให้มีที่ปรึกษากฎหมายชาว
 ต่างประเทศนั่งในศาลนั้นอีกด้วย ต่อมาในปี ๒๔๖๘ วิธีการที่ให้กงสุลมีสิทธิมานั่งในการพิจารณาคดีจึงได้ยุติลง และ
 ระเบียบอำนาจศาลกงสุลบรรดาที่คงมีอยู่ก็ได้เลิกไปทั้งสิ้นในปี ๒๔๖๘ คงเหลืออยู่แต่สิทธิถอนคดีกับกรณีที่ฝ่ายไทยจำต้องจัด
 ให้มีที่ปรึกษากฎหมายนั่งในคดีบางประเภท ซึ่งตามสนธิสัญญากับนานาประเทศส่งวนไว้ต่อไปจนกว่าจะครบ ๕ ปี นับแต่
 วันที่ประเทศไทยได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายครบถ้วน คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา
 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กับพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

รัฐบาลภายใต้การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ ได้ตระหนัก ถึงความ สำคัญในเรื่อง อำนาจ ของศาลและ
 ข้อจำกัดข้อดีสภาพอันเป็นพันธกรณีซึ่งยังมีอยู่ จึงได้เร่งรัดจัดทำประมวลกฎหมายโดยด่วน และได้ประกาศใช้โดย
 ครบถ้วน ตามสนธิสัญญาในปี ๒๔๗๘ ซึ่งเป็นกรณีฉุกเฉินที่สำคัญหนึ่ง อันจะนำประเทศไปสู่ความมีเอกราชในทางศาลโดย
 สมบูรณ์ ต่อมารัฐบาลได้มีนโยบายที่จะแก้ไขสนธิสัญญา เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศ

สนธิสัญญาใหม่

เป็นไปตามหลักความเสมอภาค และให้มีเอกราชในทางศาลโดยสมบูรณ์ จึงได้บอกเลิกบรรดาสันติสัญญาซึ่งใช้อยู่
กับประเทศต่าง ๆ ทุกประเทศ และดำเนินการเจรจาทำสนธิสัญญาใหม่ ในการนี้รัฐบาลได้ขอให้ประเทศต่าง ๆ ยกเลิก
สิทธิอันคิดเสียก่อนถึงกำหนด ซึ่งรัฐบาลแห่งประเทศนั้น ๆ ก็ได้ยินยอมตามคำขอด้วยดี เมื่อการทำสนธิสัญญาและ
การแลกเปลี่ยนสัตยาบันได้สำเร็จลงเรียบร้อยแล้วโดยบริบูรณ์ ข้อจำกัดอำนาจและสิทธิพิเศษทางศาลที่ชนชาวต่างประเทศบาง
ชาติได้รับอยู่ จึงได้เลิกไปโดยเด็ดขาดสิ้นเชิง เป็นอันว่าในเวลานี้ประเทศเราได้มีเอกราชในทางศาลโดยสมบูรณ์ตั้งแต่บัดนั้น
เป็นต้นมา ทั้งนี้ย่อมจะตราไว้ว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่งเรื่องหนึ่งในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ซึ่งรัฐบาลภายใต้การปกครองระบอบ
รัฐธรรมนูญได้ดำเนินการเป็นเช่น ๆ โดยตลอดมาจนบรรลุผล อันเป็นที่ชนสมิन्द์แก่ประชาชนชาวไทยทั้งมวลโดยทั่วไป
อนึ่ง แม้ว่ารากการศาลยุติธรรมจะอยู่ในอันดับเทียบเท่าเทียมใหญ่กับของอารยประเทศทั้งหลาย และได้รับ
ความเชื่อถือไว้วางใจจากนานาประเทศเป็นอันดีแล้วก็ตาม กระทรวงยุติธรรมก็มีได้นิ่งนอนใจในอันที่จะดัดดองปรับปรุง
กิจการทุกทางเพื่อยังความเจริญก้าวหน้าให้เป็นไปโดยบริบูรณ์ อาทิเช่น ได้จัดวางระเบียบศาลเพื่อให้การดำเนินคดีได้เป็น
ไปโดยเรียบร้อยและรวดเร็ว และได้แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ให้ประธานศาลฎีกามีหน้าที่วางระเบียบ
ราชการฝ่ายตุลาการของศาลทั้งหลาย และมีอำนาจแนะนำตักเตือนผู้พิพากษาในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการนั้น ๆ เพื่อ
ให้กิจการของศาลดำเนินไปด้วยความเหมาะสม และเป็นระเบียบเดียวกัน ในการรักษาฐานะของผู้พิพากษา ทางราชการ
ก็ได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการขึ้น เพื่อปรับปรุงระเบียบราชการฝ่ายตุลาการให้สัมพันธ์กัน
ทั้งการส่งเสริมสมรรถภาพของผู้พิพากษาและกวดขันในทางวินัยและมรรยาท เพื่อบริรักษ์ไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมให้เป็นที่เชื่อ
ถือไว้วางใจได้สนิท ทั้งให้มีคณะกรรมการตุลาการควบคุมและสนับสนุนฐานะของผู้พิพากษา เพื่อเป็นหลักประกันความ
มั่นคงอันแท้จริงแก่ผู้พิพากษาดัง

อนึ่ง โดยที่ได้มีความปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะให้กระบวนการพิจารณาในศาลได้ดำเนินไปโดยรวดเร็ว เพื่อประโยชน์
ในทางประหยัดทรัพย์และเวลาของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับอรรถคดี กระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งศาลชั้นในท้องที่ห่างไกล
จากจังหวัดและการคมนาคมไปมาไม่สะดวก ซึ่งได้เปิดทำการพิจารณาพิพากษาคดีไปแล้วหลายแห่ง นอกจากนี้ยังได้จัด
เพิ่มจำนวนผู้พิพากษา เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอแก่การงานซึ่งเพิ่มขึ้นโดยลำดับมา และเพื่อที่จะให้มีความปรารถนาดังกล่าว
นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก็ได้แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ให้ผู้พิพากษานายเดียวในศาลชั้นต้นมีอำนาจพิจารณา
พิพากษาคดีได้สูงขึ้นตามสมควร โดยได้คำนึงถึงคุณวุฒิและสมรรถภาพของผู้พิพากษาและหลักประกันในสิทธิเสรีภาพ
ของประชาชนประกอบด้วยเป็นอันดี

ในส่วนสถานที่ทำการศาลนั้น เพื่อให้เป็นสง่าร่มเกล้าภาพ กระทรวงยุติธรรมก็ได้จัดสร้างขึ้นใหม่หลายแห่ง
เช่นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดสงขลา เป็นต้น และมีขอทานชนชั้นหมยดอกรประการหนึ่ง คือ ในงบประมาณประจำปี
พุทธศักราช ๒๔๘๒-๒๔๘๓ นี้ รัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรได้อนุมัติให้เงินสร้างที่ทำการกระทรวงยุติธรรมและศาลใน
กรุงเทพ ฯ ขึ้นใหม่ ซึ่งเวลานี้ได้เริ่มลงมือก่อสร้างแล้ว ทั้งนี้ ย่อมเป็นการเชิดชูอำนาจศาลของประเทศไทยให้เป็นที่เคารพ
ยำเกรงแก่ผู้ที่มาติดต่อ และยังความสง่าอันร่มเกล้าฐานะของประเทศเอกราช ให้ปรากฏแก่สายตาของชาวต่างประเทศทั่วไป

ดังนี้ จะเห็นได้ว่า กิจกรรมของศาลยุติธรรมแห่งประเทศไทยในสมัยรัฐบาลระบบรัฐธรรมนูญ ได้ถูกยกย่อง
เชิดชูและส่งเสริมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นลำดับมา สัมกับเกียรติและฐานะที่เป็น “ศาลสถิตย์ยุติธรรม” ของชาติ จึง
เป็นที่หวังและคาดหวังได้อย่างหนักแน่นว่า ศาลยุติธรรมจะเป็นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์สำหรับดำรงความยุติธรรม เพื่อ
ประโยชน์สุขและสวัสดิภาพของปวงประชาชนสืบไปตลอดกาลนาน

การสร้างอาคารที่ถนนราชดำเนิน

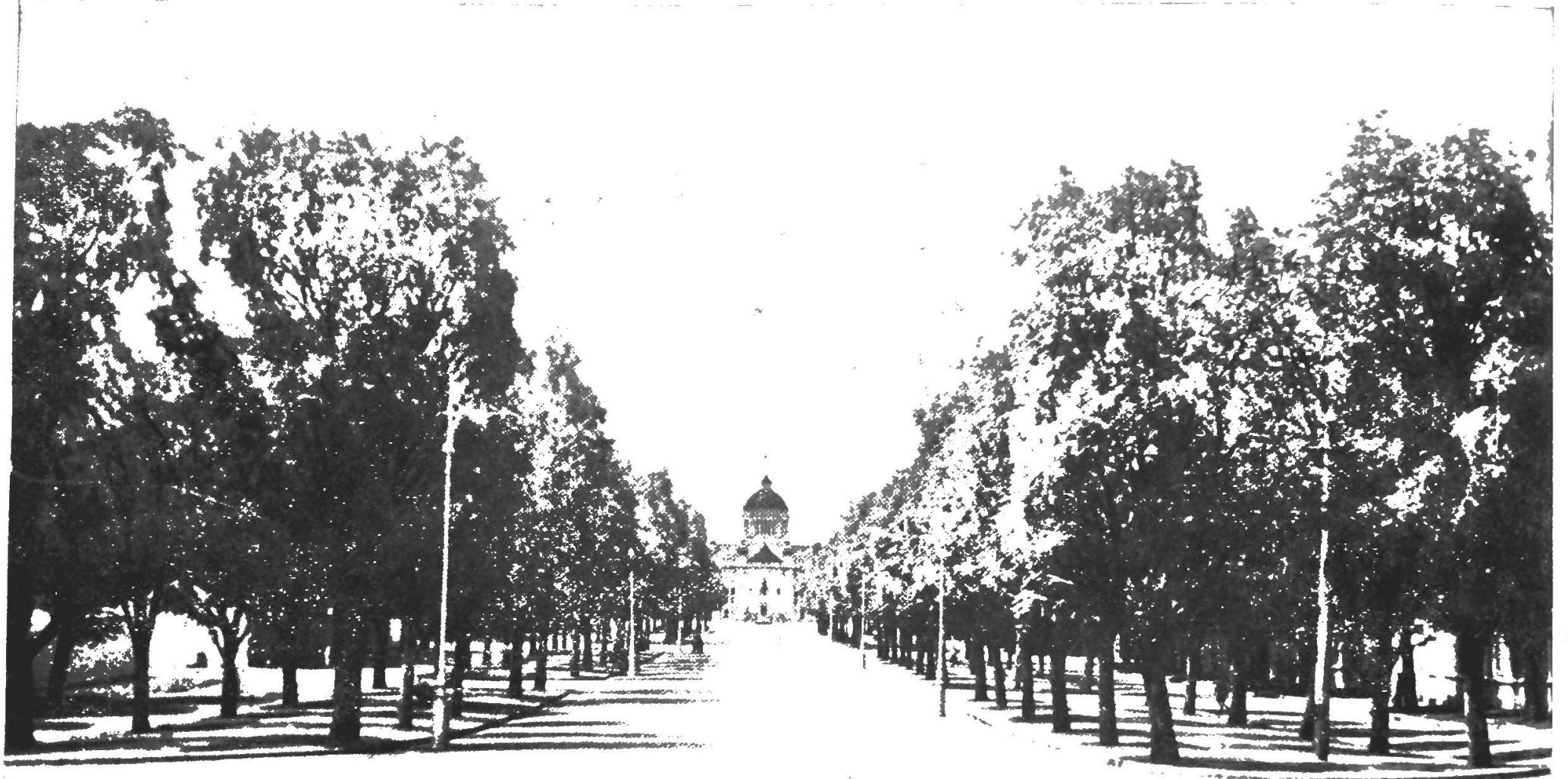
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช ได้ทรงมีพระราชประสงค์ในอันที่จะบำรุงท้องที่ในตำบลแถบถนนราชดำเนิน ให้มีความเจริญและสมบูรณ์มั่นคงด้วยชุมชน ได้มีผลเจริญด้วยการค้าขายเกิดประโยชน์แก่มหาชนสืบต่อไป จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เริ่มดำเนินการสร้างถนนราชดำเนินมาแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๔๒ โดยมีขนาดกว้างขวางและลักษณะอันสวยงาม มีทางเท้าและปลูกต้นไม้ปกคลุม ทั้งได้ทรงตั้งวนเขตที่ดินริมถนนไว้ เพื่อปลูกสร้างอาคารเป็นสถานที่ทำการค้าในโอกาสต่อไป

เมื่อการสร้างถนนราชดำเนินเสร็จลงแล้ว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เริ่มก่อสร้างอาคารเป็นแนวทางชั้น ๒ แห่ง คือที่ริมถนนราชดำเนินกลางตอนเชิงสะพานผ่านพิภพลีลาแห่งหนึ่ง ซึ่งบัดนี้เป็นสถานที่ทำการของกรมโฆษณาการ และที่ริมถนนราชดำเนินนอก ตอนเชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศแห่งหนึ่ง ซึ่งบัดนี้เป็นสถานที่ทำการของกรมโยธาเทศบาล การก่อสร้างอาคารสำเร็จไปได้เพียง ๒ แห่ง สมเด็จพระปิยมหาราชก็เสด็จสวรรคตไปแล้ว บัดนี้ รัฐบาลปัจจุบันในระบอบรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นว่า เป็นเวลาที่สมควรแล้วในอันที่จะยังพระราชกรณียกิจที่ค้างอยู่ให้สำเร็จสมดังพระราชประสงค์ จึงได้ลงมติให้ดำเนินการปลูกสร้างอาคารริมถนนราชดำเนินต่อไป อาคารซึ่งได้เริ่มลงมือทำการก่อสร้างนี้ นอกจากสถานที่ทำการของรัฐบาลบางกระทรวงทบวงกรมแล้ว ยังได้จัดทำสถานที่ให้เหมาะสมกับการค้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะได้พยายามรวบรวมให้มาอยู่ในแห่งเดียวกัน และจะให้มีโรงแรมที่ทันสมัย และโรงแรมหรือที่พักประเภทต่าง ๆ รวมอยู่ด้วย

รัฐบาลได้พยายามอย่างยิ่งที่จะให้งานก่อสร้างทั้งหมดนี้ แก่พ่อค้าไทยได้ดำเนินการ และให้ได้ใช้แรงงานกรรมกรของไทยเราเอง เพื่อให้เงินทุนที่ลงไปได้หมุนเวียนอยู่ภายในประเทศ และเป็นการอุดหนุนฐานะของกรรมกรไทยที่จะได้มีงานทำมากขึ้นด้วย

การสร้างอาคารที่ถนนราชดำเนินนี้ เมื่อสำเร็จเสร็จลงแล้ว ก็จักเป็นสถานที่เป็นศรีสง่างามและเป็นที่เชิดชูของประเทศชาติสืบต่อไป

ถนนราชดำเนิน

แบบตึกมหาวิทยาลัย
ที่จะสร้างตามผังสร้างอาคารที่ดินราชดำเนิน

การเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่

ด้วยในปัจจุบันนี้นานาประเทศที่เจริญแล้วทั่วโลกย่อมถือวันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้นปีใหม่ และสำหรับประชาชนชาวไทยเอง ก็ได้มีจารีตประเพณีมาแต่โบราณกาล ใช้วันแรม ๑ ค่ำเดือนอ้ายเป็นวันขึ้นปีใหม่ วันแรม ๑ ค่ำเดือนอ้ายก็ใกล้เคียงกับวันที่ ๑ มกราคม รัฐบาลปัจจุบันพิจารณาเห็นว่า ถ้าประเทศไทยจะถือวันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้นปีใหม่ ก็จะตรงกับคตินิยมในอารยประเทศทั้งหลาย และใกล้เคียงกับจารีตประเพณีของไทยแต่เดิมมา รัฐบาลจึงได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาเรื่องนี้ คณะกรรมการรายงานว่ ในทางวิชาการและทางปฏิบัติไม่มีความขัดข้องประการใด เป็นแต่จะต้องเปลี่ยนแปลงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ และระเบียบการบางอย่าง ซึ่งทุก ๆ เรื่องอาจทำได้โดยปราศจากความขัดข้อง

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงมีความตั้งใจอันแน่อนที่จะถือวันที่ ๑ มกราคมเป็นวันขึ้นปีใหม่ และเริ่มพุทธศักราช ๒๔๘๔ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคมที่จะมาถึงนี้เป็นต้นไป ทั้งนี้ ย่อมเป็นที่เข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายที่จะกระทำไปในเรื่องนี้จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน

ประชาชนร่วมรณรงค์ที่ท้องสนามหลวง
ในงานปีใหม่ ๒๔๘๓

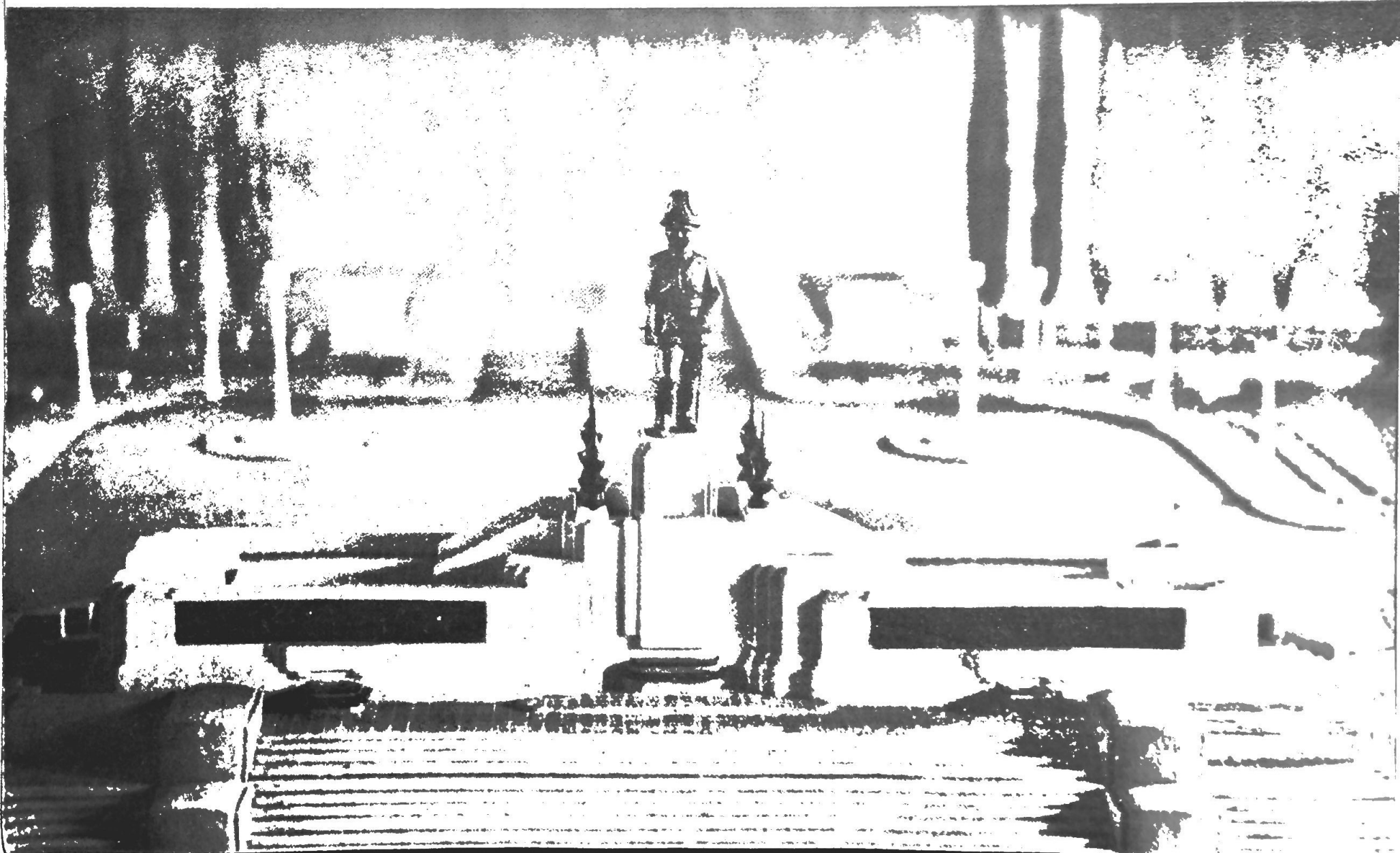
ชะบวนแห่ของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง
ในงานบุบผชาติ ๓ มิถุนายน ๒๔๘๒

การสร้างพระบรมรูปสมเด็จพระมหาวิรราชเจ้าแห่งประเทศไทย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาพร้อมกันเห็นว่า สมควรที่จะจัดสร้างพระบรมรูปสมเด็จพระมหาวิรราชเจ้าแห่งประเทศไทยในเบืองบรรพ์ ผู้ทรงพระคุณธรรมอันมหาประเสริฐ และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ เป็นคุณประโยชน์อย่างใหญ่หลวงในประวัติการณ์แห่งชาติ เพื่อเป็นอนุสรณ์แสดงความจงรักภักดีและกตัญญูกตเวทิตาธรรมของประชาชนชาวไทย และเป็นถาวรนิมิตต์เชิดชูเกียรติประเทศไทยชั่วกาลนาน ฉะนั้น จึงได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้จัดสร้างพระบรมรูปสมเด็จพระมหาวิรราชเจ้ารวม ๘ พระองค์ คือพระเจ้าพรหมมหาราช พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี และพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประดิษฐานไว้ในจังหวัด อันเป็นแหล่งหรือมูลเดิมแห่งการที่ก่อตั้งพระเกียรติประวัติของแต่ละพระองค์

แบบจำลองอนุสาวรีย์พระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ที่จะสร้างประดิษฐานขึ้นที่สวนลุมพินี

โดยเหตุที่ได้มีคณะบุคคลผู้จงรักภักดีในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กำลังดำเนินการรวบรวมทุนเพื่อสร้างพระบรมรูปถวายเป็นอนุสาวรีย์แด่พระองค์อยู่บ้างแล้วประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งเทศบาลนครกรุงเทพกำลังจะบูรณะสวนลุมพินี เพื่อได้สร้างขึ้นเพื่อฉลองรัชกาลของพระองค์ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อันสมบูรณ์แห่งหนึ่งในจังหวัดพระนคร ซึ่งถ้าได้พระบรมรูปของพระองค์ท่านประดิษฐานเป็นสง่าอยู่ที่สวนลุมพินีในขณะนี้แล้ว ก็ย่อมเหมาะสมแก่กาลเทศะอย่างยิ่ง โดยเหตุนี้คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติให้ดำเนินการสร้างพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นปฐม

อนึ่ง โดยที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหากรุณาธิคุณยิ่งใหญ่แก่ประเทศไทย ซึ่งสมควรที่ประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าจักได้พร้อมใจกันบริจาคทรัพย์ตามกำลังความสามารถ สร้างพระบรมรูปถวายเป็นอนุสาวรีย์เชิดชูพระเกียรติยศพระองค์ท่านในครั้งนี้โดยทั่วกัน รัฐบาลจึงได้ประกาศชักชวนประชาชนทั่วไป ซึ่งรวมทั้งผู้ที่เคยได้รับพระมหากรุณาธิคุณทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วยประการต่าง ๆ สละทรัพย์เพื่อมีส่วนในการสร้างอนุสาวรีย์เป็นการฉลองพระเดชพระคุณ ตามควรแก่วิสัยของผู้เปี่ยมด้วยความจงรักภักดี

การสร้างอนุสาวรีย์นี้ทางราชการได้เร่งรีบและพยายามให้แล้วเสร็จเปิดทันในวันที่มกราคม ๒๔๘๕ ซึ่งเป็นวันคล้ายพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

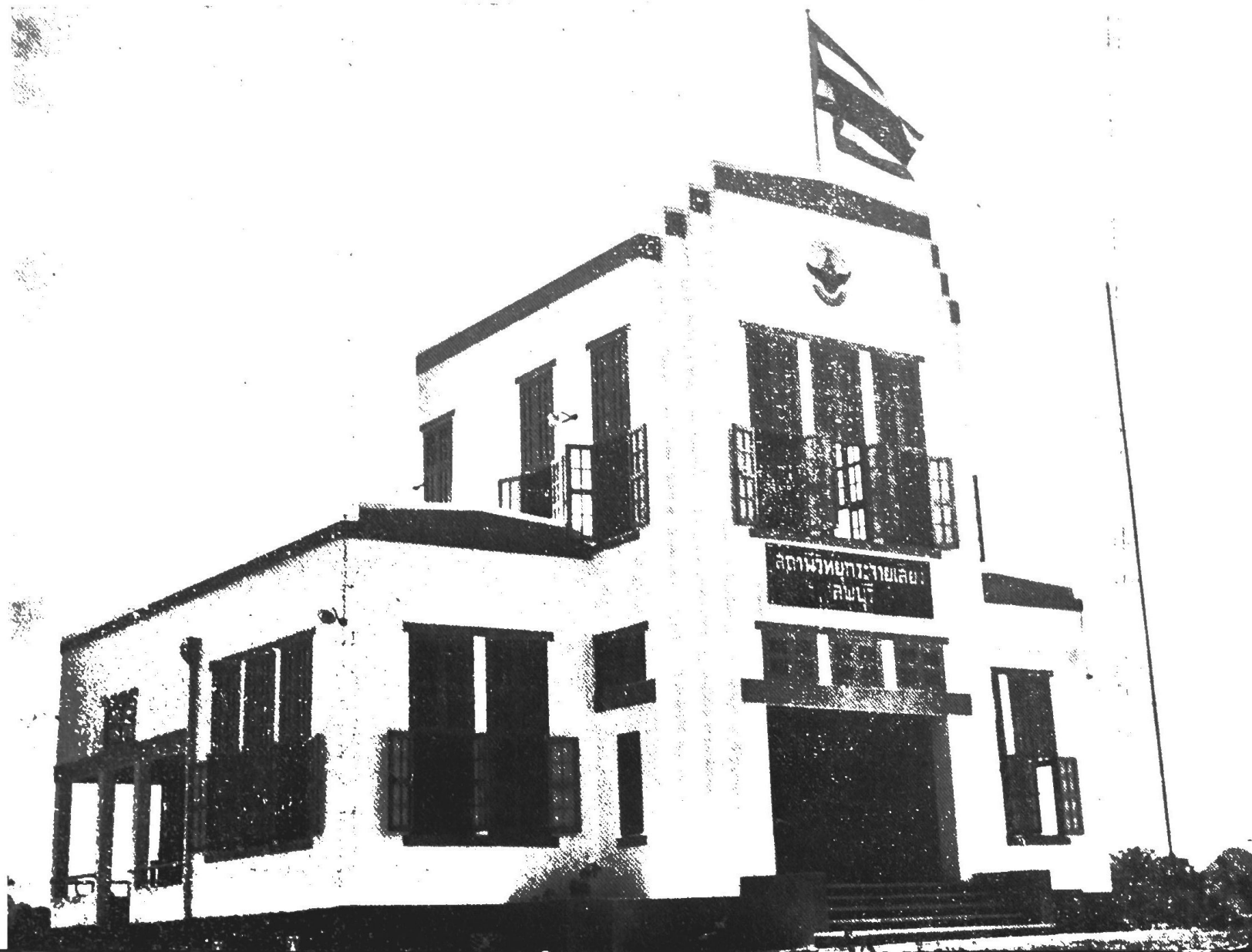

การวิทยุกระจายเสียง

วิทยุกระจายเสียงเป็นเครื่องมือสำคัญ อย่างยิ่ง ของการโฆษณาทั้งภายใน และ ภายนอก ประเทศ รัฐบาลในระบอบรัฐธรรมนูญได้ส่งเสริมการวิทยุกระจายเสียงของประเทศไทยให้เจริญยิ่งขึ้นมาโดยลำดับ ใน ขณะนี้นับว่าวิทยุกระจายเสียงของเราได้ก้าวหน้าไปมาก และเป็นที่น่าสนใจแก่ชาวต่างประเทศยิ่งขึ้น ในการ ส่งวิทยุกระจายเสียงสำหรับภายในประเทศนั้น เราได้มีโครงการที่จะอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและให้ การบันเทิงที่ดีแก่ผู้ฟัง สำหรับภายนอกประเทศ เรามีความประสงค์อันยิ่งใหญ่ที่จะให้ต่างประเทศได้รู้จัก ความเป็นอยู่ของเราในปัจจุบัน และความปรารถนาดีของเราที่มีต่อชาวชาติต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อจะได้บังเกิด ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

ในขณะนี้เรามีสถานีวิทยุกระจายเสียงสำหรับส่งภายในประเทศที่ศาลาแดงด้วยขนาดคลื่น ๓๖๓.๓๒ เมตร มีกำลังส่ง ๑๐ กิโลวัตต์ และสถานีสำหรับส่งภายนอกประเทศด้วยขนาดคลื่น ๑๕.๗๗ เมตร และ ๓๗.๖๕ เมตร ในวันชาติปีนี้ก็จะได้เปิดสถานีวิทยุกระจายเสียงสำหรับภายในประเทศขึ้นอีกที่ลพบุรี อนึ่ง ในขณะนี้รัฐบาลก็กำลังให้ดำเนินการเตรียมสร้างสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นอีกที่จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีกำลัง ส่งถึง ๑๐๐ กิโลวัตต์

สถานวิทยุกระจายเสียง ลพบุรี
ซึ่งเริ่มเปิดทำการส่งในวณชาติ ๒๔๘๓

นอกจากการส่งเสริมด้วยการจัดตั้งสถานวิทยุกระจายเสียงเพิ่มขึ้นแล้ว รัฐบาลยังได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้มีเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงแพร่หลายทั่วประเทศไทย จึงได้ออกกฎหมายลดค่าธรรมเนียมเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงลง เก็บแต่เพียงเล็กน้อย และยังดำเนินการเตรียมจัดตั้งเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงสาธารณะไว้ตามตำบลต่างๆ ทั่วราชอาณาจักรอีกด้วย ทั้งนี้โดยรัฐบาลได้ลงทุนอุดหนุนด้วยเงินเป็นจำนวนมาก

เนื่องจากการกระจายเสียงของประเทศไทยได้เป็นที่สนใจแก่ต่างประเทศยิ่งขึ้นเป็นลำดับ สถานวิทยุกระจายเสียงของต่างประเทศที่ใกล้เคียงก็ได้เห็นความสำคัญของภาษาไทย จึงได้สละกำหนดเวลาเปิดทำการส่งกระจายเสียงเป็นภาษาไทยขึ้นหลายแห่ง ทั้งนี้ นับว่าเป็นเกียรติแก่ชาติไทยเป็นอันมาก สถานวิทยุกระจายเสียงของต่างประเทศที่ทำการส่งเป็นภาษาไทยอยู่ในบัดนี้ คือ

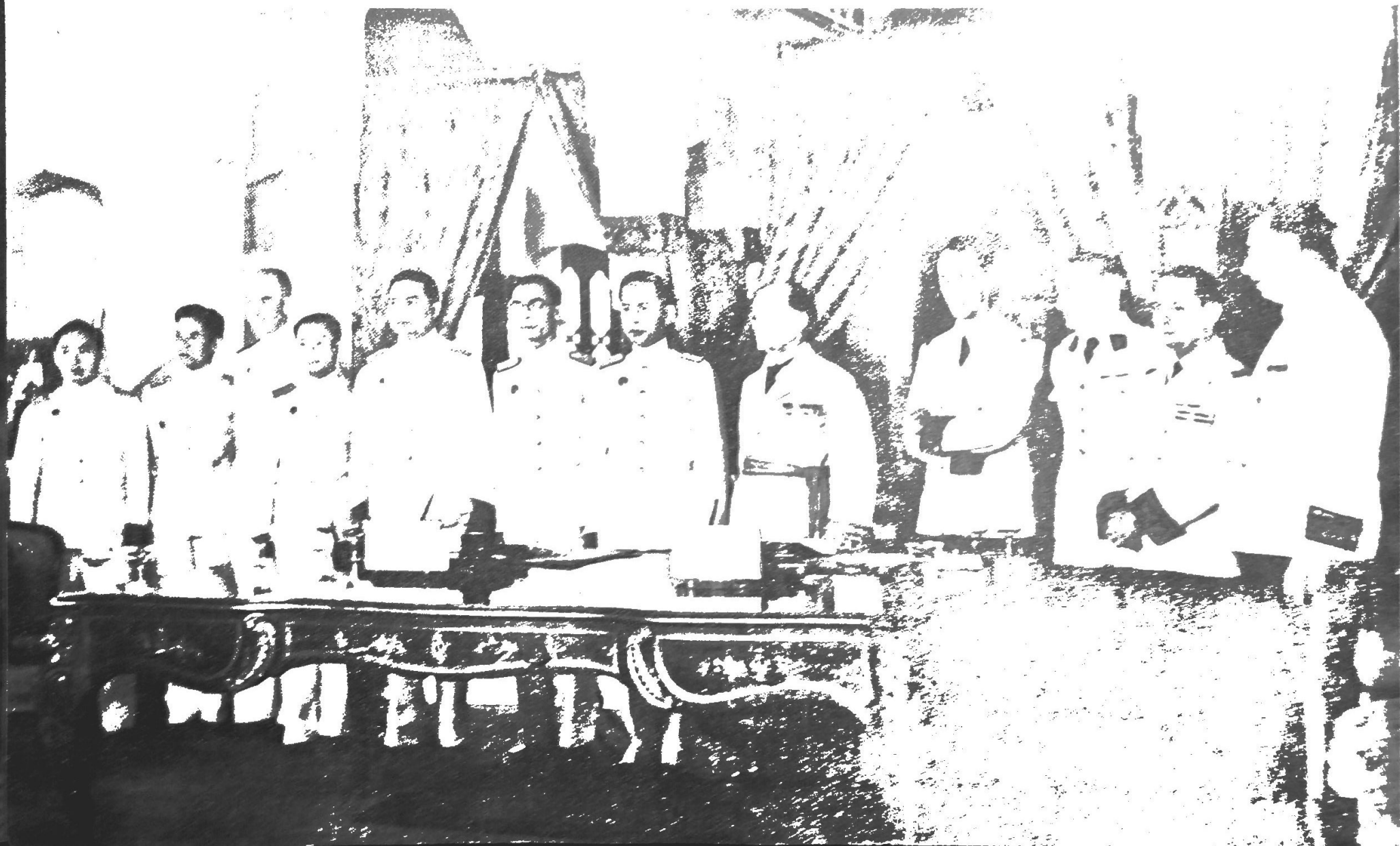
๑. สถานวิทยุกระจายเสียงไซ่ง่อน เปิดทำการส่งเป็นภาษาไทยแต่เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๒
๒. สถานวิทยุกระจายเสียงปิ่นัง เปิดทำการส่งเป็นภาษาไทยแต่เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๔๘๓
๓. สถานวิทยุกระจายเสียงโตเกียว เปิดทำการส่งเป็นภาษาไทยแต่เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๔๘๓
๔. สถานวิทยุกระจายเสียงเบอร์ลิน เปิดทำการส่งเป็นภาษาไทยแต่เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๔๘๓

กติกาสัญญาไม่รุกรานกัน และสนธิสัญญาเกี่ยวกับการจำเรือสัมพันธไมตรี
และการเคารพต่อบรรณภาพแห่งอาณาเขตต์ของกันและกัน

เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๘๓ ได้มีการลงนามในกติกาสัญญาไม่รุกรานกันระหว่างประเทศไทย
กับประเทศฝรั่งเศส กติกาสัญญาไม่รุกรานกันในระหว่างประเทศไทยกับสหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่
และไอร์แลนด์เหนือ ฌ ังสวิจนกุลลาบ และสนธิสัญญาเกี่ยวกับการจำเรือสัมพันธไมตรี และการเคารพต่อ
บรรณภาพแห่งอาณาเขตต์ของกันและกัน ในระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ณ กรุงโตเกียว

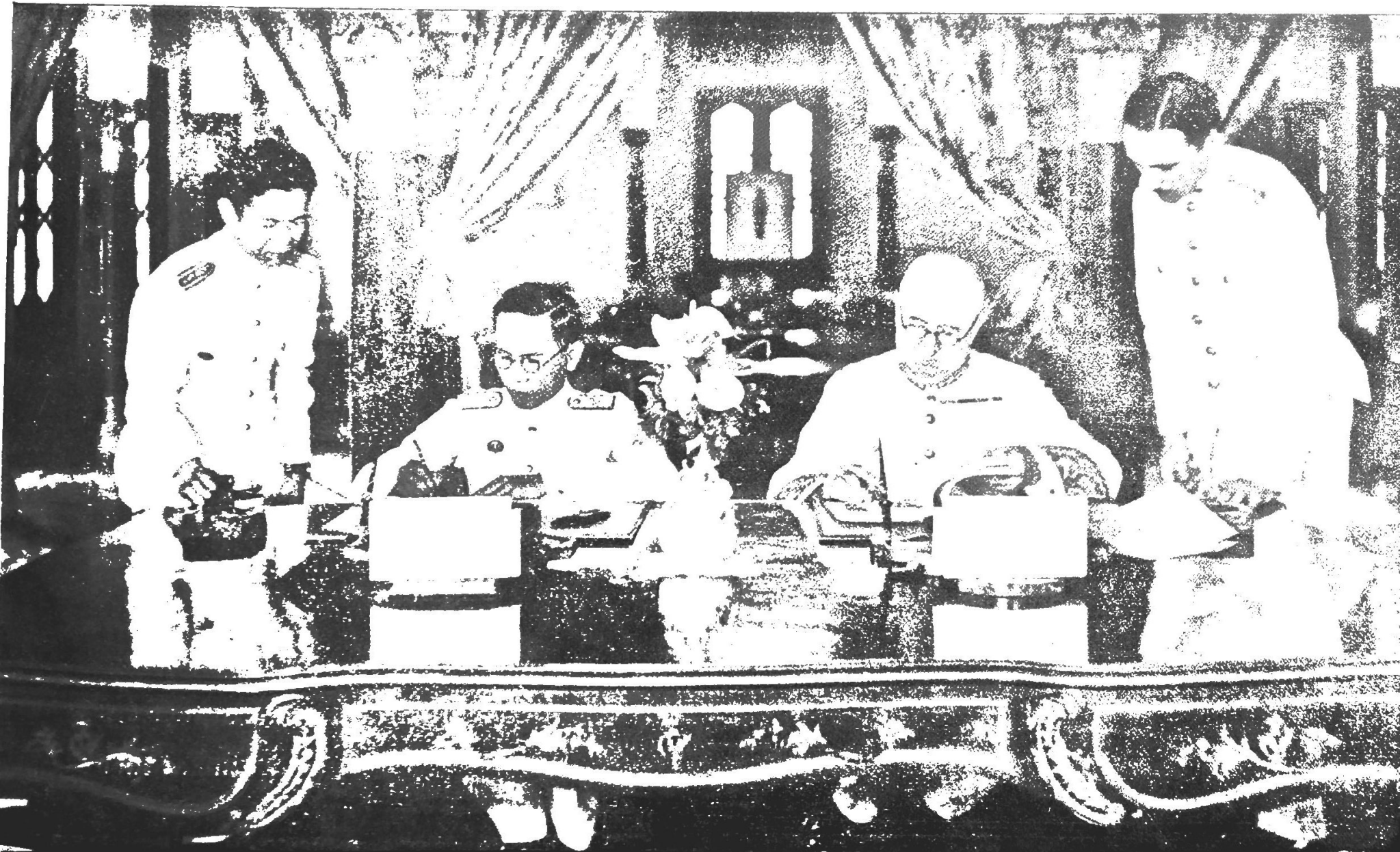
ความตกลงเหล่านี้ แต่ละฉบับได้บังไว้โดยเฉพาะเจาะจงว่า ให้ภาคีสถนามอีกฝ่ายหนึ่งเคารพ
ต่อบรรณภาพแห่งอาณาเขตต์ของประเทศไทย กับว่า ถ้าภาคีสถนามฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีส่วนเกี่ยวข้องในสงคราม
ที่กระทำต่ออาณาภพภายนอกประเทศใดประเทศหนึ่งแล้ว ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ให้ความช่วยเหลือหรือความช่วย
เหลือต่ออาณาภพฝ่ายนั้น คำมั่นสัญญาเหล่านี้ เป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกันทั้งสิ้น

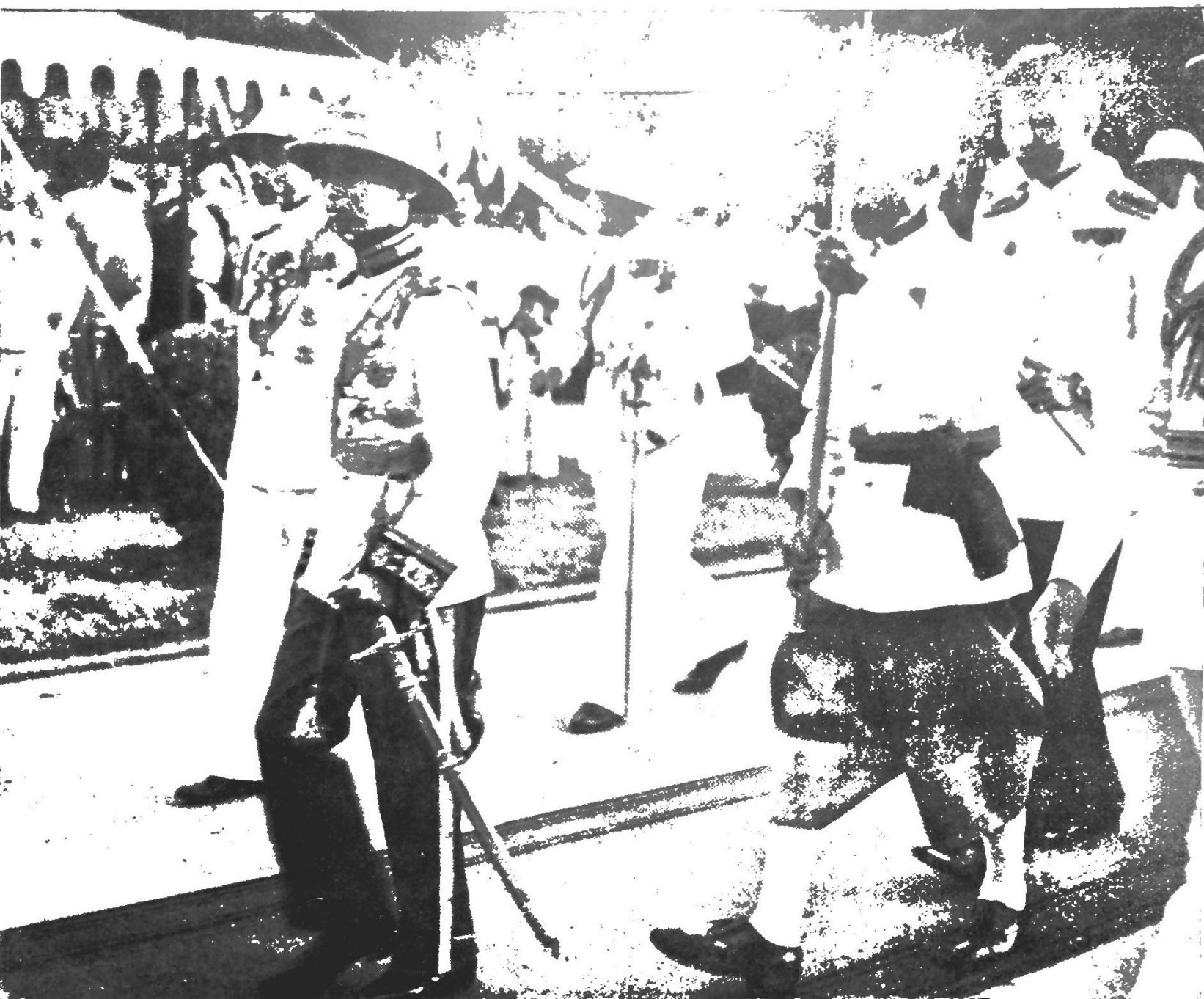
การลงนามในกติกาสัญญาไม่ว่าจะกัน จะทว่าบระเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศส
ณ วังสวนกุหลาบ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๘๓

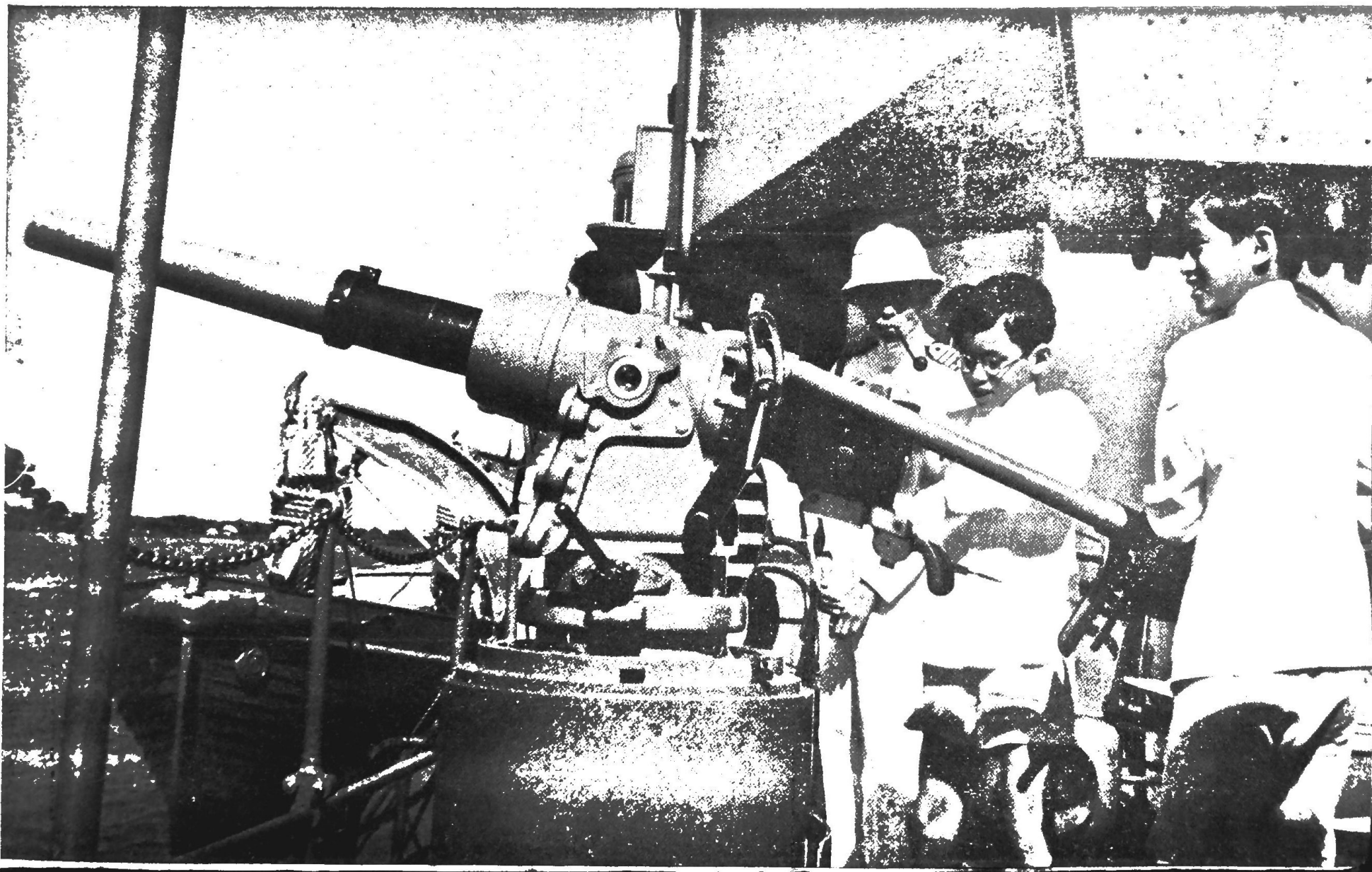
การลงนามในกติกาสัญญาไม่รุกรานกัน ระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศอังกฤษ
ณ วังสวนกุหลาบ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๘๓

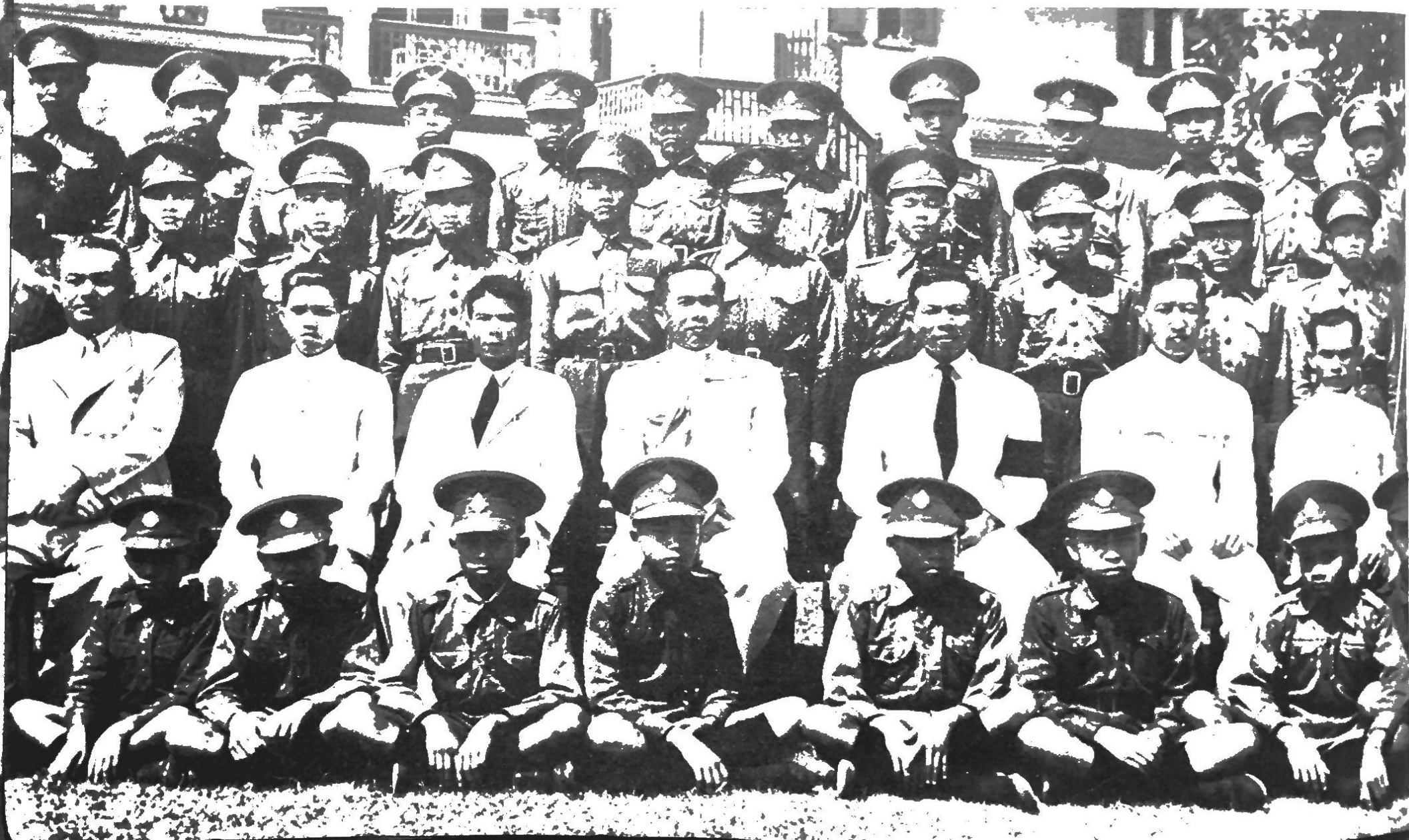
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนินสู่
เรือพระที่นั่งนำเสด็จ
เพื่อไปทรงศึกษาวิชา
 ณทวีปยุโรปต่อ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระอนุชาในเรือนำเสด็จออกจากกรุงเทพ ฯ
ระหว่างจะเสด็จไปรับการศึกษา ณ ทวีปยุโรปต่อ

นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ถ่ายภาพร่วมกับคณะนักเรียนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ซึ่งเป็นจังหวัดที่ห่างไกลและกันดาร ในขณะที่เดินทางมาชมพระนคร ณ วังสวนกุหลาบ

นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์แก่บรรดาผู้แทนหนังสือพิมพ์
ซึ่งได้จัดให้มาขึ้นเป็นการประจำ เป็นครั้งแรกในประเทศไทย

นายกรัฐมนตรี

